

Glasnikmira

ISSN 1840-1414

Tema broja: BOŽIĆ

Slava Bogu na visini –
radost svijetu

Božić

„Veliča duša moja
Gospodina!“

Bezgrješno zaćeće
Marijino i Božić

Je li tebi došao Božić?

Čestit Božić

Što mi je rekao Sveti Otac

Gospina škola | Događanja | Kršćanska obitelj pred suvremenim izazovima |
Teološki podlistak | Iz života Crkve | Hrvatsko kršćansko nazivlje | Lectio divine

Draga djeco! Ovo je vrijeme milosti i molitve, vrijeme čekanja i darivanja. Bog vam se daje da ga ljubimo iznad svega. Zato, dječice, otvorite vaša srca i obitelji da bi ovo čekanje postalo molitva i ljubav, a napose darivanje. Ja sam s vama, dječice, i potičem vas da ne odustajete od dobra, jer plodovi se vide i čuju nadaleko.. Zato je neprijatelj ljut i upotrebljava sve da vas odvede od molitve. Hvala vam što ste se odazvali mome pozivu.

GLASNIK MIRA
Utemeljitelj i nakladnik
Informativni centar MIR Medugorje
Glavni urednik
Mario Vasilj Totin
e-mail: mario.vasilj@medjugorje.hr
Tel.: 00 387 36 653 323

Služba pretplate
Nikolina Šivrić
e-mail: pretplategm@medjugorje.hr
Tel.: 00 387 36 653 300

Lektura
Ana Vulelija
Grafičko oblikovanje
SBD, Mostar

Tisak
Fram Ziral, Mostar

List je prijavljen kod Ministarstva prosvjete, znanosti, kulture i športa Hercegovačko-neretvanske županije pod brojem R-05-05-42-2175-86/06 od 12. siječnja 2006.

Godišnja pretplata (12 brojeva): Hrvatska 130 HRK, BiH 30 KM, europske zemlje 40 €, Švicarska 60 CHF, USA, Kanada i Južna Amerika 80 USD, Australija 120 AUD.

UPLATE

Iz BiH u KM: Informativni centar MIR Medugorje d.o.o. - Glasnik mira. Naziv banke: Unicredit Bank, Žiroračun broj 33 8120 2 20114 5352

Iz Hrvatske u HRK: Informativni centar MIR Medugorje d.o.o. - Glasnik mira. Adresa: Gospin trg 1, 88266 Medugorje, Bosna i Hercegovina, Naziv banke: OTP banka d.d., IBAN: HR0524070001100663037, SWIFT: OTPVHR2X

Iz Švicarske u CHF: Katholische Kroatenmission, Postfach 9057, 8036 Zürich. Naziv banke: UBS AG Zürich - Wiedikon (0270/00), Kontonummer: 805418.40A (svrha uplate: Glasnik mira), IBAN: CH63 0027 0270 8054 1840 A, BIC: UBSWCHZH80A, UBS Postkonto Nr: 80-2-2

Iz svih zemalja EU u €: Informativni centar MIR Medugorje d.o.o. Citluk, Gospin trg 1, 88266 Medugorje. Naziv banke: LIGA BANK EG (svrha uplate: Glasnik mira), BIC: GENODEF1M05, IBAN: DE88750903000002155044

Za sve valute iz drugih zemalja: Informativni centar MIR Medugorje d.o.o. - Glasnik mira. Naziv banke: UniCredit Bank, SWIFT: UNCRBA 22, IBAN: BA 39 3380 6048 0281 0221 (svrha uplate: Glasnik mira)

Adresa: Glasnik mira, Gospin trg 1, 88266, Medugorje, BiH
e-mail: glasnikmira@medjugorje.hr, **Internet:** www.medjugorje.hr, www.medjugorje.hr/hr/glasnik-mira

Poštovani, zbog značajnog povećanja poštarine, morali smo, na žalost, povećati i visinu godišnje pretplate (12 brojeva) na naš mjesečnik. Od 2019. godine godišnja pretplata za BiH iznositi će 30 KM, za Hrvatsku 130 HRK, za europske zemlje 40 €, za Švicarsku 60 CHF, za USA, Kanadu i Južnu Ameriku 80 USD te Australiju 120 AUD.

Iz sadržaja

Fotografija na naslovnici www.123rf.com

Gospina škola

Slava Bogu na visini – radost svijetu, FRA T. PERVAN
„Veliča duša moja Gospodina!“, FRA I. DUGANDŽIĆ
Božić, FRA G. AZINOVIC

Bezgrješno začće Marijino i Božić, FRA M. ŠAKOTA

Je li tebi došao Božić? FRA Z. BENKOVIĆ,

Uloga svetišta na svakodnevnom putu Crkve

Što mi je rekao Sveti Otac, FRA M. ŠAKOTA

Zajednički hod prema svetosti, P. TOMIĆ

„U uspješan brak treba ulagati“, P. TOMIĆ

Svi smo Jedno, A. PEŠUT

U našim srcima veliko mjesto pripada Gospi, D. JURČEVIĆ ČERKEZ

Događanja

Tema broja: Božić

Ususret Božiću

Dopustimo Gospodinu da se rodi u našim srcima, K. MILETIĆ

Došašće: Stani! A. GRÜN

Franjin Božić 1224. godine, FRA A. MARIĆ

Traži se Isus, S. LICE

U se vrime godišća, J. ČELAN

Kršćanska obitelj pred suvremenim izazovima

Koja je svrha tvog života? M. MILETIĆ

Fra Slavko je bio savršeni simbol Krista

Teološki podlistak

„Gospodin“ – Isus Krist Romana Guardinija, FRA T. PERVAN

Isus – molitelj i učitelj molitve, FRA I. DUGANDŽIĆ

Iz života Crkve

Hrvatsko kršćansko nazivlje

Slava bogu na visini, M. MAMIĆ

Dnevna misna čitanja

Poštovani čitatelji *Glasnika mira*, hvala na pitanjima, prijedlozima i savjetima koje nam šaljete. Pozornost posvećujemo samo i isključivo potpisanim pismima.

Uvodnik

UREDNIK
MARIO VASILJ TOTIN

BOŽIĆ: JA TE LJUBIM, SVIJETE I ČOVJEČE!

Božić – radostan blagdan koji je rođenjem Djeteta – „maloga Boga“ tiho i ponizno ušao u povijest da bi ju preobrazio. Bog se je rodio u nimalo ugodnim i nimalo povoljnim uvjetima u kojima su se njegovi roditelji našli dok su išli u obližnji Betlehem da bi ih ondje unijeli u popise. Opisano je kako je Herod primio Novorođeno dijete, ali nema spomena što je razmišljala njihova najbliža rodbina. Prvi posjetitelji novorođenom Bogočovjeku bili su siromašni pastiri. Našli su Mariju i Josipa s Djetetom koje leži u jaslama. Pred tim otajstvom ostaju u meditaciji, a nakon toga doživljavaju iskustvo dubokog udivljenja. Hrabro i radosno vraćaju se svojim dužnostima „slaveći i hvaleći Boga za sve što su čuli i vidjeli“ (Lk 2,20).

Gledajući u pastire, razmislimo i ovoga Božića kako obavljamo svoje svakodnevne dužnosti i kako nama danas valja primiti i dočekati Krista? Na tu nedoumicu odgovara nam Ivan Krstitelj, jedan od središnjih likova predbožićnog vremena, pozivajući nas preko citata proroka Izaije: „Ja sam glas koji viče u pustinji: Poravnite put Gospodinu“. Time hoće reći da su u našem srcu mnoge zapreke Božjem ulasku u naš život. Prorok Izaija će slikovito govoriti o brjegovima i dolinama koje treba sniziti. Ti bregovi i te doline su čovjekovi grijesi.

Kako se odnositi prema tajni Božića poučio nas je i Sv. Franjo, koji stvara jaslalice, uz njih moli i osluškuje evanđeoski poziv na poniznost. Valja se i nama zaustaviti te pred jaslicama slušati i oslušivati, tražiti snagu za kršćanski apostolat i život. Sv. Franjo nam je svojim primjerom i porukom posvjedočio da je bez Isusa Krista Bog za čovjeka nedohvatljiv. Isus je Očeva poruka ljudima i Riječ Očeva.

Kristovim rođenjem našli smo smisao svoga života i svoj put u svakodnevnom življenju svoga ljudskog i kršćanskog poslanja. Možemo posvjedočiti ljudima da smo našli smisao naših životnih kušnji i križeva te da smo sposobni Božjom pomoći druge podržati u njihovim kušnjama i teškoćama. Svjedoci smo Božje blizine koja pruža veliku snagu u suočavanju sa životnim problemima.

Božić je blagdan koji zbližava i ujedinjuje obitelji, potiče u srcima ljudi pozitivne osjećaje u odnosu na sebe i na druge. Lijepo je, također, vidjeti svjetla i ukrase s kojima su okićene naše kuće. I ljudske geste nešto poručuju. Naši ukrašeni gradovi, ali i sela, pobuđuju u nama osjećaj nade u bolje i ljepše bez obzira na stvarnosti koje su često tamne i depresivne.

Otvorimo vrata Isusu da se rodi u srcu svakoga od nas, u svakom našem domu i župnoj zajednici. On će tako po nama ostati prisutan na ovoj našoj zemlji, u ovom našem Medugorju koje, preko Kraljice Mira, prema Kristu – Novorođenome Kralju, želi usmjeriti cijeli svijet. Čini se da naše Medugorje može zajedno s Karlom Rahnerom poslati i ovoga Božića poruku kršćanske ljubavi cijelome svijetu: „Bog je izrekao svoju posljednju, svoju najdublju, svoju najljepšu riječ o utjelovljenoj Riječi, koja nikad više ne može biti opozvana... A ta riječ glasi: Ja te ljubim, svijete i čovječe!“ Sretan Božić!

SLAVA BOGU NA VISINI - RADOST SVIJETU

U Isusu se Bog narugao zemnim velikanima i moćnicima koji nisu ni svjesni da su im zlatne krune od trnja, da su im kraljevska žezla od trske, da im je vlast do prvoga državnog udara, da imaju svoje dvorske lude koji im zборе istinu o njima. Pa se pitamo, tko je tu onda lud?

Pjesma božićne noći. Pjesma anđela koju pjevamo ili izgovaramo u misnim slavljinama. Pjesma koja veliča Božja djela po Isusu u Duhu Svetome. U božićnoj noći pjevamo: *Rodio se Bog i čovjek, rodio se Spasitelj. Bog je postao čovjekom.* Izišao iz vječnosti, pojavio se u vremenu. Za nas nepojmljivo, za Isusa Krista „postati čovjekom“ bijaše jednako iskustvu križa. Ostaviti vječnost, transcendenciju, uputiti se u vrijeme, dijeliti sudbinu nas smrtnika, u svemu osim u grijehu. Ljudskom umu neshvatljivo, nepojmljivo. Trebala je Božja objava da bismo to znali, ali je nemoguće do kraja spoznati.

FRA TOMISLAV
PERVAN

GOLA ZBILJA, NEMA TU MITOLOGIJE NI MITSKIH HEROJA KOJI POHODE ZEMLJU PA SE SLAVODOBITNO VRAĆAJU. Ne, nego kršćanstvo vjeruje u zbiljsko utjelovljenje našega Boga u ljudskom obličju. Bog uzima (ob)lik, ima „formu“ (grčki: „morfe“) čovjeka, sluge. Upravo kako to opijeva himan iz Poslanice Filipljanima (2,6). Himan veli da je Isus uzeo „lik roba“ („morfendoulou“). Znamo tko su bili robovi u to doba. Sluga je imao nekakvu plaću, a rob je bio obespravljen, totalno vlasništvo svoga gospodara, bez plaće. Naš se Bog do te mjere ponizio. Pavao preuzima himan iz ranokršćanskoga bogoslužja, a i skladan je za bogoslužje, u tim slavljinama, bogoslužjima oblikovala se dogma, Vjerovanje. Bog je pokazao, očitovao svoje lice u Isusu. Isus je

„slika Boga nevidljivoga“ (Kol 1,15), „odsaj Slave, otisak Bića“ Božjega (Heb 1,3).

ZRCALO BOŽJEGA BIĆA MEĐU NAMA Isus kao „refleks Božje Slave“, zrcalo Božjega bića među nama. Za ljudske oči skriveno, na trenutke je to znalo bljesnuti pred učenicima, kao na Taboru. „Otisak Božjega bića“ – izvor: „karakter“, - karakter. Znamo što danas sadrži u sebi riječ „karakter“. Kad se kaže da je netko „karakter“, onda je to „značaj“, osoba sa stavom, koja se ni pred kim ne povija niti prigrbiva koljena, osim pred Bogom. U Isusu je Bog utisnuo svoje biće, kao u pečatnjak. Gdje Isus udari svoj „pečat“, ostaje trajni trag i otisak Boga živoga. Tako je i prošao ovom zemljom, čineći samo dobro. Bijaše to vidljivo. Među nama

je hodio i proživio ljudski vijek, ali je ostao kao Uskrsli s nama u riječi i sakramentu. On je slovnica – gramatika Božjeg djelovanja. U njemu se Bog „sklada i spreže“ (deklinira i konjugira) u svim padežima i licima! Na Isusu odčitavamo sve „kvalitete“ našega Boga.

U mitovima poganskih religija navodni spasitelji su krajnje snažni, moćni. Dolaze na konjima, neranjivi su, okupani u zmajevoj krvi da bi postali besmrtni, neranjivi. Nisu svjesni kako ipak svatko ima svoju „Ahilovu petu“, ranjivu točku. Odnose pobjede nad neprijateljima. Nitko ih ne može pobijediti, nitko položiti na „pleća“, na križ, dok ih ne pogodi u ranjivu točku. Božić je završnica svih tih priča i mitova, on je finale Božje uzvišenosti, nadmoći. Božić je izričaj i izraz Božje nemoći i

ranjivosti. Božić je doslovce parodija svim moćnicima ovoga svijeta. U Isusu u Betlehemu, u jaslama, ali i pred Pilatom s trskom u ruci, trnovom krunom na glavi i luđačkom haljinom zaogrnut. U Isusu se Bog narugao zemnim velikanima i moćnicima koji nisu ni svjesni da su im zlatne krune od trnja, da su im kraljevska žezla od trske, da im je vlast do prvoga državnog udara, da imaju svoje dvorske lude koji im zборе istinu o njima. Pa se pitamo, tko je tu onda lud?

Božić je ujedno i završnica svih ljudskih religijskih slika i predodžaba. Spasitelj svijeta – u kamenim jaslama, u spilji, umotan u grubo otkane pelene koje je Marija spremila za ovaj trenutak. Josip gotovo bespomoćan stoji i čuva stražu. Bog dolazi među nas iz spilje (spiljski čovjek) a ne iz kraljevskih odaja ni palača. O spilji je zborio i veliki umni Platon. Mlada Majka ne zna što bi i što je čeka u životu s ovim Djetetom. Stotine upitnika. Koga on može spasiti kad doskora mora biti emigrant u tuđoj zemlji zbog gnjeva i bijesa sitnoga rimskog vazala koji se boji za svoju vlast? U strahu i svojoj paranoji dao je Herod smaknuti vlastitu ženu i svoja tri

Bog – siromašan kao i mi, potrebit kao i mi. Bog koji poznaje kao i mi sreću prijateljstva, nježnosti, ljubavi, naklonosti. Bog koji je kao dijete migrant s Majkom i Josipom, u daleki Egipat. Na sve strane prijetnje i drumski razbojnici. Život ga lomi, ljudi ga preziru. I na kraju polažu na tvrdi križ, na pleća! Na drugoj strani sirova sila, snaga, veličina koja nikoga još nije spasila niti izbavila.

rođena sina – Herod, zvani „Veliki“. Je li to „kraljevska“ veličina? Karikatura vladara!

MUČENICA LJUBAVI PREMA BLIŽNJEMU

Drama velike žene iz nedavne povijesti može nas mnogo poučiti. Mnogi su čuli za Simone Weil. Židovka rođena u Francuskoj, filozof, mistik, mučenica ljubavi prema bližnjemu. Borac za radnička prava u Francuskoj prije njemačke okupacije. Bila je na putu vjere u Isusa Krista. Imala je snažno iskustvo Isusa Krista u Asizu i za pjevanja gregorijanskog koralu u opatiji Solesmes. Oboljela od tuberkuloze, bila je na pragu stupanja u Crkvu i navodno je prije same smrti zamolila sestru

bolničarku da je dovede pod slavinu, pusti vodu i izgovara: „Ja te krstim u ime Oca i Sina i Duha Svetoga.“ Bila je svjesna da ne može samu sebe krstiti. Tako ni mi, ne možemo sami sebe krstiti, ne možemo sebi oprostiti grijeha. Netko to mora izgovoriti u Isusovo Ime! Nakon toga otišla je u vječnost u Isusovoj dobi, s 33 navršene godine.

Neko je vrijeme provela u nacističkom zatvoru pa je zato s roditeljima emigrirala u New York. Bila je na sigurnom, mogla se daleko od rata posvetiti u miru studiju i socijalnom angažmanu. Međutim, nije dugo izdržala u Americi. Kao ni mučenik Bonhoeffer, komu su nudili profesorsku stolicu u Americi. Vratio se, sudjelovao u pokretu otpora protiv Hitlera i bio na kraju rata u Berlinu obješen zbog veleizdaje. Istinski mučenik Isusa Krista! I Simone Weil vratila se iz Amerike. Pokušala se iz Engleske prebaciti u Francusku, ali nije uspjela. Nije mogla na slobodi podnijeti da ima više kruha nego njezin patnički, židovski narod. Da ima više slobode od vlastitog naroda koji u Europi bijaše izložen holokaustu, istrjebljenju. Da ima više sigurnosti, više sreće od onih koje su krvnici nemilo progornili i ubijali.

Pridružila se pokretu otpora. U glavi je kovala pustolovne planove. Htjela se padobranom spustiti u okupiranu Francusku. U Engleskoj je jela onoliko koliko su, prema njezinim prosudbama, imali za dnevni obrok njezini sunarodnjaci u Francuskoj. Oboljela od tuberkuloze, izglednija, doslovce skončala od pothranjenosti. Rekli bismo, kakva besmislena i nesvrhovita, ali i tiha i uzvišena smrt iz solidarnosti sa svojim narodom! Za nju je general de Gaulle kratko rekao: „Elle est folle“ – „Luda je!“ Druga je osoba kazala: „Njezino je srce kucalo za cijeli svijet!“ Albert Camus rekao je za nju: „Jedini veliki duh našega doba.“ Rekli bismo, na njoj bi se mogla odčitati Božja avantura u Isusu Kristu. Slijedila je Boga koji nije mogao podnijeti da njegova djeca pate. Bog u svojoj ljubavi nije mogao podnijeti niti trpjeti muke i patnje svojih stvorenja, njihovu nesreću i neotkupljenost. Bog nije mogao biti ravnodušan! Stoga se zapućuje na ovu Zemlju. Uzima na sebe ljudsku patnju, otkupljuje nas.

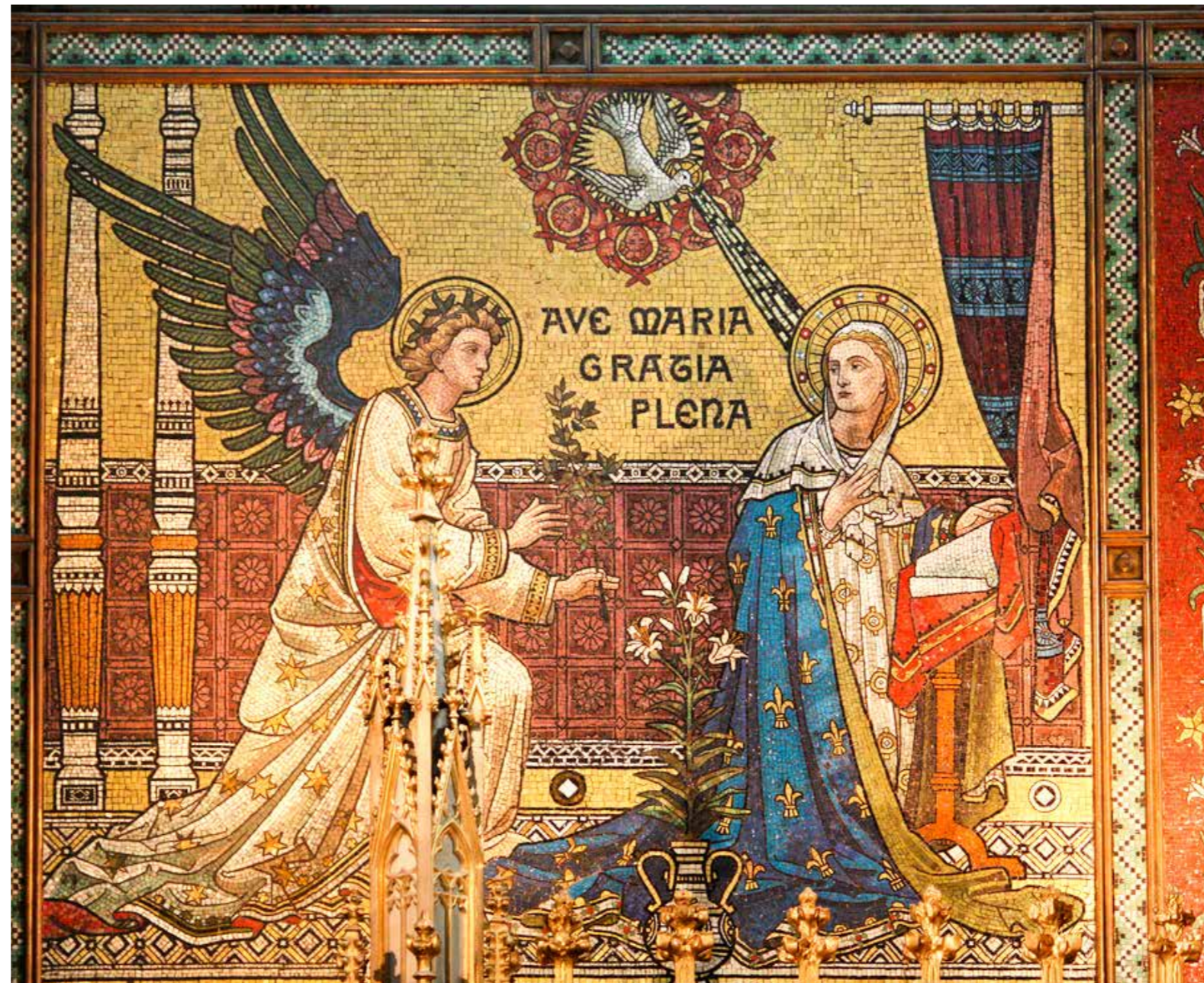
Marija to izriče u svome „Veliča“ riječima: „Recordatus misericordiae suae“ – „Bog se sjeća svoga milosrđa, dobrote svoje“. Bog se upušta u potragu za svojim narodom, da ga izbavi iz ruku Neprijatelja, da mu njegov narod „služi u svetosti i pravednosti“ (Zaharijin himan).

KOLIKE LI SAMO BOŽJE NJEŽNOSTI!

Naš je Bog „bogat milosrđem“ i ljubavlju. Očituje to na Božić. Šalje svog Sina na zemlju, u zemaljsku pustolovinu. Isus – sama nježnost, dobrota, sama čovjekoljubivost, ljubav – rađa se među životinjama, umire na križu među razbojnicima.

ma. Sin Dobrote, Sin Ljubavi umire strašnom smrću. „Njegovim ste modricama izliječeni!“ Ali ni nakon njegove smrti ne prestaju djeca umirati, biti izgladnjivana. Boli i bolesti se povećavaju. Očaj i nepravda nisu iskorijenjeni iz svijeta. Suze još uvijek nisu isplakane. Ratna siročad nisu zbrinuta.

Jednoga smo svjesni: Kolike li samo Božje nježnosti! Bog – siromašan kao i mi, potrebit kao i mi. Bog koji poznaje kao i mi sreću prijateljstva, nježnosti, ljubavi, naklonosti. Bog koji je kao dijete migrant s Majkom i Josipom, u daleki Egipat. Na sve strane prijetnje i drumski

U mitovima poganskih religija navodni spasitelji su krajnje snažni, moćni. Dolaze na konjima, neranjivi su, okupani u zmajevoj krvi da bi postali besmrtni, neranjivi. Nisu svjesni kako ipak svatko ima svoju „Ahilovu petu“, ranjivu točku. Odnose pobjede nad neprijateljima. Nitko ih ne može pobijediti, nitko položiti na „pleća“, na križ, dok ih ne pogodi u ranjivu točku.

razbojnicima. Život ga lomi, ljudi ga preziru. I na kraju polažu na tvrdi križ, na pleća! Na drugoj strani sirova sila, snaga, veličina koja nikoga još nije spasila niti izbavila.

Svemu unatoč, ne smijemo sve prepustiti moćnicima ovoga svijeta. Bog zna kad će očitovati i svoju moć, svoju svemoć. Tražimo i molimo od njega da konačno podari pravdu siromasima, utjehu neutješnim, zdravlje bolesnim, da otare suze uplakanim, djeci-migrantima, da nitko nikoga više ne iskorištava, eksploatira. Tražimo da ne zaboravi neznane stradale, pobijene u ratovima, da zločinci ne likuju nad svojim

žrtvama. Bog žudi da nas usreći u Isusu Kristu, po Mariji.

Gore smo spomenuli nesretnog Heroda, kukavicu i antijunaka. Ubija svoju obitelj, okreće mač protiv betlehemske nevine dječice. Prototip suvremenom svijetu koji se okrenuo protiv obitelji i djece. U Herodovoj maniri. Protuteža tomu je Sveta obitelj. Obitelj je ključ božićnih slavlja. Sv. Ivan Pavao II. rekao je kako sve dobro u svijetu dolazi iz obitelji i preko obitelji. I kad Bog želi spasiti nas, čini to preko obitelji. Vjera u Isusa Krista prenosila se preko obitelji. Imamo u ranoj Crkvi ne velike zgrade, ne zdanja ni crkve,

nego kućne Crkve. Tu se prepričavalo, prenosilo, vjerovalo pa smo sretni da smo danas u velikoj obitelji Crkve. Danas bi naše obitelji trebale biti prvi rasadnici vjere i ljubavi u Isusa Krista.

Dijete u jaslama, Marija, Sveta obitelj bijahu nadahnuće za najsilnija umjetnička djela u pjesništvu, glazbi, slikarstvu, kiparstvu, monumentalnim građevinama. U čast Djevice sagrađena su velebna zdanja u Chartresu, Notre Dame u Parizu. Sikstinska kapela posvećena je Mariji, Marija Velika najstarija je rimska bazilika; nema umjetnika koji se nije skladao „Ave Maria“ ili pak pjevača koji to ne pjeva ili tiho pjevuši. Koliko imena, koliko atributa Djevici i Majci iz Nazareta! Nemoguće je nabrojiti sve što je ljudsko srce izreklo i čime je veličalo Djevicu koja je izrekla svoj „Veliča“ nakon što joj je „učinio silna djela Svesilni, čije je Ime sveto“.

PRELIJEVANJE BOŽIČA U USKR I OBRNUTO

Geometrijski lik elipse ima dva središta. Naša vjera ima također dva žarišta, Božić i Uskrs. Stožerna je misao „Bog je tako ljubio svijet da je dao svoga Sina Jedinorođenoga“ (Iv 3,16) da nitko tko u njega vjeruje ne propadne nego da ima život vječni. Obje su svetkovine u srcima vjernika. Rodio se Isus u spilji i bio položen na kamen. Za ukopa, nakon smrti na križu, položen je u kameni grob. Za rođenja Marija ga je umotala u pelene, za ukopa Josip i Nikodem umotaše ga u platno (danas Torinsko). I rođenje i uskrsnuće naviještaju anđeli. Rodio se u Betlehemu, u prijevodu „Kuća kruha“, na Posljednjoj večeri ostavio nam je „Kruh života“. Nudi nam se kao hrana za život vječni (Iv 6,55). Oba događaja iz Isusova života prevrat su svih religijskih predodžaba i vrijednosti. Povijesna je to zbiljnost kao što je i kršćanstvo, utemeljeno na Ljubavi, najsnažniji izričaj ljudske religijske misli. Pojam Trojstva nije mogao izmisliti ljudski um, pa ni Boga koji je ljubav. Ljudski um nije mogao ni u snu izmisliti „bajku“ Božića, da nije bilo nebeskih glasnika, anđela koji su se oglasili betlehemske pastirima i navijestili im radosnu vijest rođenje nebeskog Pastira-Kralja-Spasitelja.

Anđeo je navijestio: „Javljam vam Radosnu vijest, veliku radost za sav svijet“, Euangelion! Papina enciklika glasi: „Evangelii Gaudium“ – Radost evanđelja. Bog je stvorio svijet, Bog je poslao Sina – da bismo bili sretni i radosni te u radosti slavili Božić. Bog je stvorio ljudsku narav da bismo se mogli radovati i pronaći ispunjenje svoje radosti u Djetetu iz Betlehema. Darujemo jedni druge jer smo svi obdareni božanskim Djetetom. Kitimo drvce jer je Završnik koji je pobijedio na drvetu na drvu Križa pobijeđen te je ono stablo u Edenu „restaurirano“ u Isusu iz Betlehema. Svijet može ponuditi bezbroj zadovoljstava, ali ne trajnu radost i sreću. To nam može darovati samo Nebo u Isusu, Mariji, Josipu! Stoga smijemo govoriti s kraljevima s Istoka: „Došli smo POKLONITI SE Novorođenomu Kralju!“ Venite adoremus!

FRA IVAN
DUGANDŽIĆ

SVE SE TO ODNOSI NA BOŽJE DJELOVANJE S MARIJOM. A to djelovanje stvarni je razlog Marijine radosti, koja već u prvome retku izbija u obliku neizmjerne zahvalnosti i slavljenja. Marija čitavim svojim bićem, svojom dušom, svojim duhom, svojim glasom želi Bogu dati slavu i njega veličati. Ona ništa ne želi zadržati za sebe, već otvoreno priznaje da je sve što se događa s njom i njezinim životom dar milosti od Boga. Nadnaravni događaj spasenja, kojemu je ona postala subjekt, ne zbiva se radi njezine slave, već jedino radi slave Božje. U tom događaju njemu objavljuje se jedincata Božja veličina, zbog čega Marija čitavim svojim bićem slavi Gospodina.

Marijina uzvišena molitva ima puno dodirnih točaka sa sličnim starozavjetnim tekstovima. Osobna zahvalna molitva za uslišanost kod Boga oduvijek je bila dio pobožnosti starozavjetnog vjernika. Tako Ana, majka budućeg proroka Samuela gotovo istim riječima kao i Marija slavi Jahvu što joj je čudesno podario čedo: *Kliče srce moje u Jahvi, raste snaga moja po Bogu mom. Šire mi se usta na dušmane moje, jer se radujem pomoći tvojoj.* (1 Sam 2,1) Ona zatim proširuje obzor svoje zahvale Bogu, jer on i na drugima pokazuje svoju moć: *Lomi se luk junacima, nemoćni se snagom opasuju. Nekoć siti sad se za kruh muče, nekoć gladni ne gladuju više.* (2,4-5)

Slično i psalmist, u ime mnogih drugih, kliče Jahvi zbog njegove čudesne pomoći koju je iskusio: *Okrenuo si moj plač u igranje, skinuo kostrijet s mene i opasao me radošću. Zato ti pjeva duša moja i ne će zamuknuti: Jahve, Bože moj, do vijeka ću te hvaliti! (Ps 30,12-13) I u mnogim drugim psalmima iskustvo Božjeg djelovanja bilo je povod za slavljenje Boga i klicanje njegovoj dobroti prema svom izabranom narodu ili pojedincu.*

MARIJA SLAVI VELIKA BOŽJA DJELA UČINJENA SVOM NARODU

Jedini izvor Marijine radosti što dolazi do izražaja u njezinu

veličajnom hvalospjevu jest Bog, njezin Spasitelj. Njezino veličanje slično je onom njezine rodice Elizabete kad je osjetila da joj ususret dolazi „majka Gospodina moga“ (Lk 1,43). To je klicanje posljednjih ili eshatoloških vremena, veliki radosni trenutak izabranog Božjeg naroda Izraela, koji vidi da je za nj kao i za svekoliko stvorenje napokon došlo spasenje. Poput Ivana Krstitelja i Elizabete i Marija u ime čitavog stvorenja, koje čezne za izbavljenjem, uzdiže svoju dušu u toj neizrecivoj radosti zbog blizine Boga koji napokon dolazi da se nastani na zemlji kako bi spasio čovjeka.

Nakon toga dolazi sedam rečenica koje govore o velikim Božjim djelima: *Junačko djelo izvede mišicom svojom: rasprši one koji su oholi u misli srca svoga. Zbaci s prijestolja vladare, a uzvisi neznatne; Gladne zasiti dobrima, a bogate otpusti praznih ruku; Priskoči u pomoć Izraelu, služi svome, sjećajući se milosrđa svoga, kao što obeća ocima našim, Abrahamu i potomstvu njegovu do vijeka.* (1,51-55)

Na našim liturgijskim slavljinama i ona djela Božja o kojima nam svjedoči Biblija samo se čitaju, i to katkada vrlo mrtvo i nerazumljivo, umjesto da se živo i angažirano pripovijedaju. Sigurno, ta djela su se davno zbila, ali ona ostaju temelj Crkve koja se okuplja u Kristovo ime i koja danas slavi Gospodina. Ali ako uopće više nema iskustva sadašnjeg Božjeg djelovanja među vjernicima, teško nam je i nekadašnja Božja djela zamisliti i o njima živo svjedočiti.

Ovi stihovi Marijina hvalospjeva čine pravi mozaik podsjećanja na Stari zavjet. Kršćanima što su potjecali iz židovstva bilo je posve jasno na koje događaje ove riječi ciljaju, jer oni su jako dobro poznavali svoje Sveto pismo. *Junačko djelo izvede mišicom svojom – može se odnositi samo na velika čudesa što je ih je Bog nekoć učinio u Egiptu kako bi svoj narod izveo na slobodu. Gladne nasiti dobrima – odnosi se na čudo mane u pustinji, kojom je Bog hranio svoj narod. No, ne treba samo pitati na koje događaje ciljaju pojedine riječi, već na koju vrstu ljudskog ponašanja? Ako Marija slavi Boga koji *raspršuje oholice, a uzvisuje neznatne, koji zbacuje vladare s prijestolja, koji gladne siti dobrima, a bogate otpušta praznih ruku, te riječi znače potpuno izvrtanje na glavu stanja koje vlada među ljudima, one imaju u sebi upravo revolucionarnu snagu mijenjanja nepravednih odnosa u društvu.**

Zato se može s pravom reći da Magnifikat nije bezazlen tekst. Marija doista pjeva o Božjoj revoluciji koja u ovom svijetu želi sve iz temelja mijenjati. Ta revolucija započela je već davno s Abrahamom, koji je na Božju riječ ostavio sve i zaputio se u novu, ali posve neizvjesnu

budućnost, nastavila se kad je Bog po Mojsiju prisilio faraona da pusti njegov narod. Ona se događala uvijek kad je Izrael bio spreman čuti glas svojih proroka i otvoriti se Božjem djelovanju, a postigla je svoj vrhunac u Mariji i njezinoj vjeri kojom je prihvatila Božji poziv da postane majka njegova Sina.

U SLUŽBI BOGA I NJEGOVA NARODA

Mjesto te duhovne revolucije što ju je Bog započeo u povijesti spasenja po Marijinoj spremnosti na ponizno služenje ponajprije je izabrani narod Božji Izrael, a poslije njega Crkva Isusa Krista. Nositelji te Božje revolucije u sadašnjem svijetu morali bi biti današnji kršćani koji žive u svijetu što sve više poprma izgled novoga poganstva. Svatko tko u današnjem svijetu recitira Marijin Magnifikat, mora se pitati, u kolikoj mjeri sebe nalazi u svemu tome, koliko svatko od nas čini da se gladni danas nasite, a obespravljeni dođu do svoga prava? Marijin Magnifikat zračiti će i danas snagom preobrazbe Crkve i svijeta, ako se moli u Marijinu duhu, a to je duh iskrenog služenja u poniznosti i jednostavnosti života, života za druge.

Kao što Marija u svom izabranju nije gledala vlastite povlastice, već sve promatrala kao dio svoga služenja Bogu i izabranom narodu, tako će svaki kršćanin koji moli u Marijinu duhu sebe prikazivati za spasenje svijeta. Suprotan slučaj je sebično gomilanje molitava koje ne mijenjaju ni molitelja ni njegov svijet. Na to upozorava lijepa priča o nekom starom mudracu koji se zaustavio na pragu jedne crkve i nije htio ući unutra. Na pitanje, zašto ne uzlazi, odgovorio je: „Ne mogu dalje jer crkva je od zida do zida i od poda do krova puna riječi molitava. Jednostavno nema više slobodna mjesta.“ Opazivši kako ga nazočni čudno gledaju, nastavlja dalje: „Riječi propovijedi i molitava što ih izgovaraju ljudske usne, a ne izlaze iz srca koje je iskreno usmjereno na Boga, ne idu u visinu već samo ispunjavaju prostor crkve.“

U hvalospjevu kojim Marija veliča Gospodina i njegova silna djela upada u oči svjesno zauzeto mjesto koje govori o neizmjernom odstojanju između uzvišenosti Stvoritelja na jednoj i poniznosti stvorenja, u ovom slučaju Marije, na drugoj strani.

„VELIČA DUŠA MOJA GOSPODINA!“

Marijina veličajna molitva

U Lukinu evanđelju nalazi se tekst koji pokazuje mnoge sličnosti s onim Matejevim, koji smo već upoznali, s Isusovim hvalospjevom u čast Ocu. To je Marijin hvalospjev izrečen prigodom njezina posjeta rodici Elizabeti, koji poznamo po početnoj latinskoj riječi *Magnificat*, odnosno hrvatskoj Veliča. Riječ je o himnu, odnosno hvalospjevu, što je vidljivo iz prvih riječi: *Veliča duša moja Gospodina, duh moj kliče od radosti u Bogu Spasitelju mome.* (Lk 1,46-47) Na te riječi, koje otkrivaju kako Marijino veličanje Gospodina dolazi iz radosti kojom je obuzeta njezina duša, nadovezuju se riječi koje iznose razlog te radosti što se prelijeva u veličanje: *Jer milostivo pogleda na neznatnu službenicu svoju. Gle! Odsad će me blaženom zvati svij naraštaji, jer mi velike stvari učini Silni, čije je ime sveto, i čije se milosrđe proteže od koljena do koljena nad onima koji ga štiju.* (1,48-50)

Marija, premda joj je Bog iskazao neviđenu čast da bude majka njegova sina, svjesno izabire biti samo ponizna službenica kako ne bi ničim umanjila Božju veličinu i uzvišenost. Ali, unatoč tome, ona proročki gleda u budućnost i vidi kako će je upravo zbog toga slaviti svi naraštaji. Ona je svjesna da to ne dolazi od nje same već od činjenice da ju je Bog izabrao za majku svoga Sina. Marija je svjesna da je sve u njezinu životu od Boga i za Boga. On ju je unaprijed učinio dostojnom i sposobnom da u poslušnosti svoje vjere prihvati anđelovu riječ i da se njemu posve stavi u službu.

običaja i navike, što se eto još uvijek ne želi potpuno napustiti i zaboraviti. Zato ne možemo biti zahvaćeni tim slavljem i otajstvom koje se u njemu slavi.

Kako i zašto je došlo do toga? Mogu se navesti različiti razlozi za to, zašto je liturgijsko slavlje izgubilo svoju živost i snagu. Prvo od čega moramo poći jest osnovna činjenica da bi svako liturgijsko slavlje moralo polaziti od realnog iskustva: Bog je djelovao, on je pomogao, on je zahvatio u naš ljudski život i postao naš suputnik i pomoćnik na putu. O tome pripovijeda čitava Biblija. Ali gdje je trag tog iskustva u našim kršćanskim zajednicama koje se okupljaju na liturgijska slavlja? Postoje li uopće takva okupljanja vjernika u kojima se na neki način svjedoči o *današnjim* Božjim djelima?

Na našim liturgijskim slavljinama i ona djela Božja o kojima nam svjedoči Biblija samo se čitaju, i to katkada vrlo mrtvo i nerazumljivo, umjesto da se živo i angaži-

pokazatelj neugasive čežnje čovjeka vjernika za iskustvom žive Crkve. A na bit prave, žive Crkve spada svijest da je ona narod Božji na putu, koji je izložen različitim protivštinama i opasnostima i koji se u nevolji utječe Bogu te, priznajući svoju grješnost, doživljava snagu Božjeg milosrđa i njegove pomoći, o čemu onda jasno svjedoči.

Vrlo uvjerljivo i snažno iskustvo svog odlaska na hodočašće Gospi u Fatimu donosi suvremena njemačka pjevačica, spisateljica, slikarica i režiserka Bärbel Weidmann-Dach. Kao dijete obraćenika s protestantizma na katoličku vjeru, nije imala nikakva

Marija, premda joj je Bog iskazao neviđenu čast da bude majka njegova sina, svjesno izabire biti samo ponizna službenica kako ne bi ničim umanjila Božju veličinu i uzvišenost. Ali, unatoč tome, ona proročki gleda u budućnost i vidi kako će je upravo zbog toga slaviti svi naraštaji. Ona je svjesna da to ne dolazi od nje same već od činjenice da ju je Bog izabrao za majku svoga Sina.

HVALOSPJEV IZ AKTUALNOG ISKUSTVA

Vidjeli smo više puta dosad kako biblijski hvalospjev uvijek ima neki konkretan povijesni povod, iz kojega nastaje. U usporedbi s time što nalazimo u Bibliji, naše današnje veličanje, slavljenje Boga – upravo liturgijsko, koje bi uvijek trebalo biti svečano – nažalost često je suho i beskrvno. Naše slavljenje Boga ne izbija iz srca i zato u njemu nema nikakva zanosa, već najčešće slični nekom nemuštom ponavljanju već poznatih i zato dosadnih tekstova, kojima ne uspijevamo udahnuti pravi život. Zašto je to tako? Zato što naša liturgijska slavlja ne prati duboko iskustvo vjere, iskustvo Božje blizine u svome narodu. Naše sudjelovanje na liturgijskom slavlju često je nošeno samo nekakvim osjećajem dužnosti ili je stvar

rano pripovijedaju. Sigurno, ta djela su se davno zbila, ali ona ostaju temelj Crkve koja se okuplja u Kristovo ime i koja danas slavi Gospodina. Ali ako uopće više nema iskustva *sadašnjeg Božjeg djelovanja* među vjernicima, teško nam je i nekadašnja Božja djela zamisliti i o njima živo svjedočiti. Ako se danas u nekoj zajednici vjernika na njihovu živu molitvu dogodi neko obraćenje ili možda neko ozdravljenje, to će zasigurno u velikoj mjeri obogatiti i liturgijsko slavlje te zajednice.

MOGUĆNOST UVIJEK NOVOG ISKUSTVA GOSPINE POMOĆI

Bilo bi vrlo zanimljivo jednom proći čitavu dvije tisuće godina dugu povijest Crkve samo s jednim pitanjem, u kojoj je mjeri u nekom stoljeću Crkva doista doživljavala iskustvo Božje nazočnosti i djela spasenja i na koji je način na to reagirala. Jasno nam je da se privatna pobožnost pojedinih kršćana, koji su težili za idealom svetosti, uvijek hranila iskustvom Božje blizine i njegova djelovanja. Dovoljno je samo podsjetiti na povijest pojedinih hodočasničkih mjesta, u kojima brojne zahvale ispisane na kamenim pločicama svjedoče o tom iskustvu. Upravo su takva mjesta tijekom duge povijesti Crkve bila najbolji

osobnog odnosa prema Isusovoj majci Mariji. Sa 16 godina primila je sakrament sv. krizme i njezina kuma joj je kao krizmani dar ponudila hodočašće u Fatimu. Prihvatila je rado taj poziv, a Gospi je u srcu rekla: „Marijo, dolazim ti, ali te poznajem samo po imenu. Ako želiš nešto učiniti od mene, moraš poći sa mnom.“ Zatim svjedoči o svom iskustvu s hodočašća: „Moja otvorenost bila je nagrade. Kući sam se vratila sa sigurnošću vjere i s ljubavlju prema krunici, što prije nisam imala. Budući da nisam poznavala krunicu, zamolila sam Gospu da mi je ona sama objasni. Ne znam, je li to bila ona, ali izvanredno doživljava i spoznaje što su uslijedili tijekom sljedećih godina izrazila sam u različitim umjetničkim oblicima: tekstovima, slikama, glazbi, pjesmama, pričama...“

Božić

ADVENT JE. Vrijeme iščekivanja svečanog Kristova dolaska u ljudsku povijest. Živimo u radosnom iščekivanju božićnog djeteta koji nam dolazi u milosti. To je vrijeme posebne radosti, a sama činjenica da se ne pjeva Slava samo je pokazatelj želje da ona snažnije odjekne u svome izvorištu, a to je u misi polnočki. Možemo govoriti o trojkom Isusovu dolasku među nas ljude! Prvi je dolazak bio o Isusovu rođenju prije dva tisućljeća, zatim o Kristovu dolasku u našu nutrinu danas, i o njegovu dolasku u slavi na kraju vremena!

Važno je dočekati ga i u svojem domu i u svojem srcu! Hoćemo li biti pripravnici kada On pokuca na vrata našega srca? Karl Valentin je jednom uskliknuo: „Večeras imam posjet. Nadam se da ću biti kod kuće“. Anselmo Grün nas upozorava: „Mi često nismo kod sebe doma. Negdje smo drugdje sa svojim mislima i osjećajima, šćemo sa svojim mislima. Jer nismo kod sebe doživljavamo i Krista, koji je već odavno kod nas, kao onoga koji dolazi. Pitanje je hoće li taj Isus stvarno doći k nama, hoće li uspjeti sa svojim kucanjem ili ćemo prećuti njegov dolazak?“

Danas je *in* slaviti došašće i mnoga će se mjesta natjecati u što bogatijoj adventskoj ponudi. U takvu slavlju bez mjere i vjere može nam se lako dogoditi da Ga ne prepoznamo. I u ono vrijeme ga ne prepoznaše jer dođe u ondašnji svijet u potpunom siromaštvu i bijedi nekakog djeteta.

U ovom vremenu otvorimo svoje srce jer je ovo vrijeme kada Bog traži nas. Bog je krenuo prema čovjeku, on dolazi na vrata ljudskoga srca i zato je naša jedina dužnost ostati u svom srcu, ostati u svojoj kući, očistiti svoje srce i čekati da se Bog u našem srcu „rodi“.

Bog se *snizuje*, On dolazi **u-susret** čovjeku, On je iz ljubavi krenuo prema čovjeku i Vječna Riječ željela je postati *Tijelo* – **u-tjelovljena**. Bog preuzima ljudsku narav kao vlastitu da u njoj ostvari spasenje ljudi. Otajstvom utjelovljenja Bog se u Sinu sjedinio sa svojim stvorenjem, ušao u njegov život i povijest, postao stvorenje u vremenu i prostoru, vidljiv i opipljiv, ne prezrevši već uzvisivši tijelo koje je sam postao, te je bio čovjeku u svemu sličan osim u grijehu. On je postao Emanuel – s nama Bog, Bog blizine, Bog koji se može „opipati“, Bog koje se može uzeti u ruke, Bog koji je Dijete. On koji je Svemoćan ulazi u ljudsku povijest i čini sebe „nemoćnim“. Možemo reći sudskim rječnikom: Bog se je „izručio“ u naše ruke, On se je darovao, ali i predao. Izručen je u ime ljubavi prema čovjeku. Božić je svetkovina ljudskosti, tada se na poseban način slavi čovječstvo! Božić ima jednu posebnu poruku koja glasi: „O kako je lijepo biti čovjek“.

FRA GORAN AZINOVIĆ

Nema sumnje da su došašće i Božić jedno posebno vrijeme. To je vrijeme kad rado odlazimo na jutarnje mise koje se slave u zoru još prije sunca. Zanimljivo je primijetiti da naziv *zornice* pripada hrvatskom jeziku. To je naša vlastita riječ! Drugi narodi, pa ni slavenski, za ove rane mise nisu pronašli vlastito ime već ih nazivaju latinskim imenom *rorate*. Naš narod ih je srdačno i vjernički prihvatio kao znak ljubavi prema našem Gospodinu. Većina će ljudi reći da su mise zornice nešto najposebnije što došašće nudi. One simboliziraju budnost kršćana u vremenu pripreme za Božić, ali i budno iščekivanje konačnoga Isusova dolaska na kraju vremena. Kršćani nastoje bdjeti nad svojim životom, ali i nad tuđim, kako naša braća i sestre ne bi izgubili vječni život. Kršćani čekaju i iščekuju nestrpljivo Isusov dolazak! Uostalom kako netko zapisa: „Čekati zapravo znači stanovati na nekom *vidikovcu*. A *vidikovac* je mjesto za motrenje, stražarski toranj. Čekati dakle znači – gledati dolazi li Netko, izviđati uokolo približava li nam se nešto“.

Dok čekamo, raste nam ljubav i pouzdanje u onoga koga čekamo. Ljubiti Isusa znači čekati ga, a tko čeka, taj je odvojio i vrijeme. Mi smo pozvani kao vjernici iščekivati i biti pripravnici na Gospodinov dolazak. Došašće i Božić su vrijeme čežnje, ali i pripreme. Mi čekamo za Gospodinom. Čežnja je naša potreba za Bogom da nam potpuno ispunji srce, jer Bog jedino ispunja naše srce. Zato je sveti Augustin i zavapio: „*Nemirno je naše srce sve dok se ne smiri u tebi, Bože moj*“. Božić je vrijeme smiraja, vrijeme mira. Vrijeme kada je Bog u našem naručju, ali kada smo i mi u Božjem naručju! Božić je kolijevka ljudskosti gdje se *njišu Bog i njegovo stvorenje!*

Toplina Božića je toplina Majke. Gdje je Majka, tu je i Dijete, a gdje je Dijete, tu je i Majka. Luka evangelist je zapisao: *I porodi sina svoga, prvorođenca, povi ga i položi u jaslje jer za njih nije bilo mjesta u svratištu* (Lk 2,7). Stoga je važno reći da je Marija u središtu božićne pripovijesti. Marija je ona koja rađa, Marija je majka, ona donosi Život, Dijete! Ona rađa Sina koji je ujedno Duh, Logos, Riječ Očeva.

Marija je ona koje uvijek pravi mjesto svome Sinu. Kad Isusu nema nigdje mjesta, uvijek će imati mjesta u Marijnu srcu i naručju. Ona nas uči kako napraviti mjesto za Gospodina. Gdje je Marija, tu se neprestano događa otajstvo Božića. Marija je blizina Božja. Gdje je god Marija, tu je i Emanuel – Bog s nama!

Zar nije Međugorje, kao Greccio svetog Franje, mjesto gdje nam Marija svakodnevno daruje svoga Sina, mjesto u kojem je neprestani Božić?

DANAS JE IN SLAVITI DOŠAŠĆE I MNOGA ĆE SE MJESTA NATJECATI U ŠTO BOGATIJUJ ADVENTSKOJ PONUDI. U TAKVU SLAVLJU BEZ MJERE I VJERE MOŽE NAM SE LAKO DOGODITI DA GA NE PREPOZNAŠ. I U ONO VRIJEME GA NE PREPOZNAŠ JER DOĐE U ONDAŠNJI SVIJET U POTPUNOM SIROMAŠTVU I BIJEDI NEJAKOG DJETETA.

BEZGRJEŠNO ZAČEĆE MARIJINO I BOŽIĆ

Budući da se Bezgrješno začće Marijino slavi u vremenu došašća, točnije 8. prosinca, zanima nas postoji li neka poveznica između spomenute svetkovine i došašća. Je li i u kojoj mjeri svetkovina Bezgrješne može biti priprema za Božić? Bezgrješno začće Marijino je otajstvo slično Božiću, u čije dubine naš razum može prodrijeti tek do neke granice. U to ćemo se uvjeriti počnemo li postavljati pitanja: Kako je moguće da jedan čovjek može biti začat bez grijeha od grješnih roditelja? Kako je moguće da je Marija ostala sačuvana od grijeha susrećući se s grješnim ljudima? Tu nam je jedina pomoć vjera da „Bogu ništa nije nemoguće“ i da je zbog toga bilo moguće da je Marija bez grijeha začeta.

FRA MARINKO ŠAKOTA

U približavanju otajstvu Marijina bezgrješnog začća nudi nam se i druga strana, tj. pristup meditiranjem nad riječima „milosti puna“ koje je anđeo uputio Mariji. Uzmemo li to dvoje, vjeru da je Bogu sve moguće i drugo, da je Marija milosti puna, Bezgrješno začće otvara nam pogled za Mariju na jedan sasvim drukčiji način poručujući nam da je u njoj najprije nedostatak, praznina – nema grijeha. No „milosti puna“ nam kaže da u Mariji nije bio samo nedostatak nego je u njoj ispunjenost – puna je milosti. Dakle, smisao stanja bez grijeha u

Mariji bio je da Božja milost do kraja ispunji njezinu nutrinu. Mariju je Bog u potpunosti ispunjava svojom ljubavlju i snagom, zbog čega ništa drugo tomu protivno u njezinu biću nije moglo pronaći mjesta. S druge strane, to stanje pomagalo je Mariji u suradnji s Njegovom milošću. Uvijek mu je bila spreman reći *Hvala* i *Da*. *Hvala* za sve što je bilo i *Da* za sve što želiš od mene i sa mnom. Evo me, Gospodine...

Iako molimo kronicu (ružarije), u Marijinu životu najčešće nisu cvale ruže već je bilo napretek kušnji, no puna milosti, puna Božje ljubavi,

umjela je u svemu tome ostati postojana. Ljubav je ispunjala njezino srce pa zato u njoj nikakav negativni osjećaj nije mogao pronaći prostora.

Bezgrješna nije značilo da je Mariji u životu sve bilo jasno. Najčešće ništa ili vrlo malo! Zbog nejasnoća postavljala je pitanja, primjerice, anđelu: „Kako će to biti kad ja muža ne poznajem?“, ili dvanaestogodišnjem Isusu u Hramu: „Dijete, zašto si nam to učinio?“ A ni zamisliti ne možemo kakva su joj pitanja nadirala pod križem!

No, kad joj je teško i kad joj nije jasno, Marija je u povjerenju u Boga

otvorena, traži i osluškuje istinu. Kad govori: „Evo me, Gospodine, neka mi bude po tvojoj riječi“, Marija kao da kaže: „Ja ne znam, ali vjerujem da Ti, Gospodine, znaš.“ Zbog toga je u potpunom povjerenju u Boga mogla prihvatiti sve što je Bog od nje želio.

Što nama koji nismo začeti bez grijeha poručuje ta svetkovina u pripremi za Božić? Ako kao Marija ne možemo biti bez grijeha, možemo li biti „puni milosti“?

Iako upotrebljavamo istu riječ „ispuniti“, ipak su dvije različite stvarnosti kad kažemo da su ljudi ispunili neki prostor i da je pjevačev glas ispunio taj isti prostor. Kad netko pjeva u crkvi, taj je svojim glasom ispunio prostor i kad je crkva puna ljudi. Nitko ne mora izaći vani kako bi se napravilo mjesta za njegov glas.

Isto vrijedi za ljudsko srce koje je „puno Boga“, „puno milosti“, „puno Božje ljubavi“. Ne moramo isprazniti srce od svega stvorenoga, od ljudi i stvari, očistiti ga od svih nečistoća kako bi se u nama Bog mogao nastaniti, kako bi nas Božja ljubav mogla ispuniti.

Ne možemo biti bez grijeha ni puni milosti kao Marija, ali možemo rasti u povjerenju u Gospodina i otvarati se Njegovoj ljubavi. A Božja ljubav je kao euharistijski kruh: Primam čitavog Krista, a čitavog Krista primaju i svi drugi koji se pričestoćuju. Krist se ne će potrošiti što se daje. Ako nekome dadnem komad kruha, imat ću ga manje za sebe i za druge. No, Krist dajući cijelog sebe svakome od nas obogaćuje nas. Povećava se što se više daje. Tu Kristovu ljubav možemo primiti u svoje srce i u njoj rasti.

Ljubiti Boga svim srcem znači čitavim srcem reći „Da“ Bogu, primiti bez rezerve sve što je Bog odredio za nas, imati stav što ga je Isus imao kad je rekao: „Ne moja, nego tvoja volja neka bude.“ Ako je u nama snažno Marijino „Hvala“ za sve što je bilo i „Da“ za sve što dolazi, našu nutrinu ispunjat će zahvalnost i predanje. Nađemo li se u kušnjama, možda se obeshrabrimo, klonemo i razočaramo, ali ne ćemo ostati u takvu stanju. Možemo nekad biti žalosni i depresivni, ali će nas vjera i nada izvući iz toga.

Ne možemo učiniti da ne bude sumnji i straha, ali ako ojačamo u vjeri, umjet ćemo ih nadvladati. Ne možemo učiniti da se u nama ne pojavi mržnja ili drugi negativni

osjećaji, ali možemo rasti u ljubavi pa će nas ljubav ispravljati. Ne znači da ne ćemo pasti i pogriješiti. Ne, to je nemoguće, ali je unatoč svemu tomu moguće mijenjati se.

Imamo li na umu da je naša duša osjetljiva, pazit ćemo što u sebe primamo, koje sadržaje, misli i slike. Našu nutrinu ispunjavaju informacije, dobre i loše, razne misli o ljudima i stvarima. Isto tako osjećaji, dobri i loši. U nama ima ljubavi, ali ima i mržnje, zavisti, ljubomore, negativnih predodžbi o drugima. Zato nije svejedno što gledamo na ekranu ili u novinama, jer ono što gledamo, to u sebe primamo, to nas „ispunja“, a ono što je u nama, to nas oblikuje i utječe na naše razmišljanje i gledanje. Ako gledamo filmove ili na Internetu stranice s pornografskim sadržajima, naša duša će se time hraniti pa ćemo postati robovi duha bluda. Ako se često družimo s ljudima koji psuju, psovka će nam uskoro prijeći u rječnik. Dopuštamo li nekim mislima da u nama borave, s vremenom će početi upravljati s nama.

Svetkovina Bezgrješnog začća Marijina na najbolji način uvodi nas u došašće i priprema za Božić. Stavljajući pred nas Mariju, želi da u noćima svoje svakodnevice pred sobom imamo Zvijezdu; da možemo osjetiti i prepoznati grijeh i znati kako izići iz njegova ropstva; da se poput Marije naša nutrina hrani i bude ispunjena Božjom ljubavlju.

Dovoljno se sjetiti Alipija o čijem padu u strast gladijatorskih igara Augustin govori u svojim „Isповijestima“ pa da shvatimo kako je čovjek krhko biće koje padne baš onda kad je siguran da ne će pasti.

Augustin piše kako je Alipija strast za gladijatorskim igrama zahvatila u Rimu. Ne samo da nije htio ići u amfiteatar i gledati te igre nego ih je čak prezirao i mrzio. No jednog dana „neki su ga njegovi prijatelji i kolege, kada ih je susreo slučajno na povratku s ručka, prijateljski prisilili i odveli u amfiteatar u kojemu su se tih dana davale okrutne i odvratne igre, iako ih je on oštro odbijao i opirao im se. Govorio je: „Ako mi tijelo i odvučete tamo, zar ćete mi dušu i moje oči moći uperiti u one prizore? Stajat ću tamo, ali odsutan. Na taj ću način nadvladati i vas i njih!“

Ne mareći za ono što su čuli, oni ga odvedoše sa sobom. Možda i radi želje da vide hoće li moći izdržati. Kada su tamo došli i posjedali kako su mogli, sve je buktjelo od divljega veselja. On zatvori vrata svojih očiju i zabrani svojem srcu da se miješa u onoliko zlo. Ali kamo sreće da je i uši začepio! U jednomu času borbe živo ga uzburni silna buka svjetine. On, uznemiren od znatiželje, a tobože pripravan prezreti i svladati što god da ugledao, otvori oči.

I bi mu duša ranjena jače nego tijelo onoga kojega je poželio vidjeti. I pade jadrnije nego onaj zbog čijega je pada nastala buka. Ona mu uđe kroz uši, rastvori mu oči pa na

taj način izrani i strovali više smionu, nego jaku dušu; tim slabiju što se uzdala u sebe umjesto u Tebe. Kada je vidio onu krv, upio je u se odjednom divljaštvo pa se nije okrenuo, nego zagledao. Zahvaćalo ga je bjesnilo, a da nije ni osjećao. Naslađivao se gadnom borbom i pijavao krvavom nasladom. To ne bijaše onaj isti koji je došao, nego jedan od družine kojoj se pridružio. Pravi drug onima koji su ga doveli.

Što ćete više? Gledao je, vikao je, bjesnio je. Ponio je odande sa sobom pomamu koja ga je gonila da se ne vraća samo s onima koji su ga odvucli prvi put, nego i češće od njih. I druge je za sobom povlačio. Pa ipak si ga ti, Gospodine, snažnom i milosrdnom rukom izbavio odande i naučio da se ne valja pouzdavati u sebe nego u Tebe. No to se zbilo mnogo kasnije.“

Svetkovina Bezgrješnog začća Marijina na najbolji način uvodi u došašće i priprema za Božić. Stavljajući pred nas Mariju, želi da u noćima svoje svakodnevice pred sobom imamo Zvijezdu; da možemo osjetiti i prepoznati grijeh i znati kako izići iz njegova ropstva; da se poput Marije naša nutrina hrani i bude ispunjena Božjom ljubavlju.

Upravo zbog toga je mladim kandidatima fra Didak Buntić kao provincijal savjetovao na dan oblačenja i ulaska u novicijat: „Napose Vam preporučam, da se čuvate svake prljavštine, jer je mladost Vaše dobi najviše izložena toj napasti. Izručite svetu čistoću Neoskrvnoj Djevici, pa ćete sigurno hodati po zmiji ljutici i crnokrugu i gazit ćete lava i zmaja (Ps 90,13).“

Za razliku od Marije mi ne možemo ne griješiti, ali možemo uočiti i razotkriti grijeh. Ne možemo ne biti slijepi, ali možemo otvarati oči. Ne možemo imati nutrinu potpuno slobodnu od grijeha, ali možemo uvijek iznova na prvo mjesto stavljati Isusa, kako nam Majka govori: „Zato stavite malog novorođenog Isusa na prvo mjesto u svom životu i on će vas voditi putem spasenja.“ (25. 12. 1999.)

U došašću smo. Gledajući u Mariju, čitajmo, slušajmo Božju riječ i osluškujmo Božju volju. Svakog jutra kao Marija govorimo srcem: *Evo me, Gospodine, neka mi bude po Tvojoj riječi... Hvala ti, Gospodine, za sve što je bilo i za sve što jest... Da, Gospodine, svemu što dolazi... Neka se Tvoja volja vrši preko mene.*

JE LI TEBI DOŠAO BOŽIĆ?

Jesi li se ikada pitao kakav sve može biti Božić? Jesi li slušao kako su ljudi često nervozni u vrijeme blagdana? Kako mnogi govore teške riječi, vrijeđaju svoje bližnje i same sebe jer se u svoj ljepoti ne snalaze? U dubini duše možda osjećaju kako ih Božić potiče na ljubav i praštanje, a možda na to sami nisu spremni. Što se u čovjeku može dogoditi da ne primijeti radost oko sebe? Možda su ga pritisnule brige i težak život ili je obitelj pokopala nekog svojega člana i još se nije navikla na prazninu koja je nastala u kući? Neki su možda iscrpljeni zbog vlastite i tuđe bolesti iako gaje nadu da će sve biti dobro. Jesi li se ikada pitao kako se osjećaju djeca kada izgube oca ili majku, a Božić im kuca na vrata?

FRA ZVONKO
BENKOVIĆ

PRIJE DEŠETAK GODINA BIO SAM JOŠ STUDENT U ZAGREBU.

U predbožićno vrijeme nazvala me je jedna obitelj, jer me je njihov sin htio nešto pitati. Prije početka razgovora s dječakom rekoše mi kako su mu pokušavali objasniti da nemam vremena, da sam možda na fakultetu na predavanju, da ispovijedam ili radim nešto u samostanu, ali maleni se nije

dao smesti. Ustrajao je u svojoj želji pa su me ipak morali nazvati. Rekao sam im da se ne moraju ispričavati i da će mi biti drago porazgovarati s malenim. Razgovor je bio uobičajen, kao i svaki drugi između četverogodišnjaka i njegova prijatelja svećenika:

- Bog prijatelju!
- Hvaljen Isus i tebi! – odgovorio je.

– Kako si?

– Dobro. To me ne moraš pitati jer nisam odavno bio kod doktora. To što ponekad malo kašljem baka brzo riješi s kuhanim Bronhi bombonima i mlijekom.

Malo sam se nasmijao, ali pokušao sam biti ozbiljan. U dječakovu glasu osjećala se sigurnost i tiha djetinja radost.

– Što je bilo? Što ima kod tebe? Tata i mama su mi rekli da me imaš nešto jako važno pitati?

– Da, da – odlučno je potvrdio i nastavio – znaš, ti si u Zagrebu i tebi je tamo bliže do Boga pa sam želio znati je li tebi došao Božić?

Na trenutak sam zašutio. Nisam znao što bih odgovorio. Bilo mi je čudno što me to pita. Kako je to povezano da je Zagreb bliže Bogu? Kojim je mjerilima to odredio? Možda njegovo srce osjeća što smo mi odrasli već odavno zaboravili? Iz mnoštva potpitanja i odgovora u stvarnost me vratio njegov glas:

– Ti me očito ne slušaš. Ja sam te nešto ozbiljno pitao. Je li tebi došao Božić?

– Božić nam je jako blizu, ali još nije ni u Zagreb došao. Do njega imamo još sedam dana.

– Ma nisam te to pitao. Ja ti kažem da je meni sinoć došao Božić. Dobro sad ako tebi nije došao, ali je li došao barem teti kuharici? Njoj je sigurno došao. Ona je bila dobra prema meni kad sam bio s mamom i tatom kod tebe, a dala mi je i dar prije polaska na put.

– Sutra ću ju pitati pa ti javim. Koliko ja znam nije ni njoj još došao, jer danas nam je govorila kako ima još pun posla u kuhinji i nada se da će sve stići do Božića.

– Dobro – odgovori mi – ali to mi je malo čudno. Ja ti kažem da je nama došao Božić. Iako je mama govorila

da ga možda ove godine ne će biti jer je njezin tata, a moj djedo, jako bolestan. Ipak, dogodilo se čudo. Braća i ja smo bili ovih dana jako tužni jer je Božić već bio došao i kod našega rođe. Svuda oko nas je bio Božić, a nismo ni mi bili baš tako zločesti da nas ove godine zaobiđe. Onda smo i mi bili tužni kao naša mama, ali onda je naš veliki tata učinio jedno pravo čudo. Skinuo je jelku, ukrase i svjetiljke s tavana, a djedo je donio slamu i napravio jaslce. I eto, kažem ti da je i nama ove godine došao Božić.

Dok je on to sve govorio, promišljao sam kako mi odrasli ljudi s godinama zaboravimo oživjeti dijete u sebi, a božićno vrijeme nam svake godine pokušava to osvjestiti. U potrazi za velikim stvarima najčešće izgubimo ono bitno, zaboravimo se radovati. Moje misli prekinuo je dječakov upit:

– A jesi li ti siguran da kod tebe još nije došao Božić?

– Jesam – odgovorih mu.

– Kako ste vi tamo čudni ljudi. Možda vas je Božić ove godine zaobišao?

Nakon tih riječi dječak je spustio slušalicu, a ja sam ostao bez riječi. Promišljao sam kako su njegovi roditelji danima odgađali da me nazovu kako bi me pošteđjeli neugodnih pitanja, a zapravo su s vremenom sami odgovor na njegovu želju. Djedu se stanje popravilo, a jelka i jaslce ukrasili su kuću. U pozadini svega kao da su anđeli čuvari uslišali molitvu njihovih sinova da i njima dođe Božić.

DEŠETAK GODINA KASNIJE

Prije dva dana ponovno me je nazvao isti dječak, ali sad već odrastao srednjoškolac. Želio je sa mnom razgovarati. Mučila su ga brojna pitanja. Nije pronalazio mira u duši. Borio se s vlastitom nemoći i životnim pitanjima, a onda me je ponovno na trenutak zbulio upitom:

– Može li Božić biti tužan?

– Pa...

– Znaš i sam da može. Sad mi ne možeš reći neki brzi recept i da u to povjerujem. Sječaš li se kako sam te davno pitao je li tebi došao Božić, kad si ono bio u Zagrebu?

– Kako se toga ne bih sjećao. Često sam i u propovijedi ponavljao tu tvoju priču i moje nesnalazjenje. Baš si imao dobro pitanje.

– I što kažeš danas?

– Bogu hvala, još nije došao i imamo vremena pripremiti se za njega. Je li tebi došao?

– Ma, kako će mi doći. Možeš li zamisliti scenarij koji danas živim? Jesu li ti rekli da mi je najprije iznenada umro tata, i to pred mojim očima, a da mu nisam mogao pomoći? Nije da se nisam snašao, ali smrt je bila brža i od hitne pomoći. Nekoliko mjeseci iza njega umro je i djed što je onog Božića bio bolestan. Znaš li kako se ovih dana osjećam? Nešto mi je srce steglo i ne popušta. Sve ovo umjetno blještavilo, ukrasi i kupljeni darovi ne mogu ni na trenutak rastjerati moju tugu.

– Ali, ti si premlad da bi mislio tako?

– Stvarno. Svaka čast! Baš si to mudro rekao. Zašto me je onda Bog stavio u takav položaj? Zar mu nije stalo do djece i malenih, a onda im iznenada odvede nekoga bez koga ne mogu zamisliti svoj život?

– Znam da sve nije logično i jednostavno, ali možda Bog ima neki drugi plan s tobom. Možda te pokušava potaknuti da otkriješ koliko ima snage u tebi kako bi mogao, unatoč boli i nenadoknadivu gubitku ustati i krenuti dalje. Možda ti je ovo prigoda da ovoga Božića otkriješ kako se Isus želi

roditi i u tvojoj duši koja još uvijek pati zbog iznenadnoga gubitka oca. Na tebi je samo da otvoriš vrata svoga srca.

– Zar se Isus može roditi u svom ovom jadu koji nosim? Zar on može ponovno doći u moje srce, jer sam bio jako ljut na njega što nije učinio čudo kad sam ga molio? Da znaš kako sam ga samo molio, a on nije davao nikakav znak. Bila je samo tišina. Zar Isus može posušiti sve suze koje su se nakupile u mojoj duši, oprati sve grijeha i ublažiti bol?

– Upravo to se događa u božićnoj noći. Bog se rađa u malenosti. Vjerujem da će Isus i ove godine doći i pokucati na vrata tvoga srca. Njegovi roditelji će te pitati ima li mjesta da se jedna siromašna obitelj nastani na nekoliko dana kod tebe. Budeš li imao snage ponovno im otvoriti srce, Isus će se roditi i u tvojoj duši.

– Ali kako ću ih pustiti unutra kad im nemam što darovati?

– Nije važno što im nemaš što darovati. Sreća je tvoja što oni ništa i ne traže. Najvažnije je da Bogu podariš samoga sebe, svu svoju bol, nakupljeni bijes i neodgovorena pitanja. Iznenadit ćeš se kad osjetiš kako će svjetlo odjednom pobijediti svu tamu koja se nastanila u tvome srcu, a tvoja bol će se preobraziti u zahvalnost za darovani život, za sve ono što si proživio sa svojim ocem. Možda bi ti ove godine trebao biti junak, kao što je to tvoj tata bio prije desetak godina kada je skinuo jelku i jaslce s tavana. Upravo ti možeš donijeti svjetlo i novu nadu u vašu obitelj, jer svima vam je potrebna utjeha i snaga.

– Stvarno! Zar je to moguće? Baš je to dobro.

– Sve je moguće, jer nada se rađa kad stojiš u mraku i gledaš kroz prozor. Svud oko tebe je mrak, ali onda iznenada ugledaš svjetlost koja izdaleka dopire. Ne vidiš izvor svjetla, ali u duši osjećaš kako tama poprima drugačije obrise, strah nestaje i osjećaš neku neopisivu radost u duši. E, to bi ti se moglo dogoditi ovoga Božića budeš li Bogu podario svu svoju bol. Ljutnju, neizgovorena pitanja i strahove, ali i želju da nastaviš s njime i dalje hoditi kroz život. Tvoju radost će prepoznati i tvoji ukućani, jer će osjetiti da je svjetlo pobijedilo tamu smrti i gubitka. Na Badnju večer za oca upali svijeću u kući, kao što su nekada stari palili svjetlo kako bi betlehemska obitelj prepoznala znak da je ta kuća spremna primiti maloga Isusa. Neka svijeća bude znak vašega zajedništva i nade koju Isusovo rođenje donosi svima nama.

Bog se rađa u malenosti. Vjerujem da će Isus i ove godine doći i pokucati na vrata tvoga srca. Njegovi roditelji će te pitati ima li mjesta da se jedna siromašna obitelj nastani na nekoliko dana kod tebe. Budeš li imao snage ponovno im otvoriti srce, Isus će se roditi i u tvojoj duši.

SVETIŠTA ODRŽAVAJU ŽIVOM PUČKU POBOŽNOST, JAČAJU VJERU I MILOSRĐE

Papa Franjo je u četvrtak 29. studenoga 2018. u svečanoj dvorani Regiji u apostolskoj palači na audijenciji primio sudionike Međunarodnoga kongresa rektora i animatora svetišta na temu „Svetište, otvorena vrata za novu evangelizaciju“. Kongres je održan od 27. do 29. studenoga na Papinskom lateranskom sveučilištu u Rimu. Nakon čitanja pripremljenoga govora Papa je nastavio audijenciju govoreći s puno topline.

Papa je prije svega inzistirao na kvaliteti dobrodošlice: „Prijateljsko je ozračje plodno sjeme koje naša svetišta mogu posijati u hodočasničko tlo, omogućujući im da vrate povjerenje u Crkvu“, i na molitvi koja od „svetišta stvara plodna mjesta, kako bi se pučka pobožnost

uvijek hranila i rasla u spoznaji ljubavi Božje“.

Na koncu je spomenuo važnost sakramenta pomirenja: „Nakon što se iskusi, milosrđe postaje oblik stvarne evangelizacije jer preobražava one koji primaju milosrđe u svjedoke milosrđa.“

GOVOR PAPE FRANJE NA
MEĐUNARODNOM KONGRESU
REKTORA SVETIŠTA

Uloga svetišta na svakodnevnom putu Crkve

Draga braćo i sestre, dobar dan! Čekao sam ovaj trenutak koji mi omogućuje susret s brojnim predstavnicima bezbrojnih svetišta prisutnih u svim krajevima svijeta. Kako li su nam samo potrebna svetišta na svakodnevnom putu Crkve! Ona su mjesta na koja se naši ljudi rado povlače kako bi izrazili svoju vjeru u jednostavnosti i prema različitim tradicijama koje su njegovali od djetinjstva. Na mnogo načina naša su svetišta nezamjenjiva zato što održavaju živu pučku pobožnost obogaćujući je katehetskom obukom koja podupire i jača vjeru, dok istovremeno hrane svjedočanstvo milosrđa.

Vrlo je važno održavati živom pučku pobožnost i ne zaboraviti taj biser koji je predstavljen u broju 48. *Evangelium gaudium* gdje je sveti Pavao VI. promijenio naziv „pučka religioznost“ u „pučka pobožnost“. To je istinski biser. To je nadahnuće pučkoj pobožnosti koja, kako je jedanput rekao jedan talijanski biskup, tvori „imunološki sustav Crkve“. Čuva nas od puno stvari.

Zahvaljujem msgr. Rinou Fisichellu na uvodnim riječima našega susreta, a koje mi pružaju priliku da dodam nekoliko misli.

Na prvome bih mjestu spomenuo važnost dobrodošlice namijenjene hodočasnicima. Svjesni smo da naša svetišta sve više postaju cilj, ne organiziranih skupina nego pojedinačnih hodočasnika ili malih samostalnih skupina koje kreću na put kako bi prispjele na ta sveta mjesta. Tužno je kada po njihovu dolasku nema nikoga tko bi im uputio riječ dobrodošlice i primio ih kao hodočasnike koji su obavili putovanje, često dugotrajno, kako bi došli do svetišta. Još je gore kada naiđu na zatvorena vrata! Nije moguće da više pozornosti pridajemo materijalnim i financijskim

prohtjevima zaboravljajući najvažniju stvarnost, a to su hodočasnici. Oni su ti koji su važni. Kruh dolazi poslije, ali oni prije. Moramo posvetiti pažnju svakome od njih i postići da se osjećaju kao „doma“, kao dugo očekivani član obitelji koji napokon pristiže.

Treba također uzeti u obzir da brojni ljudi posjećuju svetište zato što je dio lokalne tradicije; ponekad zato što njegova umjetnička djela predstavljaju atrakciju, ili pak zato što je smješteno u privlačnom prirodnom okruženju velike ljepote. Kada su dobrodošli, ljudi lakše otvaraju svoja srca i prepustaju ih uplivu milosti. Prijateljsko je ozračje plodno sjeme koje naša svetišta mogu posijati u hodočasničko tlo, omogućujući im da vrate povjerenje u Crkvu koja se ponekad može razočarati uzvraćanjem ravnodušnošću.

Drugo, svetište je posebice mjesto molitve. Velika većina naših svetišta posvećena je marijanskoj pobožnosti. Tamo Djevica Marija širom otvara ruke svoje materinske ljubavi kako bi saslušala i uslišala svačije molitve. Osjećaji koje svaki hodočasnik doživljava u dubini svojeg srca oni su koje susreće i kod Majke Božje. Tamo se ona smiješi i pruža utjehu. Tamo, proljeva suze s onima koji plaču. Tamo, svakome prikazuje Sina Božjega ispružena u njezinu naručju kao najdragocjenije dobro koje posjeduje svaka majka. Tamo, postaje suputnica svakome tko diže pogled prema njoj tražeći milost, koja će sigurno biti uslišana. Gospa odgovara svima intenzitetom svojeg pogleda koji su uspijevali prenijeti umjetnici, često u svojoj kontemplaciji i sami vođeni odozgor.

„Naša su svetišta
nezamjenjiva zato
što održavaju živom
pučku pobožnost,
obogaćujući je
katehetskom obukom
koja podupire i
jača vjeru, dok
istovremeno hrane
svjedočanstvo
milosrđa.“

(Papa Franjo)

Kada je riječ o molitvi u svetištima, želio bih naglasiti dva zahtjeva. Prije svega, poticati molitvu u Crkvi koja, slavljenjem sakramenata, spasenje čini prisutnim i djelotvornim. To omogućuje svakome u svetišu da se osjeti članom šire zajednice koja u cijelom svijetu ispovijeda jednu vjeru, svjedoči o istoj ljubavi i živi istu nadu. Mnoga su svetišta nastala upravo po molitvenoj prošnji koju je Djevica Marija uputila vidiocu, kako Crkva nikad ne bi zaboravila riječi Gospodina Isusa koje pozivaju na ustrajnu molitvu (usp. Lk 18, 1) i budnost u iščekivanju njegova povratka (usp. Mk 14,28).

Uz to, svetišta su pozvana hraniti molitvu svakog hodočasnika u tišini njegova srca. S riječima iz srca, u tišini, s izrazima naučenima napamet, kao dijete, s pobožnim pokretima, svakome se mora pomoći izraziti osobnu molitvu. Brojni su oni koji u svetište dođu zato što im treba neka milost, a potom se vraćaju kako bi zahvalili na tome što su je iskusili, često zbog primanja snage i mira u kušnji. Takva molitva od svetišta stvara plodna mjesta, kako bi se pučka pobožnost uvijek hranila i rasla u spoznaji ljubavi Božje.

Nitko se u našim svetištima ne bi smio osjećati kao stranac, posebice kada tamo pristiže s teretom svojega grijeha. Upravo bih ovdje želio naglasiti konačnu misao: svetište je povlašteno mjesto za doživljavanje milosrđa koje ne poznaje granica. To je jedan od razloga koji su me potaknuli da tijekom posebnog jubileja poželim otvoriti Vrata milosrđa i u svetištima. U stvari, nakon što se iskusi, milosrđe postaje oblik stvarne evangelizacije, zato što preobražava one koji primaju milosrđe u svjedoke milosrđa. Na prvome mjestu, sakramentu pomirenja, koji se tako često slavi u svetištima, trebaju dobro obučeni, sveti, milosrdni svećenici koji su sposobni prenijeti iskustvo istinskog susreta s Gospodinom koji oprašta. Želim da nikada, posebice u svetištima, ne nedostaje lika „Misionara milosrđa“, a ako ga u nekim svetištima nema, da ga se zatraži u dikasteriju, kao vjernog svjedoka ljubavi Oca koji pruža ruke svima i ide im ususret, sretan što je pronašao onoga tko se izgubio (usp. Lk 15,11-32). Djela milosrđa, na koncu, u svetištima traže proživljavanje na poseban način, budući da se tamo prirodno i spontano ostvaruje plemenitost i milosrđe, kao djela poslušnosti i ljubavi Gospodina Isusa i Djevice Marije.

Draga braćo i sestre, molim Majku Božju da vas podrži i prati u ovoj velikoj pastoralnoj odgovornosti koja vam je povjerena. Blagoslivljam vas i molim za vas. Vi također, molim vas, ne zaboravite moliti i iskati molitvu za mene u svojim svetištima.

A prije završetka želio bih vam prenijeti jedno iskustvo, iskustvo jednog brata i također svoje. Svetište je mjesto, recimo to tako, susreta ne samo s hodočasnikom i s Bogom nego također susreta nas, pastira, sa svojim pukom. Liturgija od 2. veljače govori o Gospodinu koji ide u svetište kako bi susreo svoj narod, izašao u susret narodu, razumio Božji narod bez predrasuda. Narod je to darovan onom „slutnjom“ vjere, onim „infallibilitas in credendo“ o kojem govori broj 12. *Lumen gentium*. Taj je susret ključan. Ako pastir koji se nalazi u svetišu ne uspijeva susresti narod Božji, bolje bi bilo da mu biskup dodijeli drugo poslanje, zato što za prvo nije prikladan. Puno će trpjeti, a preko njega i narod. Sjećam se – a sada prelazim na zgodu – jednoga profesora književnosti, jako produhovljenog čovjeka. Cijeli

je život bio isusovac. Cijeli je život bio jako ugledan profesor. Potom je otišao u mirovinu i od provincijala zatražio: „Odlazim u mirovinu, ali bih želio raditi nešto u pastoralnoj službi u siromašnoj četvrti, kako bih se povezao s narodom, s ljudima...“ I provincijal mu je dodijelio četvrt u kojoj su ljudi bili jako pobožni, pohodili svetišta, imali duha, ali bili su jako siromašni, više-manje sirotinjsku četvrt. Bio je dužan jednom tjedno posjećivati zajednicu na Teološkom fakultetu na kojem sam bio rektor. Proveo bi cijeli dan s nama u bratstvu i potom otišao. Na taj je način održavao život u zajednici. Kako je imao duha, jednog mi je dana rekao: „Moraš reći profesor ekleziologije da mu nedostaju dvije teze.“ „Kako to?“ „Da, dvije teze koje treba poučavati.“ „A koje?“ „Prva: vjerni sveti narod Božji je u ontološkom smislu olimpijski nastojan, odnosno radi ono što želi, a druga: u metafizičkom je smislu sradan, odnosno isprazan.“ Kroz svoje je susrete shvatio kako i zašto Božji narod iscrpljuje. Ako ste u kontaktu s narodom Božjim, umorit ćete se. Ostajem jako zaprepašten pred pastoralnim animatorom koji se ne umara! A u vezi s činjenicom da je „olimpijski“, odnosno da radi ono što želi, sjećam se vremena kada sam bio voditelj novaka. Išao bih svake godine, uostalom i kao provincijal, s novacima u svetište Salto u sjevernoj Argentini na blagdan Señora del Milagro. Po završetku mise – ispovijedao bih za vrijeme mise – bilo je puno ljudi i jedna se žena iz gomile obratila drugom svećeniku držeći u ruci slike: „Oče, možete li mi ih blagosloviti?“ Taj joj je svećenik, tvrdi teolog, odgovorio: „Ali, gospođo, idete li na misu?“ „Da.“ „A znate li da na je na misi prisutan Isus Krist na svojem žrtvovanju na Kalvariji?“ „Da, Padrecito, znam.“ „A znate li da su sve te stvari više no blagoslovljene?“ „Da, Padrecito.“ I u tom je trenutku izašao drugi svećenik kojem se žena obratila: „Oče, hoćete li mi ih blagosloviti?“ On ih je dodirnuo i blagoslovio. Dobila je ono što je željela: da ih dodirne. Vjerski osjet dodira. Dodirujući slike, ljudi „dodiruju“ Boga.

Hvala vam za sve što radite! A sada ću vas blagosloviti.
Pripremila: Héléne Ginabat
Prevela: Davorka Jurčević Čerkez

ŠTO MI JE REKAO SVETI OTAC

„Siate obedienti al mons. Hoser!“ (Budite poslušni mons. Hoseru!), riječi su pape Franje koje mi je uputio nakon što sam mu rekao da sam međugorski župnik i da mu donosim pozdrave od mons. Hosera.

Bio je to nezaboravan susret, a zbio se u četvrtak 29. studenog ove godine u svečanoj dvorani Regiji Apostolskog dvora u Vatikanu oko 12.15 na koncu Međunarodnog kongresa upravitelja i suradnika svjetskih svetišta. Kongres je trajao od 27. do 29. studenog, a organiziralo ga je Pontifikalno vijeće za promociju nove evangelizacije pod vodstvom mons. Rina Fisichelle. Tema je bila: Svetište – otvorena vrata za novu evangelizaciju.

Na kraju kongresa bio je predviđen susret s papom Franjom cijele naše skupine koja je brojila preko 600 osoba. Mons. Fisichella nam je priopćio dan prije kako je teško očekivati da će Papa moći svima nama pružiti ruku pa su izabrani predstavnici u ime svih nas. Naravno, u svima nama je bila velika želja da barem dodirnemo Papinu ruku, ali smo ipak zbog velikog broja sudionika bili svjesni da je već veliko i to da Papu vidimo izbliza.

Bilo nam je rečeno da na Trg svetog Petra zbog gužve ne dođemo svi skupa u isto vrijeme nego u grupama od 8 pa do 9.30 sati. Međutim, svih nas preko 600 došlo je u isto vrijeme - u 8 sati! Razumljivo, svi su htjeli zauzeti mjesto bliže Papi Franji. Prošli smo kroz sigurnosnu policijsku provjeru i stali ispred dugih, impozantnih stepenica koje su vodile u visinu prema unutrašnjosti vatikanskih prostorija. Čekali smo s nestrpljenjem kad ćemo prijeći prag Regije u kojoj ćemo vidjeti Papu. Puštali su nas u grupama po nekoliko desetaka osoba. Kad smo ušli u Regiju, oči se nisu mogle nageleći na sliku koje je naslikao Michelangelo. Doslovno čitava dvorana oslikana rukom tog velikog umjetnika.

Najprije nas je pozdravio mons. Fisichella, a potom su predstavnici velikih svjetskih svetišta u 10-tak min. koliko je svatko od njih imao na raspolaganju, predstavili najvažnije elemente svojih svetišta, s posebnim naglaskom na rad s mladima. Tako smo slušali o iskustvima kako svjetski poznatih svetišta kao što su Lurd, Fatima, Guadalupe i Sveta Zemlja tako i iskustva manjih, poput onih u Južnoj Koreji i drugim dijelovima svijeta.

Točno prema programu, u 11.30 sati na vratima se pojavio papa Franjo. Svi smo se skočili na noge kad je u prekrasnu dvoranu ušao Pastir u bijelom. Uslijedio

KAD SAM PRIŠAO PAPI, PRUŽIO SAM MU RUKU U KOJOJ JE BILA KRUNICA I GLEDAJUĆI U NASMIJANO I BLAGO PAPINO LICE NA TALIJANSKOM JEZIKU U DAHU IZREKAO SLJEDEĆE RIJEČI: „MEĐUGORSKI ŽUPNIK. POZDRAVLJA VAS MONS. HOSER!“ KAD JE PAPA ČUO MOJE RIJEČI, ZADRŽAO JE RUKU NA MOJIM RUKAMA, ZASTAO ZA NEKOLIKO TRENUTAKA TE MI POTOM REKAO: „BUDITE POSLUŠNI MONS. HOSERU!“ DOK MI JE IZRICAO TE RIJEČI, GLEDAO SAM S OSMIJEHOM U PAPINO LICE. NE ZNAM JESAM LI U TIM TRENUTCIMA STAJAO NA ZEMLJI ILI LEBDIO.

je veliki aplauz s oduševljenjem na licu svih prisutnih. Ruke s mobitelima i foto-aparatima digle su se u zrak. Svi su htjeli zabilježiti taj posebni trenutak.

Kad smo se nakon nekoliko minuta vratili na svoja sjedala, mons. Fisichella je u ime svih sudionika Kongresa pozdravio papu Franju, zahvalio mu ne samo za dolazak nego i za inicijativu čiji je plod sami Kongres te ga upoznao s njegovim radom. Nakon toga se papa Franjo obratio svima nama. Istaknuo je ulogu svetišta za novu evangelizaciju i potaknuo nas da se s još više žara posvetimo tom radu. Stavio nam je na srce važnost otvorena srca i srdačnog prijama hodočasnika i svih koji dođu u svetište.

Kad je Papa završio svoje obraćanje prisutnima k njemu su prišli predstavnici svetišta. Nakon susreta s njima Papa je trebao nastaviti svoj program i izaći iz dvorane. No tada se dogodilo nešto neočekivano: papa Franjo je izrazio želju da osobno pozdravi sve nas - svih 600! Našoj radosti nije bilo kraja! Kako aplauz koji je odjekivao prekrasnom dvoranom tako i oči koje su sjajile i osmijesi koji nisu silazili s lica svjedočili su o velikom iznenađenju svih nas!

Red za redom se praznio, ljudi su polagano išli jedni za drugima, pozdravili Papu i potom radosni napuštali dvoranu. Kako se bližio i moj ulazak u red razmišljao sam što pokloniti Papi. Iz Međugorja sam krenuo s namjerom da – ako dođe do susreta – Papi predam krunicu, molitvenik i bilten na talijanskom o najvažnijim stvarima vezanima uz Međugorje. Sve sam to imao u torbi, ali sam se iz praktičnih razloga odlučio za krunicu – za krunicu načinjenu od naše hercegovačke drače. Uzeo sam je u ruku i pomicao se prema Papi.

Vidjevši da u onih koji su bili ispred mene nije bilo zadržavanja s Papom nego samo pružanje ruke, shvatio sam da je „manje-više“, da u što manje riječi moram reći tko sam i odakle dolazim. Kad sam prišao Papi, pružio sam mu ruku u kojoj je bila krunica i gledajući u nasmijano i blago Papino lice na talijanskom jeziku u dahu izrekao sljedeće riječi: „Međugorski župnik. Pozdravlja Vas mons. Hoser!“

Kad je Papa čuo moje riječi, zadržao je ruke na mojim rukama, zastao za nekoliko trenutaka te mi potom rekao: „Budite poslušni mons. Hoseru!“ Dok mi je izricao

te riječi, gledao sam s osmijehom u Papino lice. Ne znam jesam li u tim trenutcima stajao na zemlji ili lebdio. Možda je Papa to osjetio, da sam bio jako radostan zbog susreta s Njim, pa je ponovio već izgovorene riječi: „Budite poslušni mons. Hoseru!“ – Nakon toga je dodao: „Da?“ Ta uzrečica u obliku pitanja bila je kao neki znak kojim je htio provjeriti i saznati jesam li razumio i dovoljno ozbiljno uzeo ono što mu je bila namjera reći. Odgovorio sam: „Da, da!“ Držeći krunicu u ruci na kraju me upitao: „Je li ova krunica za mene?“ Rekao sam: „Da, za Vas!“ Odgovorio je: „Hvala.“ Uzvratio sam: „Hvala Vama!“, a potom mi je sa strane dan znak da se udaljim i dadnem drugima mjesto da se približe Papi.

Izišao sam iz dvorane te se počeo spuštati prostranim vatikanskim stepenicama poskakujući od radosti i skoro ne vjerujući u ono što mi se dogodilo. Hodajući po Trgu svetog Petra gledao sam, ali ništa nisam vidio, jer sam u mislima prolazio onim trenutcima koji su se dogodili samo

U spomenutim Papinim riječima iščitavao sam i veliko povjerenje koje papa Franjo ima u nadbiskupa Henryka Hosera. Kao da nam je htio reći: Slušajući mons. Hosera, slušate mene, slušate Crkvu. Suprotno tome: Ako niste poslušni mons. Hoseru, niste poslušni meni, niste poslušni Crkvi.

nekoliko minuta prije toga. Pokušao sam rekonstruirati svaki trenutak u susretu s Papom, svaku njegovu gestu i svaku riječ. Pitao sam se što mi je Papa rekao i što mi je s nekoliko riječi htio poručiti.

Imao sam dojam da je meni, svim fratrima na službi u župi Međugorje kao i svim župljanima i hodočasnici očinski, toplim i ujedno vrlo ozbiljnim riječima, htio uputiti poruku koja je dolazila iz njegova srca. Bilo mi je potpuno jasno da mi tih nekoliko riječi nije rekao iz kurtoazije, tek da nešto kaže, nego sam osjetio da mu je bilo jako na srcu da nama svima uputi važnu poruku. To sam shvatio vraćajući nazad film i sjećajući se posebne

pozornosti kojom je Papa izricao spomenute riječi. Pitajući se zašto je ponovio iste riječi došao sam do zaključka da je možda osjetio kako ono što mi je prvi put rekao nisam ili dovoljno dobro čuo ili dovoljno ozbiljno uzeo. Očito mu je jako bilo stalo da riječi i poruku dobro upamtim i ponese u Međugorje.

U spomenutim Papinim riječima iščitavao sam i veliko povjerenje koje papa Franjo ima u nadbiskupa Henryka Hosera. Kao da nam je htio reći: Slušajući mons. Hosera, slušate mene, slušate Crkvu. Suprotno tome: Ako niste poslušni mons. Hoseru, niste poslušni meni, niste poslušni Crkvi. U nekoliko riječi koje mi je rekao osjetio sam da je papi Franji Međugorje u srcu, da mu je jako stalo do Međugorja i da mu je želja da svi ozbiljno odgovorimo zadaći koja nam je povjerenja. U Papinim riječima osjetio sam ohrabrenje, ali i veliku odgovornost koju svi snosimo za Međugorje.

fra Marinko Šakota

19. MEĐUNARODNA DUHOVNA OBNOVA ZA BRAČNE PAROVE U MEĐUGORJU

ZA JEDNIČKI HOD PREMA SVETOSTI

U srijedu 7. studenog registracijom sudionika i uvodnim susretom započela je 19. MEĐUNARODNA DUHOVNA OBNOVA ZA BRAČNE PAROVE u Međugorju. Trajala je do subote 10. studenoga 2018. godine. Tema obnove je bila Živjeti od Božje riječi: „Tada im otvori pamet da razumiju Pisma.“ (Lk 24,45) Uz međugorskog župnika fra Marinka Šakotu koji je koordinirao seminar, glavna predavačica bila je dr. Jozefina Škarica.

STATISTIKA BRAČNE TRAJNOSTI IZ GODINE U GODINU JE SVE PORAZNIJA.

U našim krajevima ispada da se skoro svaki treći brak raspadne, a u razvijenijim zemljama poput Amerike i svaki drugi. Sve to ostavlja neizbrisive razlome, sukobe, rane, boli, i oštećenja ne samo za pojedince i djecu koji to proživljavaju nego sve to stvara i raspukline društva i svijeta u kojem živimo. Iz braka i obitelji sve proizlazi, cijelo tkivo društva u kojem živimo. S obzirom na ovakvu nesretnu bračnu statistiku, Duhovna obnova za bračne parove koja se evo već 19. godina održava u Međugorju, postaje sve značajnija.

OBNOVA NE SAMO ZA DUH NEGO I ZA EMOCIJE, TIJELO I PSIHU

Dr. Jozefina je svoja vrlo interesantna i konkretna zapažanja o problemima bračnog života iznosila šarolikoj skupini od oko 300 sudionika (150 bračnih parova) iz sljedećih govornih područja: Engleski 4, Njemački 2, Poljski 14, Mađarski 9, Slovački 21, Talijanski 4, Hrvatski 12, Ukrajin-

ski 86 i Latvija 1; odnosno iz sljedećih zemalja: Belgija, Nizozemska, Libanon, USA, Njemačka, Austrija, Poljska, Slovenija, Italija, Slovačka, Mađarska, Latvija, Ukrajina, BiH i Hrvatska.

Ona je već više puta (2007. i 2014. godine) bila predavačica na međugorskoj duhovnoj obnovi za bračne parove, a gostovala je i na jednoj od prošlih korizmenih tribina za međugorske župljane. Odmah na početku pojasnila je kako ona o braku ne može govoriti malo, jer brak je tako nešto veliko, nešto što živimo cijeli život i za govoriti o njemu nije dosta jedan sat predavanja. U to su se mogli uvjeriti i svi prisutni jer ih je dobro prošetala navodeći baš one probleme u koje uglavnom bračni drugovi upadaju zato što se ne poznaju i ne znaju što je ustvari brak.

„Kad pitam mlade ljude na predbračnim tečajevima što očekuju od svoga braka, oni uglavnom kažu: Da budemo sretni! A nitko ne govori o 4 glavne potrebe svakog čovjeka: 1) da bude voljen, 2) da bude priznat, 3) da pripadaš nekome 4) da bude slobodan. Nitko ne govori o tome da želi biti razumljen, prihvaćen, poštovan, zadovoljen... Pa zar ne treba da se sve to prije ispuni da bi čovjek bio sretan?“ – pita se dr. Jozefina i zato ponavlja

koliko je važno da ljudi shvate što je uistinu brak: BRAK su dva ja i dva ti, dvije istine koje se međusobno ljube i podupiru u dobru i zlu, u zdravlju i bolesti do kraja života! Vrlo je važno upoznati sebe i upoznati da najčešće svi naši bračni problemi dolaze iz toga što ne poznajemo onog drugog: muž ženu, a žena muškarca. Jer muž i žena su dva bića potpuno različita, koja se baš zahvaljujući svojim različitostima idealno nadopunjavaju. Ali taj suživot, to nadopunjavanje se treba naučiti i vježbati! Inače imamo toliko nakaradnosti i uzaludne muke!

Predavačica je također pokušala prisutnima objasniti koliko je važno shvatiti da je brak živi organizam koji se treba svakodnevno hraniti ljubavlju i povjerenjem, a nadasve izdvojenim vremenom za drugoga!

Istaknula je koliko je prvenstveno važno da se muž i žena međusobno ostvare kao supružnici, jer će se njihovim odnosom „hraniti“ njihova djeca. Hraniti će se emocionalno, ali i odgojno, budući da su roditelji glavni modeli ponašanja za uloge muža i žene koje će djeca preuzeti u budućnosti. „Dobar brak jedini je preduvjet za dobar odgoj djece!“ – zaključila je predavačica!

PROGRAM DUHOVNE OBNOVE

Program i ove duhovne obnove za bračne parove sastojao se od molitve klanjanja pred Presvetim kojom bi započinjao svaki dan. Slijedila su prijepodneva i poslijepodneva predavanja koje je (osim prvoga jutra – kad je uvodnu riječ prisutnima uputio mons. Henryk Hoser) držala dr. Jozefina. U petak ujutro sudionici su molili križni put na Križevcu, a u subotu ujutro bila je molitva krunice na Podbrdu. Program je svake večeri završavao večernjim molitvenim programom u župnoj crkvi sv. Jakova.

Zadnjeg subotnjeg dana, nakon molitve krunice na Podbrdu, sudionici su mogli čuti svjedočanstvo

bračnog para koji sada živi u zajednici Cenacolo. Nakon njihova svjedočanstva jedna ih je sudionica upitala: „Kako ste vi znali da ste jedno za drugo?“ Uslijedio je ženin odgovor: „Da sam ja tražila nekog idealnog, nikad se ne bih udala! Treba se samo voljeti i prihvatiti onakvi kakvi jesmo!“

Nakon njih sudionicima se obratila Terézia Gaziova iz zajednice Svjetlo Marijino koja djeluje u Međugorju skrbeći se za duhovne potrebe hodočasnika iz istočnih europskih zemalja i Rusije. Ona im je na vrlo topao i iskren način posvjedočila o hodočasnima kojima je Gospina ljubav i življenje pet Gospinih poruka (molitva, post, klanjanje, sv. misa, čitanje Sv. pisma) promijenilo srce. I koji su tako promijenjeni onda postali apostoli

Gospine ljubavi za svoje obitelji i svoje zemlje.

Završetak duhovne obnove za bračne parove bila je sveta misa koju je predslavio fra Marinko Šakota. On je još jednom pozvao sve sudionike da budu pažljivi u slušanju svog supružnika, da znaju prepoznati ono dobro što supružnik posjeduje i da za to znaju zahvaliti. U slušanju, prihvaćanju i zahvalnosti – svaki će bračni odnos ići naprijed prema boljem i svetijem suživotu.

Priredila Paula Tomić

Svjedočanstva sudionika

TONY I NOUR MOUSSALLEM, LIBANON

Tony: Ovo je velika milost i radost što smo se zatekli u Međugorju baš ovih dana pa smo se mogli priključiti i ovoj duhovnoj obnovi za bračne parove. Inače, mi smo obitelj koja živi vjeru i molitvu u obitelji, u zahvalnosti Bogu za sve što je izveo u našim životima. Ipak ono što me dirnulo na ovom susretu je to što sam dobio puno konkretnih odgovora na svakodnevna pitanja obiteljskog života, npr. kako biti bolji otac, kako moja žena može postati bolja supruga... Dobili smo puno smjernica kako bolje i kvalitetnije nastaviti dalje naš bračni život. Kako naučiti komunicirati, živjeti zdravije... Vidio sam u sebi i puno stvari koje još trebam s Božjom milošću mijenjati kao suprug i otac. Jer to su tako duboke rane i problemi koje samo zajedno s Bogom mogu riješiti. Bilo je puno novih stvari koje sam čuo, ali i puno toga što već znam, ali ih nisam stavio u praksu u svom životu. Ovaj susret mi je otvorio oči i otvorio srce da imam više povjerenja u samoga sebe, jer sada sam otac (imamo petomjesečnog sina), a želimo imati i još djece. Vidio sam dakle kakav muž i otac želimo postati kako bih bio dobar primjer svojoj djeci.

Nour: Ovo je za nas pravi poklon. Mislim da nam je Bog progovorio kroz ove dane jer smo tako nešto baš sada trebali u našem životu. Mnogo toga smo znali i za mnogo toga znamo kako treba biti, ali uvijek je dobro kad te netko podsjeti kako proći svakodnevne poteškoće. I najveći dar će nam biti ako se počnemo mijenjati malo po malo, na dnevnoj bazi. Kao što je dr. Jozefina rekla: „I male promjene mogu značiti veliku razliku u bračnom odnosu.“

DRAGAN I DRAGICA BABIĆ, VITEZA

Dragan: Ovdje smo došli zahvaljujući mojoj ženi koja prati što se događa u Međugorju. Ona mi je najavila: „Ima duhovna obnova za bračne parove u Međugorju, trebamo ići!“ I ja sam pristao. Trebalo mi je malo odmora, duhovnog i fizičkog pa smo došli. Sad mi je baš drago što smo tu. Imamo djecu u Švicarskoj i sinoć sam ih zvao i rekao im: „Ovo je, djeco, nešto najljepše što je vaš tata u životu vidio!“ Kamo sreće da sam i prije ovako nešto prošao, sigurno bi i neke životne odluke bile drugačije i bolje. Ali bolje ikad nego nikad!

Dragica: O ovim duhovnim vježbama čula sam od svoje prijateljice koja je već bila na seminaru posta i molitve. U srce mi je došla želja da i ja dođem. Pomolila sam se: „Bože takni moga muža da i on pristane!“ I uspjeli smo doći. Zahvaljujem Bogu na tome jer je predivno. Svi smo mi mislili kako sve znamo i ni u čemu ne griješimo, kao: „To je eto život. Ima svoje dobre i loše strane!“ Ali sad kad pustimo da ova molitva uđe u naše srce, kad se predamo Gospodinu, onda shvatimo koliko smo griješili. Hvala Bogu koji nam oprašta pa možemo ohrabreni nastaviti naprijed trudeći se popraviti. Mislim da će mi od sad život biti drugačiji. Ovaj seminar je doista nešto najljepše što sam u svom životu doživjela, iako imamo 30 godina braka, tri kćeri i 6 unučadi. Toplo se nadam da će nam se brak sad još više učvrstiti i ljubav biti još jača. Sve smo to već ispričali svojoj djeci jer želimo da i oni dođu. Kupili smo i puno CD-ova s predavanjima jer želimo podijeliti i svjedočiti našim prijateljima kako bi se sve obitelji obratile i popravile.

ANGELA I ZORAN KOVILIĆ, DÜSSELDORF (NJEMAČKA)

Angela: U Međugorje dolazimo već više godina, a na ovoj duhovnoj obnovi za bračne parove smo već treći put. Ono što me je najviše dirnulo ovog puta, bile su riječi dr. Škarice kako u brak treba ulagati, odnosno kako se brak treba hraniti. Treba se hraniti davanjem pažnje, razumijevanja, prihvaćanja... Meni je najviše zazvonilo ono „da ga hranimo vremenom koje ćemo posvetiti jedno drugom“. I to bi trebalo biti sat vremena u kojem smo samo muž i ja zajedno. Eto, ja čeznem za tih sat vremena nasamo s mojim mužem: da razgovaramo o našim osjećajima. Nadam se da bi se tada i muž malo više otvorio. S druge strane, kako starimo, mislim da bi kroz to zajedničko vrijeme bolje naučili razumjeti i ljubiti jedno drugo. Da se ja ne sramim njega, ni on mene. Vidim koliko čeznem za tom ljubavlju.

Zoran: Iskustvo je dobro. Ovdje sam već treći put. Vidim neke promjene u sebi. Pomalo. Nije još 100%, ali ide naprijed. Ovaj put su nam djeca platila ovaj boravak jer su vidjeli da nam to treba. Jer puno sam se predao poslu, a zapustio obitelj i to je ono što sad izbija iz mene: boli me što neke stvari nisam radio, sad mi je žao. Sad mi dolazi iz „pete u glavu!“ – kako se kod nas kaže!

Dr. Jozefina Škarica, rođena je 1948., udana, majka četvero djece, liječnica. Nakon završenog studija medicine radi u Medicinskom centru u Šibeniku, Hrvatska. Godine 1985. specijalizira školsku medicinu. Pok. šibenski biskup msgr. Srećko Badurina 1993. godine u Šibeniku utemeljuje Savjetovalište za mlade, brak i obitelj, a dr. Škaricu imenuje voditeljicom savjetovališta. Nakon dvogodišnje izobrazbe u Zagrebu, 2004. godine dobiva diplomu obiteljskog savjetodavca. Posljednjih dvadeset godina sudjeluje u tečajevima pripreve za brak, te održava brojna predavanja i seminare u Hrvatskoj i inozemstvu o braku, obitelji i odgoju. Dr. Jozefina je već više puta (2007. i 2014. godine) bila predavačica na duhovnoj obnovi za bračne parove u Međugorju, a gostovala je i na jednoj od prošlih korizmenih tribina za međugorske župljane. Njezina predavanja odlikuju se jasnoćom sagledavanja problema i konkretnošću savjeta u svrhu poboljšanja u muškoj i ženskoj komunikaciji, bračnim odnosima i odgoju djece.

RAZGOVOR S DR. JOZEFINOM ŠKARICOM:

„U USPJEŠAN BRAK TREBA ULAGATI“

Foto: Archiv ICM

Dr. Jozefina, kako ste otkrili ovu svoju misiju pomaganja bračnim parovima?

Dvadeset godina radila sam u Domu zdravlja kao doktor školske medicine. Tu sam susretala i djecu i roditelje. I ukoliko bi mi došlo dijete s nekim problemima u školi, uvijek sam najprije kontaktirala roditelje i tu sam zapravo otkrila da je pravi problem između roditelja, u njihovoj patnji, njihovoj muči... Za djecu nisu imali vremena. Ili njihov stil ponašanja: vika, dreka... sve je to onda utjecalo na djecu i djeca su dobivala loše ocjene. Zapravo se prozivalo djecu, a trebalo je pomoći roditeljima u njihovu bračnom životu. Tako sam iz konkretne prakse „ispekla“ zanat. Kasnije se još dogodila jedna edukacija od 5 semestara u Zagrebu, koju nam je omogućio evropski Caristas nakon koje sam stekla diplomu Savjetodavca za mlade i obitelj koja me još dodatno obogatila teoretskim znanjem o važnosti bračne problematike.

Koja je glavna poruka koju želite prenijeti sudionicima ove duhovne obnove za bračne parove?

Pa da se vole, da se vrate jedno drugome, da puno više vremena provode jedno s drugim. Naime, supružnici su skloni da svoj odnos stave na zadnje mjesto. Kad počnu dolaziti djeca, ona postanu br. 1, zatim moraju puno raditi, ako imaju više djece – još više moraju raditi... I tako se njih dvoje polako udaljavaju, postaju stranci i postaju nezadovoljni. I kako godine prolaze, to nezadovoljstvo počinje izlaziti iz nutrine i još dodatno tom gorčinom ruše jedno drugo. A zapravo su oboje žrtve, žrtve neznanja! Kad ljubav u braku ne uspijeva – onda je to veliki znak da njih dvoje ne znaju održavati svoj odnos. Jer vidite, u sve treba ulagati! Što god mi radili u životu, u što ulažemo – to nam uspije. Ulažemo u kuću – sagradimo je. Ulažemo u vrt – imamo krasno povrće. A ljudi ne ulažu u svoj brak. Prvo ne znaju što? I na koji način? I evo, to je nekako bit svih ovih susreta za bračne parove, zapravo razgovor s njima: Kako riješiti svoje probleme, kako početi komunicirati, na koji način oživjeti bračnu ljubav, kako odvajati vrijeme jedno za drugoga i kako staviti jedno drugo opet na 1. mjesto? Ima tu posla!

Po Vašem mišljenju, kakva je bračna situacija na našim prostorima?

Pa teška je. Naravno, uvijek ima lijepih bračnih parova i ljudi koji o sebi vode brigu. Puno je više onih koji na žalost, preskoče sebe. Sve ovo ružno i tužno što se događa je najčešće nehotice. Svatko tko ulazi u brak misli: moj će brak uspjjeti, bit će naj, naj... Lako je kad su muškarac i žena sami i doista skoncentrirani jedno na drugo. Ali čim počnu dolaziti djeca, pa neke druge brige (krov nad glavom, nema posla, problemi na poslu...), zapravo na toliko strana se to dvoje razdaju, sve žele riješiti, a zapravo sebe ispuste!

Je li lakše brakovima u kojima je prisutan vjerski život?

Sigurno su bolji jer su strpljiviji i jer su navikli trpjeti. Iako nije brak baš mjesto u kojem se treba trpjeti. Oni trebaju naučiti živjeti u njemu. Čista vjera nije dovoljna za brak. Ona je samo trećina čovjeka. A gdje su tijelo i psiha i rješavanje tih problema u braku? Znači, apsolutno DA vjera, ali uz nju i ovo drugo.

Hodočašće u Međugorje 9. – 11. studenog 2018. godine

SVI SMO JEDNO

Ostvarila sam svoju životnu želju. Hodočastila sam u Međugorje. Cijeli život slušam o Međugorju, no nije mi se pružila prilika tamo i otići, što iz financijskih razloga ili stoga što me je život jednostavno odveo u nekim drugim smjerovima. Ali kako su Gospodnji putevi često neuobičajeni, iznenadni i čudesni, dočekah prigodu koju nipošto nisam smjela niti htjela propustiti.

PUTOVANJE U MEĐUGORJE ZA MENE JE ZAPOČELO PUNO PRIJE SAMOG POLASKA. Pripreme, organizaciju i koordinaciju obavljali smo u tišini, mirno i sabrano, pritom uvijek imajući u vidu kako približiti ljudima vjeru te im, doista po simboličnoj cijeni, i omogućiti ovo po svemu posebno hodočašće.

Ovo je doista bio put zajedništva. Neovisno iz kojeg smo dijela Karlovačke županije, svi smo bili kao jedno. Na put smo krenuli u petak 9. studenog 2018. godine u večernjim satima. Svaka organizacija je kretala

sa svog odredišta. Tako smo se mi Karlovčani počeli skupljati na ŠRC-u Korana oko 22 i 30. Autobus po autobus u intervalima je stizao, sve do posljednjeg. Organizatori su sve isplanirali do najsitnijih detalja. Mislilo se apsolutno na sve. Na mjestu zajedničkog okupljanja pridružile su nam se i ostale općinske i gradske organizacije te smo nakon kraćeg dogovora krenuli put Međugorja. Zamislite neprekidnu kolonu autobusa s 2 300 duša kako putuje na mjesto molitve i pomirenja. Neki su u autobusima uspjeli i zaspati. Ja nisam ni oka sklopila

već sam cijelo vrijeme razmišljala o tom malom mjestu koje već četiri desetljeća privlači milijune hodočasnika iz cijelog svijeta. Cjelonočno putovanje se činilo kao da je trajalo tek jedan sat.

U Međugorje smo stigli u ranu zoru. Razmišljala sam o kavi i o danu koji je pred nama. Nisam imala predodžbu kako mjesto izgleda, kako izgleda Križevac, Brdo ukazanja, crkva sv. Jakova... Pomalo sneni izašli smo iz svojih autobusa. A tada je sve stalo. I vrijeme. I mjesto. I misli. Prva postaja: Križevac! Ovo gotovo mitsko brdo

Nakon milenijske fotografije kod vanjskog oltara obratio nam se nadbiskup Henryk Hoser, apostolski vizitator za Međugorje. Poželio nam je srdačnu dobrodošlicu rekavši kako smo došavši ovdje u Međugorje, došli kući, svojoj Majci.

mjesto je susreta s Isusom u njegovoj mucu. Kolona se već počela penjati na brdo i moliti. Uspon uistinu nije lagan, teren je opasan i zahtijeva velik napor, no u molitvi i zajedništvu sve je puno lakše. Zaustavljali smo se na postajama koje su obilježene drvenim križevima i brončananim reljefima moleći pobožnost križnog puta. Neki su odustali, neki su došli do samog vrha. Pomalo me cijeli taj uspon podsjetio na život. Mi koračamo stazom svog života i često nailazimo na prepreke i probleme za koje mislimo da su nerješivi, no ako dovoljno vjerujemo da su se te prepreke dogodile baš u pravo vrijeme, na pravom mjestu i u trenutku kad ih možemo riješiti, tada živimo vjeru. Mnogi su bili iznenađeni

otkud im tolika snaga da obave cijeli križni put. Kao da ih je netko vodio i pomagao im cijelo vrijeme. Većina hodočasnika je nakon silaska izjavila kako su osjetili unutarnji mir, radost i zadovoljstvo. Poseban je to osjećaj, kao da ste oslobođeni tereta i dalje kročite sigurnijim koracima, poletnije i hrabrije.

Iako je iza nas bila duga noć i fizički naporan uspon nitko od nas nije bio umoran, a valjalo je nastaviti i program. Oko 15 i 30 počeli smo se okupljati ispred crkve sv. Jakova. S obzirom na tako veliki broj ispovjedaonica jasno je zašto Međugorje zovu ispovjedaonicom svijeta. Svi koji su se htjeli ispovijedati dočekali su svoj red te se izmirili sa sobom, Bogom i ljudima oko sebe.

Ovim putem prije svega zahvaljujem (a vjerujem da mogu govoriti u ime svih hodočasnika) Županijskoj organizaciji HDZ-a Karlovačke županije na tako dobro organiziranom hodočašću. Na njima je bila velika odgovornost kako plan provesti u djelo s obzirom na tako veliki broj ljudi. Uistinu nema riječi kojima se može opisati što su oni učinili za nas. Toliko sam osoba srela nakon povratka koje su kad bi se dotaknuli hodočašća, imale samo riječi hvale. Neki su na tom hodočašću progledali jer nisu očekivali da će dobiti iskustvo duhovne obnove. To je ono zbog čega se sav trud isplatio. Ovo je bila najbrojnija skupina hodočasnika ikad organizirana za Međugorje. Učinili ste nešto toliko odgovorno i zahtjevno, a toliko u biti skromno i ponizno uzimajući svakog pojedinca u obzir. Brojka od 2 300 ljudi je impresivna i vjerujem da je u jednom trenutku trebalo povući i granicu. Isto se može reći i za naše divne domaćine koji su nas ljubavno i prijateljski ugostili i kod kojih smo se osjećali kao kod kuće. Veliko vam hvala svima.

Iskustvo Međugorja ostavlja neizbrisiv trag i vjerujte, ražariti će i ono malo svjetla koje tinja u vama. Tamo ćete doživjeti nebo, nebo na zemlji. Ondje ste stepenicu bliže Bogu. Donesite ondje svoje molbe i potrebe i povjerite ih nebeskoj Majci. I budite uvjereni da se od tamo ne ćete vratiti onakvi kakvima ste tamo otišli.

Nakon milenijske fotografije kod vanjskog oltara obratio nam se nadbiskup Henryk Hoser, apostolski vizitator za Međugorje. Poželio nam je srdačnu dobrodošlicu rekavši kako smo, došavši ovdje u Međugorje, došli kući, svojoj Majci. Također nam je zahvalio što smo odlučili doći u Božju kuću gdje Bog dočekuje svoju djecu. Između ostalog poručio je kako je ovo mjesto izvor milosti u kojem nam se nudi duhovna hrana te posebno istaknuo tri važne točke, a to su: crkva sv. Jakova, brdo Križevac i Brdo ukazanja.

Slijedila je kateheza međugorskog župnika fra Marina Šakote. Njegov nas se govor osobito dojmio jer je bio značajno drugačiji od većine govora svećenika koje smo do tada imali prilike slušati. Bijaše nekako osobito topao i bliže ljudima.

Večernji molitveni program započeo je radosnim i žalosnim otajstvima krunice, a nastavio se svetom misom, blagoslovom predmeta, molitvom za zdravlje duše i tijela te slavnim otajstvima krunice. Tijekom same mise mno-

go sam puta pažnju usmjerila na tu neopisivu količinu energije i dobrote među ljudima. Imala sam osjećaj kao da smo upravo tu otvorili neku drugu dimenziju i pokrenuli kotač promjene u nama. Bili smo jači od svega. Bili smo bliže Bogu nego ikad. Svatko od nas kao kap u oceanu, a svi mi činimo taj ocean. I tu smo bili svi jedno. Jedna energija, jedna vizija. Samo dobro, toplina, radost i mir.

Nakon završetka mise volonteri su dijelili večeru u paketima koju su nam priredili naši prijatelji iz općine

Ljubuški. Nakon večere svi smo krenuli na euharistijsko klanjanje.

U nedjelju ujutro odlazim sama na Brdo ukazanja. Nisam se ni potrudila naći put koji vodi do tamo, već sam intuitivno samo krenula. I zaista, imala sam osjećaj kao da me neka nevidljiva sila vuče onamo. Prolazeći popločanom ulicom punom trgovina sa suvenirima, susrećem brojne hodočasnike koji su se uputili prema istom cilju. Od kuća do mjesta ukazanja vodi strma staza, no bitno lakša od staze na Križevcu. Putem prema

gore promatram lica ljudi i ni na jednom ne vidim grč niti umor, nijedan im korak nije težak. A tek silna energija koju osjetite kada se popnete – to ni sa čime nije usporedivo. To jednostavno morate sami doživjeti.

Neki su plakali, neki su molili. U tim trenucima zaboravite na sve probleme, obveze, nedoumice, zamjerke, svađe. Ono što osjećate jest mir i silno strahopoštovanje prema Stvoritelju. Tamo nije bilo razlike među ljudima. Ne znate tko je bogat, tko siromašan, tko je Hrvat, a tko

nije, tko je plav, crn, ovakav, onakav. Tu smo svi bili isti. Imala sam osjećaj kao da sam danima bila tamo i da se već sa svima poznajem. Ono što sam naučila da trebamo prihvaćati svakog čovjeka i u njemu vidjeti samo dobro. O, tako bih se htjela opet vratiti tamo. Provesti još nekoliko dana kako bih u tišini, u miru mogla zaviriti u svoju nutrinu.

Putovanje smo završili povratkom kući. Sretni, ispunjeni, optimistični. Atmosfera u autobusima i na odmorima prepuna smijeha, razgovora,

pjesme... Nije bilo mjesta umoru. Kako biti umoran kad si sve svoje terete ostavio iza sebe i ideš ispunjen dalje u nove životne izazove?

Međugorje uistinu produhovljuje i obnavlja. Doslovno, svaki kutak tog mjesta odiše nekom posebnom harmonijom, mirom, blagostanjem i vjerom. Da biste ga shvatili, jednostavno ga trebate doživjeti. Iskustvo Međugorja ostavlja neizbrisiv trag i vjerujte, ražariti će i ono malo svjetla koje tinja u vama. Tamo ćete doživjeti nebo, nebo na zemlji. Ondje ste stepenicu bliže Bogu. Donesite onamo svoje molbe i potrebe i povjerite ih nebeskoj Majci. I budite uvjereni da se od tamo ne ćete vratiti onakvi kakvima ste tamo otišli.

Ana Pešut

Razgovor sa sestrom Houdom Fadoul

U NAŠIM SRCIMA VELIKO MJESTO PRIPADA GOSPI

Osoba kao što je sestra Houda Fadoul, poglavarica ekumenske redovničke zajednice, koja živi u samostanu Deir Mar Muse al-Habashi ne susreće se često u životu. U svojoj poruci objavljenoj za prošli Božić parafrazira Isusove riječi iz Ivanova evanđelja: „Vi ste u svijetu, ali niste od svijeta“. Neobično je da upravo ta rečenica može biti najtočniji i najsazetiji opis sestre Houde. Skromna, samozatajna i nesvakidašnje produhovljena žena ne treba puno govoriti da bi ostavila snažan i neprolazan dojam, možda upravo zato što živi svaku riječ koju izgovara, na što nismo navikli. Osoba čiji mir kojim zrači djeluje poučno, s izgrađenim refleksom pomaganja i suosjećanja, obavlja ritual dijeljenja svega što se nađe pred njom, od komadića kruha do ljubavi, vrline koju u njezinoj zajednici ustrajno provode u djelo.

Na prvoj na ovim prostorima (u Sarajevu, Kotoru, Dubrovniku i Međugorju) održanoj *Noći svjedoka* proteklog rujna, u organizaciji udruge *Maranatha* pod pokroviteljstvom papinske zaklade *Pomoć Crkvi u nevolji* nastupila je kao svjedok prostora i vremena u kojem živi, odnosno Sirije 21. stoljeća. Zanimljivo je da sestra Houda ni u jednom trenutku nije govorila o užasima kojima svjedoči nego o pomirbi i nadi te nužnoj potrebi međureligijskog dijaloga koji smatra jedinim mogućim rješenjem u toj drevnoj ali, po mnogima, danas potpuno uništenoj zemlji. Pomislili bismo da se radi o nekom vjerskom idealizmu da nije mukotrpnih uvjeta življenja i vrlo konkretnih djela pružanja pomoći bližnjima koji su ugroženi, bez obzira na vjersku pripadnost. To može zvučati zanimljivije i neizvedivije upravo za nas koji živimo jedni pored drugih u svojim različitostima i nepovjerenju koje je strogo održavano nakon ratnih razaranja koja smo iskusili.

No, to su uistinu uvjeti u kojima njezina zajednica zapravo i živi, bez obzira na to što mnogima djeluje nestvarno, skoro isto onako kao zidine drevnog samostana izgrađena na temeljima rimske utvrde iz II. stoljeća, a potom bazilike iz VI. stoljeća u čiju se samoću po predaji povukao Mojsije Etiopljanin, svetac Pravoslavne Crkve. Samostan je smješten na rubu Sirijske pustinje u blizini mjesta Nebek, oko 80 km sjeverno od

DAVORKA JURČEVIĆ ČERKEZ

NAKON RATA U NEBEKU, MALOM MJESTU KOJE JE OD NAŠEG SAMOSTANA UDALJENO 17 KM, LJUDI SU NAM SVJEDOČILI DA IM JE NAŠA PRISUTNOST JAKO POMOGLA DA OSTANU I OPSTANU. STOGA SMATRAM DA JE NAŠA REDOVNIČKA DUŽNOST DA POMAŽEMO LJUDIMA DA SHVATE I USTRAJU U SVOJEM KRŠĆANSTVU OKRUŽENI MUSLIMANSKIM PRIJATELJIMA U NAŠOJ DOMOVINI.

Damaska. U njegovu ga je sadašnjem zdanju i ekumenskoj naravi 1982. obnovio talijanski isusovac otac Paolo Dall'Oglio, kojeg su pobunjeničke islamističke snage otele u Siriji 2013., a predsjednik Bashar al-Assad proglasio *personam non grata* i kojeg smo se u Noći svjedoka prisjetili među drugim taocima čija je sudbina još uvijek nepoznata. Otac Jacques Mouraud također je bio otet, ali se uspio osloboditi iz zatočeništva.

Osim mukotrpnog života, pitanje koje opterećuje Sirijce upravo je mogućnost vjerovanja institucional-

nom režimu ili stranim posrednicima i neizvjesnost postojanja pozitivnih struja koje bi mogle donijeti promjene u nekoj boljoj budućnosti. Stoga je samostan Deir Mar Muse čudesna oaza mira utisnuta u gorje na rubu pustinje u kojoj duhovnu okrpju pronalazi sve više namjernika koji se, poput ljudi u prastara vremena, povlače u za to namijenjene prostorije uklesane u stijenama kako bi u stapanju s tim ogoljenim krajolikom doprli do osobne duhovne čistoće. Budući da počiva na načelu abrahamskog gostoprimstva, zajednica nosi naziv „Al-Khalil“,

što dolazi od imena koje je Bog dao Abrahamu, praocu triju monoteističkih religija, i znači „prijatelj Božji“.

Gdje ste rođeni i u kakvim ste uvjetima odrastali?

Rođena sam 1964. godine u starom dijelu Damaska gdje su smještene mnoge crkve i samostani. Budući da se nisam puno susretala s muslimanskom djecom, za mene je predstavljao veliki izazov dolazak u naš samostan gdje nam je poziv molitva i iskazivanje dobrodošlice muslimanskom narodu. Nije mi bilo lako i trebao mi je poseban duhovni napor da ustrajem u svojem pozivu, što se događa isključivo uz pomoć Duha Svetoga.

Drugo sam dijete u obitelji. Imam dvije sestre i jednog brata i svi smo završili studije na Sveučilištu u Damasku. Oni još uvijek žive tamo i nitko od nas nije napustio zemlju.

hrabrosti za donošenje takve odluke u svojim životima.

Svjedoci smo globalne izbjegličke krize. Koji su razlozi odlaska ljudi iz Sirije?

Mnogi ljudi odlaze iz Sirije prije svega zbog svoje djece, zato što se boje za njihovu budućnost, posebice kada su mala. Dakle, strah za budućnost obitelji na prvom je mjestu razloga odlaska. Ekonomski problemi su također važan razlog, zato što svaka namirnica svakodnevno postaje sve skuplja, a ljudi nemaju mogućnosti da se zaposle, tako da je život postao jako težak. Iako se mnogi Sirijci nadaju povratku u domovinu, biraju ostanak u inozemstvu. Smatraju da ovdje za njih uopće nema budućnosti, nakon svega što se dogodilo.

Kakav je položaj katolika u Siriji i odlaze li iz istih razloga?

Mnogi, zapravo velika većina katolika odlazi zato što su uplašeni islamskim ekstremizmom i reakcijama muslimanskog naroda nakon onoga što se dogodilo. Rat je iskrivio sliku islama i u našem samostanu dajemo sve od sebe da svjedočimo o dobrim odnosima i dubokoj povezanosti s našim muslimanskim prijateljima.

A nakon rata u Nebeku, malom mjestu koje je od našeg samostana udaljeno 17 km, ljudi su nam svjedočili da im je naša prisutnost jako pomogla da ostanu i opstanu.

Stoga smatram da je naša redovnička dužnost da pomažemo ljudima da shvate i ustraju u svojem kršćanstvu okruženi muslimanskim prijateljima u našoj domovini.

Mnogi izražavaju sumnje da su ekumenizam i međureligijski dijalog koje Vi svakodnevno živite izvedivi u praksi. Mislite li da ga je zaista moguće svuda ostvariti i održati i zašto je to važno?

Ekumenski život možemo provoditi pod uvjetom da živimo čestito, ne samo riječima nego i djelima, kao što se trudimo u svojem samostanu. Pozivamo ljude da ovdje dolaze i posjećujemo ih u njihovim samostanima, te po izboru prihvaćamo članove iz drugih crkava. U našoj zemlji moramo živjeti ekumenskim životom zato što je to naša stvarnost. Ako smo se odlučili udružiti u zajedništvu kao jedno Kristovo tijelo, ubrat ćemo dobre plodove za svoju Crkvu i zemlju.

Bliski istok je prostor na kojem su rođene sve tri velike monoteističke religije, ali koji zapadnjaci često obezvrjeđuju zbog neprestanih sukoba koji se tamo događaju i urušavanja velikih tradicija. Kakva je bila prošlost, a kakva je budućnost tamošnjih ljudi?

Ljudima na Bliskom istoku vjera je jako važna i to je nešto što je usađeno duboko u njih. Kada koriste tu činjenicu za svoje ciljeve, političari mogu uništiti puno lijepih i vrijednih stvari u zemlji i u ljudima. Posebice je opasno kada siromašnim ljudima daju velike novce kako bi ih iskoristili, zato što je za muslimane i kršćane zajednički život na ovim prostorima neprolazna stvarnost. Dakle, kada se politika i novac umiješaju u naše odnose, događaju se katastrofe.

Budući da je Vaš samostan ekumenske naravi, koliko zajednica živi u Vašem samostanu?

U našem samostanu živi samo jedna zajednica, ali kojoj pripadaju i katolici i pravoslavci. Kroz molitvu i zajednički život nastojimo prebroditi međusobne prepreke. Članove koji nisu katolici zamolili smo da

Završili ste Poljoprivredni fakultet u Damasku i Papinsko sveučilište Gregoriana u Rimu. Kako ste zakoračili u svijet duhovnosti, što vas je na to ponukalo?

Dolazim iz katoličke obitelji koja je aktivna u Crkvi i sigurna sam da je to bilo sidrište moje odluke, ali najvažniji dio odnosi se na osobnu odluku da Bogu prepustim vodstvo, stavim Ga u središte i krenem istinski kršćanskim putem, što daje smisao mom životu. Zbog toga sam nagrađena velikom radošću i molim za sve mlade ljude da steknu

Smatramo svojom dužnošću i poslanjem moliti za njih i podržavati ih kako bi shvatili srž naše kršćanske vjere koja je čista ljubav. To je način i na koji je naš Gospodin živio prije nas postavši primjer svima, ne samo kršćanima.

Dakle, iz osobnog sam iskustva shvatila da je ključna riječ našeg poslanja ljubav. Stoga vas molim da molite za nas kako bismo uvijek ostali dobri Kristovi učenici, uz Božju milost.

Jeste li Vi osobno ikada pomislili na odlazak iz Sirije i što je razlog vašeg ostanka?

Bila sam u mogućnosti otići u Italiju, i osobno i u okviru zajednice, ali ustrajali smo u svojoj odluci da ostanemo u svojoj zemlji i pomognemo našoj maloj kršćanskoj zajednici da opstane na ovome tlu.

traže dopuštenje od njihove Crkve da zadrže međusobni odnos uz veliko i jasno razumijevanje uloge Pape i važnosti Katoličke Crkve. Nekoliko je takvih samostana po svijetu kojima je utemeljitelj otac Dall'Oglio.

Funkcioniraju li na isti način i kakav je suradnja među njima?

Imamo tri ovakva samostana, u Siriji, Italiji i Kurdistanu. Njeguemo istu duhovnost i duboke odnose. Stalno smo u kontaktu i s vremena na vrijeme ih kao poglavarica posjećujem kako bismo očuvali jedinstvo svojih zajednica.

Jedan od tih samostana, drevnu građevinu Mar Elian (svetog Ilije) 2015. potpuno su uništili vojnici Islamske države.

Postoje li nesuglasice među kršćanima različitih denominacija i kakav je odnos s muslimanima koji su daleko brojniji? Koliko je teško raditi na praktičnom međureligijskom razumijevanju i koji su plodovi tog rada?

Sve ovisi o osobnom iskustvu tijekom rata. Ako je bilo negativno, trpjet ćete posljedice i tvrditi da je zajednički život nemoguć, ali ako je bilo pozitivnih primjera, kao u našem slučaju kada su naši muslimanski radnici odlučili ostati s nama tijekom rata i braniti nas, znat ćete da je zajednički život ne samo moguć nego i potreban. Stoga mislim da je njihova reakcija u ratu zapravo plod zajedničkog života u čestitom kršćanskom ozračju, odnosno da im

Postoje mnoge kršćanske zaklade, kao i naši prijatelji u Italiji, Francuskoj i Švicarskoj koji nam pružaju pomoć. Kao redovnici jako cijenimo svu pomoć koja nam pristiže, ali i svi ljudi kojima smo okruženi i vjernici u našoj zemlji gaje isti osjećaj velike zahvalnosti prema svima koji su dobro namjerni.

Kakve ste dojmove ponijeli s ove Noći svjedoka organizirane na našim prostorima? Što biste izdvojili?

Noć svjedoka bila je jako dobro organiziran događaj vrijedan pohvale. Mislim da jednostavne i duboke stvari na ljude ostavljaju najveći dojam. Smatram da trebamo nastaviti s ovakvom vrstom susreta, kako bismo svoja iskustva ispričali ljudima i pokazali donatorima na koji način koristimo njihove donacije. Također, za mene je to bio način da izrazim zahvalnost za sve što je „Pomoć Crkvi u nevolji“ učinila za nas.

Prvi ste put boravili u Međugorju. Što ste o njemu čuli prije dolaska?

Da, prvi sam put bila u Međugorju, ali znam ljude koji jako vole i cijene to mjesto. Naša je Crkva prije rata organizirala puno posjeta Međugorju.

MEĐUGORJE JE MJESTO KOJE JE OBILJEŽENO OSJEĆAJEM MIRA, ZBOG ČEGA BI BILO DIVNO U MEĐUGORJU PROVESTI VRIJEME U DUHOVNIM VJEŽBAMA. Taj mir koji prožima pomaže vam da osjetite da je to mjesto molitve i za molitvu, posebice kada ste dočekani s toplom dobrodošlicom ljudi.

Gospu navodite kao svoju najbolju prijateljicu. Mislite li da njezina zaštita ima posebnu važnost?

U našim srcima veliko mjesto pripada Gospi, a u našem smo samostanu odlučili uvesti svaki dan sat vremena meditacije prije mise po Njzinu savjetu koji su u duhovnom iskustvu dobili otac Paolo i otac Jacques tijekom prvog rata u njihovu životu koji su doživjeli u Mar Musi. Također, naša Gospa od Damaska jako je omiljena kao zaštitnica Damaska. Ljudi u susjednom mjestu pričali su da ih je tijekom rata štitila svojim plaštem. Brat Jacques vjeruje da je i njega osobno zaštitila kada je mu je jedna osoba pomogla da pobjegne iz ISIL-ova zatočeništva.

Jeste li pohodili druga mjesta Gospinih ukazanja po svijetu?

Da, posjetila sam Lourdes i na mene je poseban dojam ostavila molitva za bolesne ljude.

Kako biste Međugorje opisali nekome tko ovdje nije bio?

Međugorje je mjesto koje je obilježeno osjećajem mira, zbog čega bi bilo divno u Međugorju provesti vrijeme u duhovnim vježbama. Taj mir koji prožima pomaže vam da osjetite da je to mjesto molitve i za molitvu, posebice kada ste dočekani s toplom dobrodošlicom ljudi.

Što biste poručili za kraj?

Na kraju bih željela izraziti veliku zahvalnost zakladi Pomoć Crkvi u nevolji u ime cijeloga sirijskog naroda zbog velike pomoći, solidarnosti i plemenitosti koju nam neprestano iskazuje.

Obljetnica smrti fra Petra Vlašića

Dana 8. studenoga navršilo se šest godine od smrti fra Petra Vlašića, bivšeg međugorskog župnika. Fra Petar je rođen 19. srpnja 1938. u Sovićima, župa Gorica. Za svećenika je zaređen 11. listopada 1966. U svom je redovničkom i svećeničkom životu obnašao različite službe. Bio je gvardijan u Mostaru i član Uprave Hercegovačke franjevačke provincije, te župni vikar i župnik u deset župa naše biskupije. U Međugorju je djelovao od 1999. godine, a službu župnika obavljao je od 2007. do svoje smrti. Zračio je dobrotom, srdačnošću, jednostavnošću i ljudskom toplinom, a takav je ostao i u danima teške bolesti. Fra Petar je pokopan 9. studenoga 2012. na Kovačici, groblju u neposrednoj blizini međugorske crkve sv. Jakova.

OFS Međugorje: Hodočašće u Asiz

Mjesno bratstvo Franjevačkog svjetovnog reda iz Međugorja zajedno sa svojim duhovnim asistentom fra Zvonimirom Pavičićem boravilo je od 7. do 11. studenog 2018. na La Verni i Asizu.

Tridesetak članova hodilo je putovima sv. Franje, sv. Klare, sv. Rite, sv. Ante i sv. Leopolda Bogdana Mandića. U svoje svakodnevne molitve uključili su župljane, bratstvo, duhovne asistente, cijelu franjevačku obitelj. U nadi da su ohrabreni primjerom svetoga Franje, kao i primjerima sv. Klare, sv. Rite, sv. Ante i sv. Leopolda, molimo Gospodina da im udjeli milost prepoznavanja njihovih poslanja, i ustrajnost da iznova slijede primjer sv. Franje i opslužuju zavjete siromaštva, poslušnosti i čistoće.

Koncert zahvale i ljubavi „Večernji zvon“ u Zagrebu

U Zagrebu je 21. studenog u 20 sati, u maloj koncertnoj dvorani Vatroslava Lisinskog, Tamburaški sastav „Misericordia“ iz Šurmanaca upriličio koncert zahvale. Iako je prošlo stotinu godina od velike akcije spašavanja djece od gladi, za velike stvari nikada nije kasno reći hvala. Nije kasno reći hvala fra Didaku Buntiću i poručiti mu: Tvoj trud se, fra Didače, isplatio! Nije bilo uzaludno jer si sačuvao svoju toliko voljenu Hercegovinu. Vjerovao si u djecu sirotinjske Hercegovine i danas je vrijeme da ti poručimo kako je novo sunce ponovno granulo.

Na koncertu su nastupili: Monija Jarak – mezzosopran, Karlo Milićević – bariton, Darija Ramljak, ženska klapa Mir Međugorje, muška klapa Concordia, ženska pjevačka skupina HKUD Didak župe Gradnići, a sve uz pratnju tamburaškog orkestra „Misericordia“ Šurmanci.

Vrijedi reći kako ovaj orkestar nastupa pod vodstvom g. Davora Markote te je primjer kako je ova skupina mladih glazbenika amatera u kratkom roku došla do razine na kojoj sami mogu upriličiti cjelovečernji samostalni koncert. Orkestar je i ovom prigodom svojim skladnim muziciranjem oduševio mnogobrojnu publiku.

Koncert su vodili Sanja Pehar i Branko Uvodić.

Ima li nade za njegovom obnovom?

Spremni smo tražiti pomoć od svih vas i raznih zaklada za obnovu samostana Mar Eliana, ali samo ako se ljudi žele vratiti i kada budemo potpuno sigurni i dobijemo jamstva da je mjesto sigurno za život.

Kako u svojoj knjizi Marc Fromager kaže, kršćani pred naletom nasilja Islamske države nemaju izbora: umrijeti, otići ili prijeći na islam. Osjećate li strah da će Vašu zajednicu zadesiti slična sudbina?

Ustrajni smo u molitvama da ne dođu do nas, ali svjesni smo opasnosti nakon što smo čuli što se sve događa na raznim mjestima u Siriji.

Muslimane koji Vas okružuju smatrate prijateljima. Koliko su oni naklonjeni stavovima Islamske države?

Naši muslimanski prijatelji osjećaju veliku žalost zbog onoga što se događa u ime islama. Stalno ponavljaju da to nije pravi islam i ispričavaju se u ime islama.

trebamo pokazati ljubav kao što je Krist govorio i radio.

Ljudima je važno da znaju da je dijalog moguć, kao i zajednički život s našim muslimanskim prijateljima, a za budućnost u našoj zemlji posebno je važno da odlučimo ostati ovdje.

Koliko često putujete i kojim povodima?

Putujem samo kada je potrebno, na poziv da govorim o našoj zajednici ili iskustvu ili da posjetim zajednicu u drugoj zemlji. Ne putujem, dakle, često zato što je moja dužnost kao poglavarice da ostanem u središnjem samostanu. To je osobito bilo važno u razdoblju sukoba kada sam uvijek bila ovdje kako bih davala podršku zajednici i iz solidarnosti s našom malom kršćanskom zajednicom u Nebeku.

Zakladu „Pomoć Crkvi u nevolji“ poznajete kao organizaciju koja vam pomaže. Primete li pomoć još od nekoga i koga obični ljudi u Siriji željni mira uopće smatraju prijateljima?

MONS. HOSER PRIMIO DOKUMENTACIJU ZNANSTVENIH ISPITIVANJA NAD MEĐUGORSKIM VIDIOCIMA IZ 1998. GODINE

PAULA TOMIĆ

Na blagdan Prikazanja BDM u hramu, u srijedu 21. studenoga 2018. nakon jutarnje svete mise apostolski vizitator za Međugorje mons. Henryk Hoser u nazočnosti međugorskog župnika fra Marinka Šakote i fra Ivana Landeke, koji je u vrijeme istraživanja bio župnik, primio je delegaciju Instituta za granična područja znanosti iz Innsbrucka. Tom su prigodom dr. Thomas Elfride i Angelika Lang mons. Hoseru uručili kompletan dokumentacijski materijal istraživačkog projekta koji su nad međugor-

skim vidiocima proveli prof. Andreas Resch i dr. Giorgio Gagliardi 1998. godine.

Mons. Hoser je bio vidljivo dirnut dobrotom ovih dugogodišnjih prijatelja Međugorja i hercegovačkih franjevaca. U spontanom razgovoru koji je prilikom primopredaje uslijedio, obitelj Lang je posvjedočila i o svom poznanstvu s pokojnim fra Slavkom: „Fra Slavko je imao jednu posebnu vrlinu: U drugom je čovjeku uvijek vidio njegove mogućnosti, njegov talent, njegovo dobro – i to je znao ohrabriti.“

Kćerka Angelika je psihijatar i psihoterapeut, i to svoje zanimanje pomalo duguje fra Slavku. Ona posebno ističe kako je fra Slavko imao taj dar da vidi tvoj potencijal, tvoj dar i da ti da pravi savjet u vezi s tim što ćeš učiniti sa svojim životom. „Fra Slavko nije imao puno vremena, ali kad je stajao s tobom, imao si osjećaj da si mu najvažniji na svijetu. Nekako je zračio tom Gospinom ljubavlju koja kao majka svako dijete voli na poseban način. Pokraj njega si se osjećao lijepo, voljeno, neosuđivano... Slobodan da budeš ono što jesi. Nisi

Foto Dani

Foto Dani

se morao meškoljiti od nelagode razmišljajući što će on sad misliti o tebi, kako se obično osjećamo pokraj drugih osoba jer nam je svima sklonije prvo vidjeti negativnosti u drugima i suditi. On to nije imao“ – istaknula je Angelika.

Inače, profesor i svećenik Andreas Resch, utemeljitelj je nove grane znanosti – paranormologije ili znanosti o paranormalnim pojavama. On je također i prvi znanstvenik u Katoličkoj Crkvi zadužen za akademsko proučavanje natprirodnih pojava. Autor je brojnih knjiga o paranormalnim pojavama, a sudjelovao je i u brojnim ispitivanjima i istraživanjima. Tako je bio uključen i u ispitivanje događanja u Međugorju.

Naime, „ukazanja u Međugorju su i danas u središtu pozornosti milijuna ljudi diljem svijeta. Katolička Crkva, koja s velikim oprezom pristupa svakoj privatnoj objavi, stoga još uvijek istražuje ono što se događa u Međugorju.“

U davanju konačnog suda Svetoj Stolicu pomažu i medicinska, psihološka i sociološka istraživanja ovdje provedena. Do danas su provedena tri takva istraživačka projekta. Vidiocje su prvi put pregledao prof. Henri Joyeux sa svojim suradnicima iz Montpelliera 1984. godine. Drugo je istraživanje proveo tim talijanskog profesora Luigija Frigerija 1985., a najcjelovitije su istraživanje proveli prof. Andreas

Na temelju provedenih dijagnostičkih psihotestova, znanstvenici su isključili mogućnost da je riječ o namjernoj prijevari ili simulaciji od strane vidjelaca. Također, na temelju psiholoških i neurofizioloških istraživanja uspjeli su eksperimentalno potvrditi da vidioci nisu bili pod djelovanjem hipnoze, nego su se nalazili u „izmijenjenom stanju svijesti s obilježjima ekstaze“. Koji je uzrok tog neobičnog stanja, to mjerni instrumenti nisu mogli pokazati.

Resch i dr. Giorgio Gagliardi 1998. godine. Predmet njihova istraživanja bili su svih šest međugorskih vidjelaca. Jedna od istraživačkih metoda bila je da priključe vidiocje na posebne medicinske aparate koji registriraju promjene u organizmu tijekom ukazanja.

Na temelju rezultata toga testa, kao i na temelju provedenih dijagnostičkih psihotestova, znanstvenici su isključili mogućnost da je riječ o namjernoj prijevari ili simulaciji od strane vidjelaca. Također, na temelju psiholoških i neurofizioloških istraživanja uspjeli su eksperimentalno potvrditi da vidioci nisu bili pod djelovanjem hipnoze, nego su se nalazili u „izmijenjenom stanju svijesti s obilježjima ekstaze“. Koji je uzrok tog neobičnog stanja, to mjerni instrumenti nisu mogli pokazati. Tako su se znanstvenici našli pred dva različita moguća zaključka: Ili je riječ o natprirodnoj objavi, dakle autentičnu očitovanju duhovnih bića u materijalnom svijetu, ili je izmijenjeno stanje svijesti vidjelaca posljedica aktivnosti njihove psihe. Treba naglasiti da psihijatrija poznaje takve slučajeve, ali oni su uvijek pojedinačni. Kada je o Međugorju riječ, problem je u tome što se u izmijenjenome stanju svijesti istodobno nalazi šestoro ljudi i svatko od njih, neovisno o ostalima, „vidi“ i „čuje“ potpuno isto. Na takva pitanja suvremena psihologija nije u stanju odgovoriti.“ (usp. Dokazi nadnaravnog, G. Gorny i J. Rosikon, Verbum, str. 21-23)

Foto Dani

Sveta Zemlja – knjiga sjećanja

U Samostanu hercegovačkih franjevaca u Dubravi u Zagrebu, 22. studenog, u 19 sati upriličeno je predstavljanje knjige fra Antonija Šakote, Sveta Zemlja – knjiga sjećanja. Tekstovi koji su plod hodočasničke duše i živa knjiga sjećanja na kojoj se fra Antonio sam napajao. Uz autora u programu sudjelovali su fra Tomislav Glavnik i Darko Pavičić.

U glazbenom dijelu nastupio je Tamburaški orkestar Misericordia iz Šurmanaca.

U Međugorju održan područni seminar trajne formacije za članove Franjevačkog svjetovnog reda

U Međugorju, u kući molitve Domus pacis, od 23. do 25. studenog 2018. održan je seminar trajne formacije za članove mjesnih bratstava Franjevačkog svjetovnog reda u Hercegovini. Seminar svake godine organizira područno vijeće s ciljem produbljivanja poziva i duhovnog rasta trajno zavjetovanih svjetovnih franjevaca.

Na seminaru je sudjelovalo 45 svjetovnih franjevaca iz 17 bratstava te područni duhovni asistent fra Dane Karčić, a misao vodilja bila je „Na svetost pozvani“. Nakon krunice i svete mise koju smo slavili u crkvi sv. Jakova

zajedno sa međugorskim župljanima i hodočasnicima, program seminara nastavili smo u Domus pacisu upoznavanjem sudionika te uvodnim izlaganjem na temu „Temeljni poziv – Božji poziv na svetost“, koje je održao područni rizničar Jure Čilić. Dan smo završili molitvom pred križem te se uputili na počinak.

Izlaganje o sakramentima i sakramentalnom životu održao je fra Goran Azinović, duhovni asistent Frame i župni vikar u Čitluku. Fra Goran je na zanimljiv način i kroz dijalog sa sudionicima govorio o važnosti sakramentalnog života.

U subotu su svi sudionici seminara sudjelovali na večernjem molitvenom programu u crkvi sv. Jakova. Svetu misu, u kojoj smo se posebno prisjetili pokojnog fra Slavka Barbarića, jer se taj dan navršila 18. obljetnica njegove smrti, predslavio je fra Iko Skoko.

Obilježena 18. obljetnica smrti fra Slavka Barbarića

U subotu 24. studenog večernjom svetom misom zadušnicom koju je predslavio fra Iko Skoko, u suslavlju sa 14 svećenika, u župnoj crkvi sv. Jakova obilježena je osamnaesta obljetnica smrti dr. fra Slavka Barbarića.

Fra Slavko je preminuo na Križevcu 24. studenoga 2000. godine. S ho-

dočasnicima u Međugorju neumorno je radio od 1982. godine. Njegove su knjige prevedene na više od dvadeset jezika i tiskane diljem svijeta.

I na Križevcu se sjećalo pokojnog fra Slavka Barbarića. U 14 sati molio se križni put uz mnoštvo vjernika, križni put je predvodio naš župnik fra Marinko Šakota.

Mise zornice u Međugorju

U nedjelju 2. prosinca je Prva nedjelja došašća. Neka nam ovo vrijeme došašća pomogne da malo bolje promislimo naš dosadašnji život i donesemo odluke o njegovu poboljšanju. Tijekom došašća u crkvi svetoga Jakova slavit će se svete mise zornice u 6 sati ujutro svaki dan osim nedjelje. Kao i prošle godine ne će biti svete mise u 7:30 već samo misa zornica na kojoj ćemo moliti i za pokojne za koje ste vi dali nakane.

Statistike za studeni 2018.

Broj podijeljenih sv. pričesti: 70 000
Broj svećenika koncelebriranih: 1 601 (53 dnevno)

Ususret Božiću

Bog uvijek dolazi.
Uvijek je blizu.
A mi?
Možda ga ne prepoznamo?
„K svojima dođe i njegovi ga ne primiše.“ (Iv 1,11)
Došašće je vrijeme otvaranja Bogu koji dolazi.
To je vrijeme povratka Bogu.
A način tog povratka je molitva.
Došašće je vrijeme buđenja.
Mise zornice su simbol došašća.
Budimo se iz sna, ustajemo ranije, u zoru, prije izlaska sunca.
Kako bi se probudio naš duh.
I otvorile oči srca.

Došašće je vrijeme buđenja ljubavi.
Vrijeme ponovnog zaljublivanja.
U Boga.
U čovjeka.
U stvorenja.
Zaljubljen čovjek je zahvalan.
Zahvalan čovjek je probuđen.
Ima otvorene oči i vidi dobro koje mu Bog i ljudi čine.
A zahvalan čovjek je darežljiv.
I tako se približavamo Božiću.
Kada Bogu zahvaljujemo za njegovu darežljivost prema nama.
Blagdanu kada i mi, po Kristovu primjeru, darivamo druge.
Posebno one koji nam ni čim nemaju zahvaliti.

DOPUSTIMO GOSPODINU DA SE RODI U NAŠIM SRCIMA

Događaj utjelovljenja Boga, koji je odlučio u svom planu spasenja i otkupljenja čovjeka postati čovjekom, biti u svemu jednak s nama osim u grijehu, očitovati nam i u punini objaviti svoju beskrajnu ljubav u Isusu Kristu, nadilazi sve radosne vijesti kroz čitavu povijest čovječanstva.

KREŠIMIR
MILETIĆ

PRED OVIM DOGAĐAJEM REDOVITO OSTAJEM ZADIVLJEN, ODUŠEVLJEN I ISPUNJEN SNAŽNIM OSJEĆAJIMA RADOŠTI. Pa koliko god naša svakodnevnica

bila ispunjena brojnim teškoćama, protivštinama, bolima, patnjama – već sam pogled prema jaslicama u kojima nas Stvoritelj i Otkupitelj uvijek iznova podsjeća kako je čvrsto odlučio biti Emanuel, S nama Bog, Bog koji je prisutan, uvijek za nas i s nama – ispunjava naš život mirom, pouzdanjem, nadom i radošću.

Zato volim Božić. Volim sve što je povezano s istinskim slavljem Božića. Na poseban način se radujem i adventu, kao vremenu pripreve za

Božić. I zaista, kako je veliko blago i milost to što baš svake godine Crkva pred nas stavlja ovo milosno vrijeme, dajući nam uvijek novu priliku da promotrimo ono što je najvažnije, najvrjednije. A najvažnije je upravo to da nas Bog beskrajno i bezuvjetno ljubi. Da je već prisutan u našim brakovima, u svakome od nas, u svakom našem djetetu. I da se silno raduje zajedništvu s nama, uvijek spreman biti tu za nas. Da je želio doći k nama upravo kroz obitelj, naglašavajući time i neopisivu važnost i vrijednost svake obitelji.

No, Božić i pripreva za Božić ne dolazi bez nekih zahtjeva prema nama samima. Temeljni zahtjev jest spremnost na primanje ovog događaja koji je u potpunosti

Ne, ne trebaš lutati uokolo. On će doći tu gdje jesi. Gdje si se zatekao na svojim životnim putevima. Tu gdje živiš. Tu gdje imaš svoje poslanje, obaveze, svakodnevne aktivnosti. Baš tu gdje možda misliš da nije dostojno, kao što i sama štalica nije bila dostojno mjesto za porod Spasitelja.

promijenio smjer čovječanstva. Biti budan, bdjeti. Biti baš tu gdje jesi i gdje trebaš biti. Jer će baš tu gdje jesi doći Spasitelj. Bilo da se radi o tvojoj obitelji, tvom poslu, bolesti, teškoćama. Arkandeo Gabriel je zatekao Mariju u njezinu prebivalištu kada ga je Bog poslao navijestiti joj da će roditi Krista. Što bi se desilo da arkandeo nije našao Mariju u njezinu prebivalištu? Zato nije potrebno lutati uokolo u potragama gdje ćemo to susresti Spasitelja. I to je radosna vijest. Ne, ne trebaš lutati uokolo. On će doći tu gdje jesi. Gdje si se zatekao na svojim životnim putevima. Tu gdje živiš. Tu gdje imaš svoje poslanje, obaveze, svakodnevne aktivnosti. Baš tu gdje možda misliš da nije dostojno, kao što i sama štalica nije bila dostojno mjesto za porod Spasitelja.

Biti tu gdje jesam i čekati Spasitelja. Ponekad se to čini teško. Jer u našim mukama, patnjama, bolestima, naporima, boli, tuzi, slabostima ne vidimo prostor u koji želi doći Spasitelj. A to je pogrešno. Isus se rodio

upravo u štalici. Bog baš želi doći u naše štalice. Josip i Marija su prihvatili biti baš tamo gdje su bili, otvorenog i budnog srca. Duboko svjesni da je Spasitelj već tu s njima, skriven u utrobi majke, ali i te kako živo prisutan. Da su dio jednog predivnog Božjeg plana. I već sama ta činjenica Njegove prisutnosti u utrobi Marije je bila dovoljna da unatoč tome što su bili daleko od svoje kuće, sigurnosti svog kraja, imaju sve. Ovdje se mogu zapitati imam li ja osjećaj i raspoloženje u svome srcu da već imam sve, jer imam Isusa, njegovu ljubav, njegovu Majku uz sebe? I ako nemam, što je to što smeta da se moje srce rastvori i primi ovu radost i mir?

Neki ljudi će reći kako možda i nemaju neki poseban osjećaj za Božić. Kako im je ove ili neke druge godine izostala radost. No to je samo pokazatelj da u našem životu postoje prepreke koje onemogućavaju da uđemo u radost zajedništva sa Spasiteljem. Najčešće se radi o nekom konkretnom grijehu ili grijesima koji raskidaju zajedništvo s Bogom ili idolu koji zauzima mjesto u našem životu koje bi trebalo pripadati Bogu. Odsutnost radosti je tako često pokazatelj prisutnosti grijeha. I zato je velika milost

Biti tu gdje jesam i čekati Spasitelja. Ponekad se to čini teško. Jer u našim mukama, patnjama, bolestima, naporima, boli, tuzi, slabostima ne vidimo prostor u koji želi doći Spasitelj. A to je pogrešno. Isus se rodio upravo u štalici. Bog baš želi doći u naše štalice.

da svake godine, uz vrijeme korizme, imamo novu šansu u adventu preispitati naše srce. Kome ono pripada? Kome ono služi? Prava i iskrena ljubav nespojiva je s mlakošću, osrednjošću, bezvoljnošću. Prava i iskrena ljubav je uvijek djelatna, aktivna, čini nas raspoloženima da želimo preskakati brda i planine kako bismo došli do Ljubljena.

Zato je Božić prilika da dopustimo Gospodinu da uđe u naše srce, u naše obitelji. I to na vrlo konkretan način. Kroz sakrament ispovijedi, euharistiju. Kroz molitvu, post i pokoru. Kroz jedno dijete više u našim obiteljima. Kroz otvorenost životu. Da dopustimo Gospodinu da nas mijenja, da nas oblikuje iznutra, da radi na našem srcu. Da dopustimo da nas iznenadi. Da nam otkrije svoj plan s našim životom. Da nas ispuni svime onime što je potrebno da izvršimo svoje poslanje. Namjerno sam napisao 'da dopustimo'. Jer On to sigurno želi. On sigurno može promijeniti baš sve u našem životu na dobro. On je baš zato i došao, da nas spasi, da nas otkupi, da nas osposobi za zajedništvo s njime u vječnosti. Problem nije u Njemu. On je tu, prisutan i spreman. S nama Bog. Problem je jedino u nama.

Zato iskoristimo ovo milosno vrijeme i dopustimo Mu da se rodi u našim srcima, našim obiteljima, našim radnim mjestima, bolestima, teškoćama, izazovima. I budimo radosni. Jer baš ništa na ovome svijetu ne može zasjeniti veličinu i dubinu ljubavi koju ima prema svakome od nas! Želim Ti sretan Božić!

DOŠAŠĆE: STANI!

Došašće je vrijeme tišine. Ali mnogi ga ljudi doživljavaju grozničavim i bučnim. Jure po trgovinama da bi obavili svoju božićnu kupovinu. Pa ipak je potrebna tišina da bi Bog mogao doći k nama. Bez tišine mi ne ćemo opaziti Božji dolazak, prečut ćemo Njegovo kucanje na vratima svoga srca. Tišina bi mogla značiti: stati, zaustaviti se, ne biti u pokretu. Potrebno je dakle zaustaviti se da bi se smirilo. Moram prestati juriti uokolo. Moram se zaustaviti. Ako zastanem, zaustavim se, ja ću se susresti najprije sa samim sobom. Tada svoj nemir više ne ću moći premješati van. Zapaziti ću ga u sebi. A do tišine dolazi samo onaj tko odoli svomu nemiru. Miran, tih znači i utišan, umiren, zapravo utažen. Majka taži žed svoga djeteta, smiruje dijete koje više jer je gladno. Tako ja moram smiriti svoju dušu koja iznutra glasno viče. Kad više ne trčim uokolo vani, javit će se glad moga srca.

Moje će srce vikati, jer nije zadovoljeno, jer njegova glad i žed nisu utaženi. Ono tada treba hranu. I ja se moram majčinski prikloniti svomu srcu da bi me ostavilo na miru. No, mnogi se plaše upustiti se u bučno srce. Radije se od njega odvrću hitajući od jednoga mjesta do drugoga. Ali njihovo srce više i dalje. Ono se ne da odbaciti. Ono treba naklonost. Ono hoće biti umireno.

„Samo je u Bogu mir, dušo moja“ – stoji u psalmu 62,2. Ovaj psalam pjevamo uvijek za vrijeme večerj srijedom. Svaki put me dirne. Ja sam

ne mogu smiriti svoje srce. Kad se priklonim nutarnjem krikom svoga srca, osjetim da gladije za nečim sasvim drugim od onoga što mu ja mogu dati. Ono će čezne za Bogom. Stvarno se smiruje jedino u Bogu. Priušti si u vrijeme došašća to vrijeme tišine i u njemu se zagledaj u Boga. I kad se u tišini najprije podigne nutarnja buka, jednostavno ju izdrži. Ostani stajati.

Stavi svoje srce koje više pred Boga, da ga On smiri. Tišina će tada za tebe postati blagodat, ti ćeš svoju dušu tada kupati u šutnji. Ustrajaj češ kod sebe. Moći ćeš uživati u tome da si jednostavno kod sebe i pred Bogom. U tišini nitko od tebe ne želi ništa. Ti možeš jednostavno biti ti. Tišinu treba ne samo vrijeme došašća nego i božićno vrijeme. Bog će u moje srce sići jedino onda kad se ono smiri. Rođenje Boga događa se u onome najintimnijem prostoru šutnje. Svojom šutnjom ja ne mogu prisiliti Boga da dođe k meni.

Ali šutnja je pretpostavka da ću Boga u sebi zapaziti. U šutnji ja sam silazim u svoju vlastitu dubinu. A put u ovu dubinu vodi kroz noć moje tame, kroz noć moga straha i moje samoće. Tu napuštam svoje kraljevsko prijestolje, na kojemu stolujem siguran i s kojega upravljam i određujem život. Tu se priklanjam do dna svojoj duši. Jer Bog se samo tu može u meni roditi. Bog hoće u meni postati čovjekom samo u dubini moga srca, u dubini do koje više ne prodire buka površine.

Priredio: Anselm Grün

FRANJIN BOŽIĆ 1224. GODINE

Caravaggio: Saint Francis of Assisi in Ecstasy

FRA ANTE
MARIĆ

Franjo je svojom utrnulom rukom na papirusu pisao svom bratu Leonu. Svojoj Božjoj ovčici. Uz trag tinte ostajao je uz pojedina slova i trag Franjine krvi. S njegove Svete rane s La Verne.

- Je li to 17. rujna ove godine bio onaj isti Isus kojeg sam za Božić lani vidio u Grecciu? Malo dijete u jaslama. Točno u ponoći. Ove godine na La Verni gorući Seraf.

Razmišljao je sveti Franjo pod maslinom kraj Porcijunkule. Pisao je HVALE BOGU VIŠNJEMU.

- I radost rađanja u jasticama i patnja i bol Raspetoga na Kalvariji. Sve se to skupilo u mom Bogu.

I pisao je Franjo svojom krhkom i

krvavom desnicom:

- *Ti si svet, jedini Gospodin Bog, koji čudesa činiš. Ti si jak, Ti si velik, Ti si svevišnji. Ti si svemoguć, Ti, Oče sveti, kralj neba i zemlje. Ti si trojstven i jedan Gospodin, Bog nad bogovima. Ti si dobro, sve dobro, najviše dobro. Gospodin Bog živi i istiniti. Ti si ljubav, milosrđe. Ti si mudrost, Ti si poniznost, Ti si strpljenje. Ti si ljepota, Ti si sigurnost, Ti si spokoj. Ti si radost i veselje. Ti si nada naša ...*

Klonula je Franji ruka na skute i papir na kojem je pisao. Je li to Franjo zaspao? Kapci su pali na bolne oči. Franjo je blago usnuo. I sanja.

Božić je na vratima. Franjo se spušta niz ulicu od svoje kuće prema sv. Juri. Otac su i brat Ivan negdje na dalekom putu. Majka su i on tu. Majka mu ide ususret.

- Ona mi je sva tako lijepa i draga. Topla i dobra.

- Franjo, skoro će Božić. Hoćeš doći doma? Sami smo nas dvoje.

- Ne znam, mama!

- Sine, tako mi nedostaješ.

- Mama, i ti meni...

- Željela bih za Božić biti s tobom. Ti i ja, sami. Kao kad si bio mali. Ti si mi uvijek sličio na Božić.

- Mama, ti si meni uvijek bila sva ljepota, sve najdraže.

Stigli su jedno drugom. Franjo je bio nešto veći od majke. Ona, vitka i krhka, sva je bila u svom toplom i milom pogledu. Franjo je raširio svoje ruke. I majka svoje. Pali su jedno drugom u zagrljaj.

- Srce moje!

- Srećo moja!

- Sine moj, tako si mi nedostajao.

- Mama, jako sam te se poželio.

Majka je uzela Franjinu ruku da je poljubi, no on ju je skrivao rukavom. Ona je uvijek voljela milovati njegove ruke. Sve od kad se rodio. Ručice svoga čeda. I sada je to željela. Bila je ustrajna. I kad je izvukla Franjin ruku iz rukava, vidjela je na njoj veliku i živu ranu.

Blago je držala dlan svoga sina u svojim dlanovima. Blago da blaže nije mogla. I počela je svojim dlanovima milovati njegove prste, dragati njegovu ranjenu ruku svojim rukama. Pružila je svoje ruke prema drugoj Franjinoj ruci, a Franjo je bolno zaustio:

- Nemoj, mama!

No, ona je nastavila svoj naum.

Izvukla je iz nezgrapna dugog rukava njegove haljine njegovu drugu ruku. I na njoj je bila živa rana.

- Sine moj, najdraži!

Uzela je njegova oba dlana blago i prinijela ih svojim usnama. Ljubila je ruke svoga sina.

- Srce Majčino!

- To mi je, mama, Bog darovao.

Majka je povela svoga sina kući. Primijetila je da otežano hoda. Usporila je, uzela ga pod ruku. Sjela ga je na njegovo omiljeno mjesto.

- Ovdje sam uvijek volio sjediti!

- Znam, sine!

Majka je i na njegovim stopalima otkrila iste žive rane kao i na dlanovima. Gledala je sina u oči. Grčila ga svojim pogledom, čvrsto ga privila na svoje srce.

- I na tvom je srcu rana, sine!

- Jest, Majko.

- To Te Isus opečatio.

- Da!

- Učinio te svojim.

- Da! Nego, mama, doći ću ti za dva dana.

- Za Božić?!

- Da!

Franjo je ispunio obećanje. Majka ga je čekala pred kućom. A on točno u rečeni sat ide od sv. Jure. Uzbrdo njihovoj kući s još jednim bratom, Leonom. I vode životinje. Franjo magarca, a brat Leon vola. Majci osmijeh nije silazio s lica. Ona je već slutila što će biti. Iza njihove kuće je nadstrešnica. Tu vežu konje i magarca. Naložila je vatru, i svud prostrla slame. A jasle je napunila mirisavim sijenom. Svezali su Franjo i Leon vola i magarca za jasle. Majka je na sijeno u jaslama stavila bijelu lanenu pelenu. Sjeli su. Majka je u svojim rukama držala ranjene ruke svoga sina Franje. Leonu su suze klizile niz lice. Vol su i magarac sve to mudro gledali. Legli su uz jasle, duboko otpuh-nuli i umirili se. Franjo je opet uzeo onaj započeti papirus i nastavio pisati HVALE BOGU VIŠNJEMU:

- *Ti si pravda i umjerenost. Ti si sve, bogatstvo naše dovoljno. Ti si lijepost, ti si blagost, ti si zaštitnik. Ti si čuvar i branitelj...*

Naglas je Franjo izgovarao riječi koje je zapisivao. Na papirusu je ostajao trag njegove krvi s ruke na kojoj je bila sveta i živa rana. Majka je stavila ruku na rame svome sinu, a Leonu su stalno tekle suze. Vol su i magarac samo gledali u bijelu lanenu pelenu u jaslama i šutjeli dišući ravnomojerno i duboko. Franjo je sricao HVALE i nastavio ih zapisivati:

- *Ti si snaga, ti si utočište. Ti si naša nada, naša vjera. Ti si naša dobrota. Ti si sva naša slast. Ti si naš život vječni, veliki i čudesan Gospodin, Bog svemoguć, milosrdni Spasitelj.*

Odjednom su vol i magarac načulili svoje uši. Napeli su se i nešto očekivali. I, gle, svjetlost se od vrha Subassia počela spuštati prema Assizu. Obasjala je cijeli grad. I čula se rajska pjesma anđela. I svjetlost je išla ravno na pelenu. Franjo, Leon i Franjina majka na peleni ugledaše Dijete novorođeno. Smije se. Vol su i magarac prestali disati i svoje su glave zemlji naklonili koliko su to god mogli.

- Hvaljen budi, Gospodine moj, po svim stvorenjima svojim!

I Franjo je naizust iz Lukina evanđelja govorio o Isusovu rođenju.

A Isus se s pelene samo smiješio.

Prenuo se sv. Franjo iz svoga sna pod maslinom kraj Porcijunkule. Noge su mu utrnule, i ruke. Krv mu je na prsima probila haljinu.

Netko ga je dozivao. Otvorio je svoje bolne oči i ugledao brata Leona.

- Franjo, oče moj, majku sam tvoju vidio. Veli da je sama kod kuće.

Željela bi da dođeš za Božić k njoj.

- Hoću pod jednim uvjetom, brate Leone. Ako i ti sa mnom pođeš, i ako negdje nađemo brata magarca i brata vola, da svi skupa mojoj majci uljepšamo Božić.

- Hoću, sveti oče Franjo!

- Blagoslovio te Gospodin, brate Leone, i čuvao te. Pokazao ti lice svoje i milostiv ti bio. Svratio pogled svoj na te i mir ti dao.

- Amen!

Izreče brat Leon, nakloni se i otrča tražiti po asiškom polju vola i magarca.

Leonardo Boff

Majčinsko
lice Božje

Leonardo Boff

MAJČINSKO LICE BOŽJE

„U Mariji je ženskost dobila povijesnu vidljivost, našla eshatološku anticipaciju i postala simbol onoga, što će se dogoditi sa svime što je žensko, a što se na razne načine ostvaruje u svim ljudima.“

INFORMATIVNI
CENTAR MIR
MEĐUGORJE

Knjigu možete naći u
Suvenirmici Informativnog
centra MIR Međugorje.

TRAŽI SE ISUS

OVIH JE DANA, PREMA DOJAVAMA S RAZLIČITIH STRANA, U NAŠEM GRADU IZGUBLJENO MALENO, TEK ROĐENO DIJETE.

Pravo činjenično stanje teško je, pa i nemoguće utvrditi, iz razloga što je ovih dana u našem gradu veliki metež zbog predstojećeg blagdana Božića.

Prema nekim navodima, to dijete ima neke veze s tim prelijepim blagdanom.

Navodno se zbog njega grad uresuje, iako nijedan ures ni na koji način ne upućuje na njega.

Navodno se njemu u čast priređuju različite priredbe, ali provjereno je da se u njima ni riječju ne spominje.

Navodno se zbog njega građani međusobno posjećuju i darivaju (što razumna većina doživljava mučnom obvezom, dok neki u tome nalaze radost), ali čini se da nitko i ne pomišlja potražiti i obdariti to dijete.

U svakom slučaju, očito je da toga djeteta ovdje nema.

Iz nekih izvora ipak dopiru vijesti da dijete nije izgubljeno nego je udomljeno u domovima nekih siromašnih obitelji u predgrađu.

Prema istim izvorima, dijete se kod tih

obitelji vrlo dobro osjeća, čak toliko da su i njegovi roditelji potpuno spokojni.

Nadležne službe ove izvore ocjenjuju posve nepouzdanima, te ih i ne kane provjeravati, budući da je, prema svemu sudeći, riječ o nekim pretjerano pobožnim osobama.

Javljuju se čak i glasine, potaknute od očito krajnje zanesenih, i po tome potpuno nevjerodostojnih osoba, prema kojima je tom djetetu ime Isus.

Prema istim glasinama, to dijete je maleni Bog.

Otuda je, po njima, i naziv predstojećeg blagdana, Božić.

Netko je, prema svemu sudeći neki stari seoski učitelj, izjavio da to dijete ne će biti moguće naći ako ga ljudi ne nađu u svome vlastitom srcu, i ako ga ne prepoznaju u srcima onih koje susreću.

Ovo navodimo tek kao iskaz osebnih zamišljaja maštovitih pojedinaca.

Iz svega navedenoga, razgovijetno je da je riječ o tendenciozno smišljenoj obmani, pa nema razloga da se građani uznemiruju te mogu u miru proslaviti blagdan Božića.

Priradio: Stjepan Lice

Ovih je dana, prema dojavama s različitih strana, u našem gradu izgubljeno maleno, tek rođeno dijete. Pravo činjenično stanje teško je, pa i nemoguće utvrditi, iz razloga što je ovih dana u našem gradu veliki metež zbog predstojećeg blagdana Božića. Prema nekim navodima, to dijete ima neke veze s tim prelijepim blagdanom.

Kako se možete uključiti

Podijelite svoju ljubav ovog adventa i uključite se u Veliki obiteljski Božić Marijinih obroka.

Dok se sa svojim prijateljima i obitelji okupljamo tijekom adventa kako bismo proslavili rođenje našeg Spasitelja Isusa, odvojite malo vremena i sjetite se milijuna djece diljem svijeta koji propuštaju obrazovanje zbog siromaštva i gladi.

Vaše molitve i djela ljubavi i dobrote mogu rasvijetliti tamu u kojoj se nalaze gladna djeca u nekima od najsiromašnijih i najnesigurnijih zajednica u svijetu.

Postoji mnoštvo načina na koje se možete uključiti u Veliki obiteljski Božić. Evo nekoliko prijedloga:

Sjetite se rada Marijinih obroka u vašim molitvama

Oslanjamo se na molitve u radu Marijinih obroka. Molimo vas da se sjetite Marijinih obroka u vašoj osobnoj molitvi ili kada molite u grupi. Slobodno možete moliti i molitvu za Marijine obroke.

Ako želite saznati više o radu Marijinih obroka možete kontaktirati informativni centar Marijinih obroka na medjugorje@marysmeals.org ili nazovite broj 00387 36 655 178. Donaciju u BiH možete uplatiti na račun udruge: Predstavništvo strane nevladine organizacije "Mary's Meals Škotska", Bijakovići bb, 88260 Čitluk, na broj žiro računa u Unicredit Banci 3381207700022778 s naznakom 'donacija za Mary's Meals'.

Oče naš

Kruh naš svagdanji daj nam danas i oprosti nam za svaki trenutak kada smo za sebe uzeli više od našeg dijela kruha koji pripada svima.

Pomozi nam nasititi umiruće od gladi dobrim stvarima, a ne samo mrvicama s našeg stola. Nauči nas kako dijeliti ono što nam je darovano i nije namijenjeno samo za nas. Zaodjeni nas svojom ljubavlju kako bismo znali dovršiti svako dobro djelo za koje sin nas Ti stvorio.

Ispuni naša srca svojim milosrdem i brigom za svako izgladnjelo dijete i upotrijebi naša mala djela ljubavi tako da nijedno dijete više ne gladuje.

Amen

Tri dara za Isusa

Kad su pastiri već odavno bili otišli, a u siromašnoj štalici nastala tišina, podigne Dijete glavicu i pogleda prema vratima. Ondje je stajao dječak, zaplašen i stidljiv.

„Dođi bliže“, reče Dijete, „zašto se bojiš?“
„Zato što ti nisam ništa donio“, odgovori dječak.

„A ja bih vrlo rado i od tebe nešto dobio“, reče dijete u jaslicama.

Mali se pridošlica na to uzruja:

„Ja ništa nemam! Ništa ne posjedujem! Kad bih nešto imao, dao bih ti. Evo.“

I dječak počeo kopati po džepovima svojih starih hlača.

„Evo starog nožića, koji sam našao. Evo ti ga!“

„Ne“, reče Dijete, „zadrži nožić. Ja od tebe želim nešto posve drugo. Tri stvari.“

„Vrlo rado“, reče dječak, „ali što?“

„Daruj mi svoju posljednju sliku koju si nacrtao.“

Dječak se zacrvni, jer mu je bilo neugodno. Da ni Marija ni Josip ne čuju, posve se približi Isusu:

„Ali slika je bila tako loša da su se svi rugali.“

„Upravo zato“, reče Dijete u jaslicama, „upravo zato hoću tu sliku. Donesi mi uvijek sve ono što se drugima na tebi ne sviđa, što druge u tvom životu ne zadovoljava.“

„A onda“, nastavi Dijete, „želim da mi daš svoj tanjur.“

„Ali njega sam danas razbio“, zamuca dječak.

„Upravo zato ga hoću“, reče Dijete. „Donesi mi uvijek ono što je u tvom životu slomljeno da to opet zacijelim.“

„I kao posljednje, daj mi svoj odgovor roditeljima kad su te pitali kako si razbio tanjur.“

Sada se dječak vrlo ražalosti i zamuca:

„Rekao sam da sam tanjur nehotice gurnuo sa stola, ali to je bila laž. Stvarno sam ga u ljutnji bacio na kameni pod.“

„To sam htio znati“, reče Dijete. „Donesi mi uvijek sve zlo svoga života, svoje laži i uzmicanija, svoj kukavičluk i svoju okrutnost. Sve ću ti ih uzeti. Ti ih ne trebaš.“

Želim te razveseliti i želim ti oprostiti tvoje pogriješke. Od danas možeš doći svakoga dana k meni!“

I BIO JE ČOVJEK-BOG

I bio je Čovjek-Bog,
I dobar i drag i blag!
Kud prošla je njegova stopa,
Rastao milinja trag.
I bio je Čovjek-Bog,
I lijep i svet i tih.
I svaka njegova riječ
Bijaše zvonak stih.
On življaše davno,
Al spomen je o njemu živ.
I mnoštvo o njemu zvijezda
Zemlji priču dariva.
O, čuva cijeli svijet
O njemu je spomen čist:
Bio je čovjek, Bog i svijet,
A zvao se Isus Krist.

Jeronim Korner

Božić

Tugo svetih dana, kad se prosipa kao silan slador bijelo snježno inje, kada iz jasala čedo Josipa nudi čudu svijeta bolne oči sinje; pa dok vatra pali našu žarku krvcu, od krvave rijeke što je prolismo kao žižak gori na božićnom drvцу plamen prve vjere što zavolismo, i dok tako snuđen u kavanskom kutu glođem crnu sumnju srca ranjena, mutni danak vije neku maglu žutu, dotle znam da zvona, bolna zvona povrh pala čela muža smanjena u tišini sela crno bugare, te da stalnom čamom dona-dona-dona tješe jad ognjišta, mrtve ugare.

I ja tada kličem: Bolni Božiću, nemam peći, ali duh naložit ću, sveti oganj i svoju dušu složit ću u zvonku zvučnu slavu Božiću, u česmu pjesama, pjesmu česama; no mrak iz mene biva crn i težak— i crnji i teži— ko mrak oko mene što steže u mreži.

Sam na svijetu, a nigdje nikoga. Čeljadi je smiješno moje gnusno— rublje, dokle moje oči posmatraju Boga, dokle moje uho čuje čiste trublje bolje vasiono, duha sakritoga; da sklonim glavu, nemam dobra duplja, naokolo svuda nemilosne laži; naokolo srca šuplja i draži bez draži.

Putuje se svijetom sudbonosno sam.

A sitna djeca ruke pružaju za dragovoljan bakar otkupljenja, dlan na kojem gori crven plam. I kroz osvit tihih Pozdravljenja te će male ruke da nas razoružaju. Nego evo govori mi glas:

„Bijela čela koja padate sa gvožđem kletve oko tjemena, što ne kruni krunu, niti klas, okrvavljena srca što se jadata, počekajte koru vremena, svjetliji nam ili čišći čas; optuženici duša potonulih, i čela klonulih, vi oronuli, počekajte Spasiteljski Čas.“

Ne teku čiste suze uzaludu.

S vašeg oka one će da budu bistri sjajni žišci; vas će spasti, vas će spasti, vas će spasti, o Ikonoklasti, vaši vrisci, o popljuvani i ugnjetavani, što kroz zadnju bijedu motrite val u ledu za dubljinu modru dubokomu, spokojnome odru.—

Kada će da viknu trube crvene, crvene, —u crvenoj boji, u plamenom tempu— kada će da kriknu mrtvi kameni? Moje ruke dvije su štake drvene, drvene; pružaju se ruke poleta talogu božanskoga poletarca; nečujno se gase zadnji plameni, zadnji ameni na meni.

Tin Ujević

Sakralna glazba u vremenu kakofonije

U SE VRIME GODIŠĆA

Kad god čovjeka obuzme pomisao da su kršćani ponegdje sada već pomalo opet stjerani u katakombe te da je nastupilo vrijeme „obezbožćenja“, treba se okrenuti svojoj vjeri i nadmoćnoj baštini vlastite, hrvatske, a potom i europske (u ovom slučaju glazbene) kulture.

Sada već u odmakloj dobi i u predbožićnim danima po mjeri današnjeg vremena prisjećam se značenja i odjeka na kakve su adventski zvuci, kao bitan dio općeg obiteljskog i društvenog ozračja, nailazili u našim djetinjim srcima. Bilo je to vrijeme službeno bezbožnog komunizma, ali živjelo se i u takvu nesklonu i oskudnu vremenu. Najdragocjenije uspomene čuvaju likove oca i majke, brata i sestre, baka i djedova (ako ih je komu tek prohujali svjetski rat slučajno poštedio). Među najdubljim dojmovima iz tih pomalo već nestvarnih, ali nedvojbeno ipak naših dana uvijek bi se našlo i neko davno vrijeme došašća. Božić!

Vladao je, rekosmo, komunizam – neko ga je preživio lakše, netko teže, a premnog nikako – i vlasti su sve u vezi s vjerom gledale prijekim okom, ali meni se, u mojoj župnoj crkvi Gospe od Zdravlja na Dobrome u Splitu, činilo da je na Božić cijeli svijet tu, da su svi sretni i da svi pjevaju „U se vrime godišća“ (istina, i do dana današnjeg većina vjernika kaže „u sve vrime“, ne znajući, naime, da ono „u se“ u Marulovu *jaziku* znači „u ovo vrime“).

Božićno vrijeme tako mi je prizivalo u sjećanje i najveće i najljepše betlehemske jaslice u gradu Splitu, pravu blagdansku trpezu, ali rođenje

JOŠKO ČELAN

I TAKO, KAD GOD ČOVJEKA, MAKAR I ČVRSTOG, OBUZME POMISAO DA SU KRŠĆANI PONEGDJE – ČAK I NA MJESTIMA NA KOJIMA SU, POVIJESNO GLEDANO, JOŠ DONEDAVNO BILI ČVRSTO UKORIJENJENI – SADA VEĆ POMALO OPEK STJERANI U KATAKOMBE TE DA JE NASTUPILO VRIJEME „OBEZBOŽĆENJA“, TREBA SE OKRENUTI SVOJOJ VJERI I NADMOĆNOJ BAŠTINI VLASTITE, NAJPRIJE HRVATSKE, A POTOM I EUROPSKE (GLAZBENE) KULTURE.

Sina Božjeg uvijek je bilo s najviše istinskog osjećaja slavljeno našim hrvatskim pučkim pjesmama. Ono je do nas dopiralo Bog zna od kad, ali nama to nije ni bilo važno – činilo nam se kao da je ono s nama oduvijek, kao da je utkano u same naše znamenite „gene kamene“. Tek kasnije smo, recimo, čuli za slavnu Cytharu octochordu, koju su nam svojim marom još davne 1731. godine darovali naši pavlini (među njima je, osim već spomenute „kanonske“ „U se vrime...“, bila i „Narodi nam se kralj nebeski“).

DOBA „OBEZBOŽĆENJA“

Danas, ne samo mi Hrvati nego cijeli nekadašnji – kako da ga nazovemo? možda „anestezirani“? – kršćanski Zapad, proživljava mučno doba „obezbožćenja“. Osjeća se to posvuda. Pred Božić 2006. godine u svojoj tada matičnoj Slobodnoj Dalmaciji pisao sam kako u temeljito dekristijaniziranoj Engleskoj – pa i u tamošnjim nepopravljivim tabloidima – ljudi, ne čak nužno ni vjernici, ustaju protiv, doslovce je pisano, „rata protiv Božića“. Gotovo cijelo jedno desetljeće kasnije, sada već u Hrvatskom tjedniku,

pisao sam o tome kako je „proteklih božićnih dana „splitskom Rivom (za vladao Grinch“, fikcijski neprijatelj betlehemske Djeteta, stvoren još davne 1957. godine u radionici američkog dječjeg pisca i ilustratora, „doktora Seussa“, punim imenom Theodor Seuss Geisel (1904. – 1991.). Oko sokolovo budnih Splicića uočilo je, naime, da je neki mrgodni općinar iz ekipe tadašnjeg načelnika Ive Baldasara – čije ime, paradoksalno, podsjeća na jednog od svetih triju kraljeva – prvu i zadnju kućicu prigodnog „božićnog sela“ na Rivi ciljano imenovao upravo po zatorniku Božića, rečenom Grinchu!

Bio je to trajni mjesni iskaz onog istog duha koji je u jednom nekad poznatom splitskom „satiričkom“ tjedniku bio patentirao „nekonvencionalan“ način pozdravljanja: umjesto stoljećima ustaljenog „Hvaljen Isus“, uveli su – „Hvaljen Irud!“ Bio je to samo jedan manifestacijski znak da su stvari krenule *utreso* (ukoso, nakrivo).

Vidjelo se to posebno u stvarima glazbe, jednog od najveličanstvenijih darova, koje nam je naš nebeski Otac podario za bolji i sretniji život na

ovom svijetu. Neki od brojnih primjera smjernih *pozemljara*, posebno dodirnuti Duhom Svetim, u svojim notama i zvukovlju kao da već sada, nama smrtnima, donose predokus onoga boljeg svijeta koji očekujemo, kojem se nadamo i u koji vjerujemo. Tako sam ovih dana u splitskom HNK-u nazočio domaćoj izvedbi razmjerno zapostavljenog Requiema francuskog skladatelja Camillea Saint-Saënsa, od čijeg se završnog stavka „Agnus Dei“ već tjednima ne mogu odvojiti. Tolika ljepota i, rekao bi selektor hrvatske reprezentacije Dalić – tolika poniznost!

Taj Requiem izveden je jednom i Bog zna kad će biti opet. Utjeha je da danas postoji internetska ustanova imenom YouTube pa čovjek ipak nije izložen na milost i nemilost samo svakovrnom zvukovnom onečišćenju. Znam, recimo, unaprijed što me u *ovo vrijeme godišća* čeka u „božićnom selu“ na mitskoj splitskoj Rivi: samo inačica nečega što je najtočnije nazvati 'božićnom' Ultram!

„ODIGNUTI OD ZEMLJE“

U ovoj splitskoj izvedbi Requiema sudjelovao je i moj sin, po struci

novinar, a po vokaciji glazbenik (u ovom slučaju zborni bas). Svojedobno je upravo on u jednom časopisu, za Božić 2012. godine, napravio vrlo osobnu retrospektivu glazbenih djela u čijem je izvođenju i sam sudjelovao. Bilo je tu svega živoga: od Pierpontova evergreena „Jingle Bells“ u, kako je napisao, *„double time punk rock“* inačici, preko latinoameričkih skladatelja Bianchija i Ramireza, s njihovim božićnim izvedbama misa „a la Chilena“ i „Criolla“ pa do maestralnog Bachova „Magnificata“ i avangardnih „Chichesterskih Psalama“ Leonarda Bernsteina.

Moram priznati da me se veoma dotaknulo to što je u njegovu izboru bilo posebnog mjesta za hrvatsku božićnu pjesmaricu i to, citiram: „Klupske kolende, od kojih su mi najljepše i najvrjednije ostale one s dubrovačkog područja, što ih je s iznimnom ljubavlju i pažnjom priručivao i obrađivao Krešo Magdić, kao i stranice Ljube Stipišića, prikupljene i ispisane 'bićem naroda'.“

Hrvatima je, naravno, hrvatska božićna pjesmarica najbliža i najdragocjenija, ali pronašao sam i zabilješku s njegova najuzvišenijeg doživljaja te

vrste (a on je, u glazbi, kao i u vjeri, univerzalan). Radilo se o božićnoj izvedbi „Aleluje“ Georga Friedricha Händela u povijesnoj splitskoj crkvi sv. Frane – među ostalim, i posljednjem počivalištu Marka Marulića – uz muziciranje zbora „Floridus“, mandolinskog orkestra „Sanctus Dominio“ te ravnanje (prerano preminule) maestre Ivane Mitrović Rudić. „Doslovno smo bili odignuti od zemlje, nekako na tragu levitacijskih mističnih epizoda svetog Josipa Kupertinskog“, zabilježio je.

HVALA NA GLAZBI

I tako, kad god čovjeka, makar i čvrstog, obuzme pomisao da su kršćani ponegdje – čak i na mjestima na kojima su, povijesno gledano, još donedavno bili čvrsto ukorijenjeni – sada već pomalo opet stjerani u katakombe te da je nastupilo vrijeme „obezbožćenja“, treba se okrenuti svojoj vjeri i nadmoćnoj baštini vlastite, najprije hrvatske, a potom i europske (glazbene) kulture.

Ponekad je to možda najljepši božićni „broj“, koji se izvodi pred tv-kamerama i milijunima gledatelja u izvedbama najboljih svjetskih tenora i soprana – „Cantique de Noël“ („Minuit, chrétiens“) francuskog skladatelja Adolphea Adama iz 1847. godine. On na trenutke slušatelja navede na pomisao da postoje i takvi melodijski i akordski sklopovi koje bi čovjek mogao nazvati „nedvojbeno religioznim“.

Drugi put će to biti, još dublje, primjer slavne, a na neobičan način smjerne „svete geometrije“ Johana Sebastiana Bacha, recimo, u skladbi Passacaglia i fuga (BWV 582). Ima trenutaka, negdje oko pete i pol minute izvedbe – sve se može lako provjeriti na YouTubeu, čak i „nacrtno“ i „pokazano“ notama – kada se učini da je, najjednostavnijim zamislivim zvukovnim pomagalicama, sam Bog prstom dodirnuo samozatajnog leipziškog kantora Bacha, baš onako kako je to naslikao Michelangelo na veličanstvenoj fresci Sikstinske kapele „Bog stvori Adama“ (1510. – 1512.).

Listajući stare brojeve Dugopoljskog glasnika, koje obično izdajemo u božićno i uskršno vrijeme ili pak o blagdanu Svetog Mihovila, pod ruku mi je došao razgovor sa starom mjestankom Marom Vladović iz Kotlenica, seoca duboko u planinskom masivu Mosora. Baba Mara pričala je novinarki o davnom vremenu tadašnjeg, zacičelo međuratovskog načina slavljenja Božića. Vjera njena i njenih ukućana vrlo se razlikovala u odnosu na ova grinčovska vremena: bila je prirodna, ekološki netaknuta i prijeko potrebna. Majka je pravila i blagoslivljala pogače, posluživala njome i vinom iz bukare sve ukućane, uključujući i vola i kravu i ovna zvonara, kao da je riječ o ravnopravnim bićima. O tome što se tom prigodom pjevalo ništa nije rečeno, ali se dade naslutiti.

Sada dok pripremamo novi broj spomenutog Glasnika, čitam prilog mojih suradnika o glazbenoj mladeži iz sastava „Sušanj“ iz susjednog Dugopolja, koji i ovog Božića izvode te baštinjene napjeve; naizgled su zaboravljeni, ali oni su ipak tu negdje oko nas. Nevidljivi su, ali nazočni i neophodni kao zrak koji udišemo.

U takvim trenutcima, a posebno u ovo blagoslovljeno predbožićno vrijeme učini nam se ipak da – Bogu hvala, posebno na daru glazbe, kojom slavimo i njega i njegovo stvorenje – čak i kad nas uhvati „mala snaga“, nismo baš sasvim bez izgleda.

„GOSPODIN“ – ISUS KRIST ROMANA GUARDINIJA

U uvodniku svoga Evanđelja sv. Luka navodi kako su se mnogi okušali iznijeti povijest svega što se događalo, što se zbilježilo među nama, o Isusu i oko Isusa Krista, kako su nam to predali oni koji bijahu od početka očevidci i sluge Riječi. Zato se i on sam, Luka, osmjeljuje, nakon što je izvore pomno (izvorno: akribijski) ispitao od početka, napisati po redu, da se njegov Teofil osvjedoči o istinitosti i sigurnosti svega u čemu je poučen (usp. Lk 1,1-4). Mogli bismo reći, početak Lukina Evanđelja dao bi se primijeniti i na biblioteke knjiga napisanih o Isusu Kristu tijekom minulih dvaju tisućljeća. Nbrojeni su se okušali prikazati Isusa Krista, katolici i nekatolici, protestanti i Židovi, vjernici i nevjernici, teisti i agnostici. Mnogi su pod raznim vidicima i zrenicima htjeli prikazati taj jedinstveni povijesni lik. U naše vrijeme imamo poplavu pokušaja opisivanja toga lika. Što o svemu tome reći?

FRA TOMISLAV PERVAN

BENEDIKTOVO „TROKNJIŽJE“ KAO PUTOKAZ

Isusovi se osoba i lik danas do te mjere usitnjavaju te su usitnjeni, umanjeni, iskomadani, daleko gore nego su to učinili rimski vojnici u pretoriju, kad ga je Pilat osudio na smrt, a on izručen na milost i nemilost vojnika, bio okrutno bičevan da su mu otkidali komade živoga tkiva s tijela. U takvu se suvremenom „laboratoriju“ iliti mučilima zatekao i Isus među onima koji kušaju njegov lik secirati, tko bi on bio i što bi on zapravo predstavljao. Isusov je lik do neprepoznatljivosti usitnjen, smrvljen, u odnosu na ono što nam nudi Novi zavjet, rana Crkva i vjera svih stoljeća. „Znanstvenici“ su toliko toga proglasili nevjerovatnim, naivnim, fundamentalističkim, nepovijesnim, naknadno konstruiranim. Stvoren je jaz između „Isusa povijesti“ i „Krista vjere“, tako da je sam papa Benedikt u uvodniku svoga troknjižja o Isusu Kristu ustvrdio da je egzgeza postala sredstvom samoga Antikrista u demontaži i dekonstrukciji Isusova lika i predane vjere, što je izazvalo bijes i negodovanje „stručnjaka“. Jedan je američki isusovac napisao nekoliko svezaka o Isusu i naslovio ih „Marginalni Židov“. Kako može biti rubna, marginalna osoba Isusa Krista koja je zapravo središnji lik cijele ljudske povijesti. Kako može Isus Krist biti ruban?

Rekli bismo, jadni Isus! Isusa se zamišlja i prikazuje u tim sudobnim studijama kao putujućeg propo-

vjednika, proroka, vizionara, čak i šamana, socijalnog reformatora, navjestitelja jednakosti među ljudima, prevratnika, Galilejca koji se odmetnuo od jeruzalemske elite, osobu koja gazi predaju i rabinsko učenje. Na kraju ispada nerijetko da je sam Isus znao malo ili ništa o sebi, ni tko je, ni što je, ni koja mu je misija, ni zašto je ovdje na zemlji. Malo koji suvremeni „pismoznamac“ ili „znanstvenik“ priznaje što ispovijeda Nicejsko-carigradsko vjerovanje o Isusu, da je Sin Božji, *Bog od Boga, Svjetlo od Svjetla, pravi Bog od pravoga Boga, rođen, nestvoren*. Malo mu tko pridaje božanske atribute, pa čak i među katoličkim suvremenim bibličarima; većina niječe Isusovo božanstvo ili pak Isusovu samosvijest bogosinovstva. Kod mnogih nije jasno ni razvidno, je li samomu Isusu bilo jasno tko je i što je, zašto se rodio i koja mu je misija. Na djelu je uvelike neoarijanizam.

Guardinijeva je praksa da u pravilu uzima pojedine riječi ili događaje iz Isusova života i njih promišlja, u njih uvodi, o-slikava. Sam ističe kako njegova promišljanja nisu znanstveni prikazi, nisu povijest ni teologija, nego duhovni nagovori koji bi htjeli jedno: Navijestiti Gospodina Isusa, njegovu poruku, lik i njegovo djelo.

U svome obraćanju Međunarodnoj teološkoj komisiji papa je Franjo rekao kako je zvanje teologa riskantno jer sa sobom nosi kušnje otvrdnuća srca, ponos, ambiciju donijeti neke nove teorije o starim događajima, pokušaje preinake i preoblikovanja vjere, dogme i bogoslužja Crkve. Već je George Orwell u svome djelu „1984.“ zabilježio kako je relevantno da onaj tko kontrolira prošlost kontrolira

i budućnost, da onaj tko kontrolira sadašnjost kontrolira i prošlost. Povjesničari su uvijek „revizionisti“ koji prepravljaju povijest prema svojim uvjerenjima i predrasudama te filozofskim sustavima. Moglo bi se to primijeniti i na teologe koji preoblik-uju Isusov lik što nam ga nude evanđelja, a time onda i dogmu, vjeru, bogoslužje i pobožnost vjernoga puka. Odražava se to i na druga životna područja, na umjetnost i arhitekturu. Svatko kuša u svoju predodžbu ili „sliku“ o Isusu unijeti svoje spoznaje, vrijeme, ideje, misao, filozofiju, ozračje u kome je odrastao. Na kraju te „slike“ o Isusu Kristu govore više o njihovim autorima nego o istinskom liku Isusa Krista kakav se nudi u Novom zavjetu i vjeri Crkve.

ROMANO GUARDINI – MISTAGOG

Mnogi su se okušali na Isusovu liku i otišli u povijesni nepovrat i zaborav, na povijesno smetlišće, prekrila ih je prašina, postali su „makulatura“, otpad i neuspjeli pokušaj prikaza Isusa Krista. Međutim, jedno djelo čini se ne stari, ne zastarijeva. I danas je aktualno kao i u vremenu kad je nastajalo, a tomu je već skoro 85 godina. Djelo je to Romana Guardinija „Gospodin. Promišljanja o Isusovoj osobi i životu“, nastalo između 1933. i 1937. Djelo posvećeno (u podnaslovu) *Peregrinantibus et iteragentibus – Putnicima, hodočasnici i onima koji traže put!* Do danas je djelo na njemačkom doživjelo dvadesetak izdanja, a prevedeno je na sve značajnije svjetske jezike. Pozamašno je, kojih 700

stranica gusto tiskanih. Nastalo je iz propovijedi što ih je čuveni Guardini, filozof, teolog, a ponajprije svećenik, održao u tom razdoblju u Berlinu. Već sami naslov može se tumačiti kao oprjeka A. Hitleru koji se proglasio „Vođom“ – *Führerom*. Naspram takvu „vođi“ Guardini stavlja „Gospodina“ (njem. „Der Herr“) i promišlja Gospodinov lik i uvodi nas u tajnu Isusove osobe. On nas doslovce vodi i u-vodi, mistagoški, u lik Isusa Krista.

Od prvih tiskanih primjeraka djelo je jedinstveni i nezaobilazni primjer duhovne literature komu uz bok može stati tek troknjižje pape Benedikta o Isusu iz Nazareta. Djelo je izrazito mistagoške naravi. Guardini brižno i stručno, dubinski, uvodi čitatelja i vjernika u Isusov lik, u tajnu Isusove osobe. Autor želi približiti Isusovu osobu. Sam veli kako je nemoguće dati prikaz Isusove psihologije. Primjerice, može se ponuditi psihogram apostola Pavla, Augustina, Franje iz Asiza. Za Isusa Krista to ne vrijedi. Pokušamo li takvo što, veli on, razaramo u začetku, startu Isusov lik, jer u srži njegova bića jest Božji Sin, tajna Utjelovljenja, koja ruši ljudsko psihologiziranje. Pred Isusom je moguće samo jedno, naime, pokazati s raznih zrenika i ishodišta, kako se u njemu sve slijeva u neshvatljivost, nedokučivost te pojave. Može se, veli on, napisati životopis Franje Asiškoga, koje su sve silnice prisutne, povijesno surječe, djelo i učinci. I kod Isusa je to moguće, ali u konačnici Isus izmiče našim kategorijama. Isus dolazi iz vječnosti, iz Božje tajne i vraća se u tajnu svoga i našega Boga, u vječnost.

GUARDINI NA PUTU LJUBAVI

Što se može o Isusu izreći? Da je rastao u dobi, milosti, mudrosti i spoznaji pred Bogom i ljudima (Lk 2,52), da se pojavio u punini vremena (Gal 4,4), da je Isusova osoba u uskoj poveznici s događajima i poviješću u kojoj je živio te da se moramo odreći odvajanja tog intimnog surječa koje postoji između osobe i povijesti. Što nam preostaje? Zaustaviti se pred pojedinom zgodom iz Isusova života, pred jednom riječju, pred činom, pred Isusovim postupcima. Zaustaviti se, osluškivati, dati se voditi, poučiti, slušati, klanjati se!

Guardinijeva je praksa da u pravilu uzima pojedine riječi ili događaje iz Isusova života i njih promišlja, u njih

uvodi, o-slikava. Sam ističe kako njegova promišljanja nisu znanstveni prikazi, nisu povijest ni teologija, nego duhovni nagovori koji bi htjeli jedno: Navijestiti Gospodina Isusa, njegovu poruku, lik i njegovo djelo. Djelo je izrazito kerigmatske, navjestiteljske naravi.

Guardinijev „Gospodin“ prikladan je kao štivo za razmatranje, no, još većma kao štivo u kome se svatko od nas treba **susresti** s osobom Isusa Krista. To i jest smisao mistagogije. Susret! Djelo u-vodi u susret s Gospodinom. To mu je cilj. Čitatelj se treba su-sresti s Gospodinom kao učenici na putu u Emaus. Iz takva su-sreta čovjek izlazi sretan, preobražen! Nakana je spoznaja koju nam sam Isus daje o sebi, kad nam ot-kriva Pisma te kad nam srce stane gorjeti (Lk 24,27.32).

Nema u Guardinija znanstvenog aparata, što je za znanstvenike nepojmljivo. On na isti način tretira sinoptike i Ivana, Pavla i Knjigu Otkrivenja. Za njega je cijeli Novi zavjet velika sinteza i cjelina koja u svakoj knjizi govori o Isusu Kristu i njega svjedoči, naviješta. On uzima riječ po riječ te korak po korak proširuje i produbljuje obzore i zrenike. Negdje pri kraju svoga golemog djela, kad govori o Knjizi Otkrivenja, on veli: „Sve ispunja svoje vrijeme i prolazi, ali ništa, što dolazi Kristu ne će propasti. Sve će biti novo. Ne nekim čarobnim štapićem, nego snagom božanskog stvarateljskog djela koje je započelo Isusovim uskrsnućem“. Potom opisuje narav uskrsloga Gospodina: „U Uskrsnome nema više našeg izvana i iznutra, nego je to čisti bitak u ljubavi. Ljubav je pak Duh. Ta se tajna nastavlja u svakom čovjeku koji pripada Kristu“. I referirajući se na sliku iz Knjige Otkrivenja gdje nebeski Jeruzalem silazi s neba kao Zaručnica, nije to, veli, silazak iz plemenitoga u sitno, maleno, neplemenito, nego poput zraka sunca koje se slijevaju s neba na zemlju, s obronaka gorskih vrhunaca prema dolini, ili kad kralj silazi za svoga prijestolja. To je kao silazak punine nebeskog svjetla Duha Svetoga na Mariju u klečećem položaju, punina blagoslova, života i ljepote.

GUARDINI U KRUGU VJERE I LJUBAVI

Guardini, rodom Talijan, ali životnim izborom Nijemac, u duši je estet i jezični znalac koji uspijeva pretočiti misli u predivne slike. Isus se spušta u ljepoti i slavi, ali i cjelokupno stvorenje ide Njemu ususret; Zaručnik i Zaručnica, sve stvorenje prelijeva se u stanje vječne ljubavi. „Na kraju Apokalipse glasi: ‘Duh i Zaručnica govore: Dođi! Riječ neopisive i bezgranične žudnje. Duh to govori, i Zaručnica. Zaručnica je stvorenje, koje je jedno iz onoga Početka rođeno za ljubav i sad je probuđeno na ljubav. Duh je onaj iz koga ono ljubi. Duh stvara preobrazbu, intimu i otvorenost. Srce Isusa Krista, Bogočovjeka, postaje prostorom u kome sve bivuje“. Dakle, to Srce koje je nekoć moralo živjeti među nama u groznoj samoći, neprepoznato, neljubljeno, ostavljeno od svih, On je Pobjednik. Sve prelazi u Njega. „I sve će biti očito, sve će biti Svjetlo. Ne će više biti izvana ni iznutra, nego vječna prisutnost.“ I ta vječna prisutnost u ljubavi i otvorenosti – to je Nebo.

Na kraju svoga djela „Bit kršćanstva“ zaključuje Guardini kako ne postoji apstraktna definicija kršćanstva. Nije ono nauk, nije ono skup etičkih vrjednota, nije religijski (su) stav ni životni ustroj koji bi se dao odvojiti od osobe Isusa Krista. Kršćanstvo jest Isus Krist, on glavom. Osoba Isusa Krista u svojoj povijesnoj pojavnosti, jedincatosti te vječnoj moći i vlasti, sam je kategorija koja određuje biće, djelovanje i nauk u kršćanstvu. Povijesna Kristova pojava i osoba

opća je norma kršćanskog djelovanja. Isus Krist je Pra-Riječ, Logos svijeta, bitna slika svega postojećega. On je odgovor na naše čežnje. Sav bitak dolazi od njega i vraća se Njemu, postaje mu Zaručnicom. On je Logos svijeta, istodobno i Zaručnik. On je punina milosti, Jaganjac koji odnosi grijeh svijeta.

Guardini kaže, nije to plod nikakvih potonjih spekulacija ili mističnih iskustava, nego je to položeno već u srž kršćanstva, u osobu Isusa Krista, u svijest koju je Isus imao o sebi, u odnos koji je on gajio između sebe i ljudi. Krist je kršćansko „sve i sva“, ali iz Oca i prema Ocu. Očev Logos po kome je stvorio svijet, koga je Otac poslao otkupiti svijet te koji podiže Očevu kraljevstvo. Ispravno shvaćeno, Isus Krist nije centar, središte, nego je on Poslanik, Posrednik, Put, Istina i Život. On je Ljubav.

Iz nekoliko gornjih natuknica biva nam jasno čemu teži Guardinijevo velebno djelo „Gospodin“, ali i cjelokupni njegov spisateljski opus, po kome je s pravom nazvan „crkvenim naučiteljem 20. stoljeća“, što bijaše obraćenik kard. Newman u 19. stoljeću. Guardini ne želi posredovati nauku ni znanje o kršćanstvu, nego želi otvoriti prostor za susret, u kome ćemo mi, čitatelji, biti vođeni tim ljubavnim hodom sve dublje i dublje, da bismo se na kraju susreli. S kime? S osobom Isusa Krista. Isus Krist, koji je nekoć hodio ovom zemljom, vječno je ljubavno TI ovoga svijeta, cilj i smisao svega postojećega.

Tu se zatvara krug, tu nam biva jasno zašto je nemoguće pisati Isusov životopis ili psihogram njegova života. Treba nam upravo to čemu smjera Guardini: mistagoški pristup tomu jedincatom liku! Ove godine navršilo se pedeset godina (1. listopada) od njegove smrti, a prošle je godine pokrenut – s pravom – postupak za njegovo proglašenje blaženim. Bio je nebrojenima učitelj, vođa, putokaz, nadahnuće, otvarao oči, vodio i uvodio u tajne Isusa Krista i svega što je Isus Krist ostavio Crkvi i svijetu. Za Guardinija vrijedi logički slijed: Boga možemo spoznati samo po Isusu i u Isusu Kristu, Isusa Krista samo u Crkvi, koja čuva u sebi sve što je Krist ostavio svijetu. A Crkva je neprevarljiva čuvateljica Pisma i Predaje. Zahvalni smo Bogu za dar ovog neponovljiva tražitelja i posrednika Istine.

ISUS – MOLITELJ I UČITELJ MOLITVE

Molitva u Isusovu životu

FRA IVAN DUGANDŽIĆ

Kada bismo se iznenada našli pred zadatkom da likovno prikazemo neku karakterističnu zgodu iz Isusova života, što bi nam prvo palo na pamet? Možda bismo pomislili na Isusa koji ozdravlja nekog bolesnika, poučava slušatelje o kraljevstvu Božjem, umnožava kruh i ribu da bi nahranio gladno mnoštvo, raspravlja s pismoznancima i farizejima, tjera trgovce iz hrama itd. U svakom slučaju nama je nekako najbliža slika Isusa čudotvorca i učitelja. A gdje je tu Isus molitelj i učitelj molitve? Evanđelisti nisu zaboravili istaknuti tu važnu crtu Isusove osobe, njegov odnos s Ocem izražen u obliku molitve.

ISUS JE MOLIO ČESTO, A POGO- TOVO PRIJE VAŽNIH ODLUKA I TRENUTAKA U ŽIVOTU.

Molio je na različitim mjestima, podalje od buke svakidašnjeg života. On uvijek daje prednost molitvi pred velikom aktivnošću. Tako, nakon prvoga nastupa i čuda u sinagogi u Kafarnaumu, dok ga oduševljeno mnoštvo traži, evanđelist za nj veli: *On izađe te ode na samotno mjesto i tu je molio* (Mk 1,35). Luka, koristeći trajni oblik glagola, želi naglasiti da je Isus to činio češće, kad nakon čudesnog ozdravljenja gubavca, dok je mnoštvo navalilo k njemu da ga sluša i ozdravi od svojih bolesti, naglašava: *A on se povlačio na samotna mjesta da moli* (Lk 5,16). A prije postavljanja Dvanaestorice, *ode Isus na goru da moli. Tu provede cijelu noć moleći Boga* (Lk 6,12).

Izvišćujući o preobraženju na gori, Luka također naglašava da se Isus povukao na brdo *da moli i dok je molio, promijenio se njegovo lice, a odjeća mu postade bijela i sjajna* (Lk 9,28-29). Kao i kod krštenja na Jordanu, i ovdje će doći potvrda s neba: *Ovo je Sin moj, Izabranik moj! Njega slušajte!* (9,35). Koji je smisao Isusove molitve najbolje otkrivaju dvije molitve koje u nekom smislu uokviruju čitav njegov aktivni život, molitva kod krštenja na Jordanu, koju je zabilježio Luka, i molitva kojom Isus dragovoljno prihvaća od Oca mu namijenjenu muku i smrt za narod, a koju nalazimo u Ivanovu evanđelju.

Nakon što je opisao nastup Ivana Krstitelja, njegovu propovijed s pozivom na obraćenje i krštenje vodom u znak oprostjenja grijeha, Luka nastavlja: *Za krštavanja svega naroda bi kršten i Isus. Dok se molio, otvori se nebo, sīde na njega Duh Sveti u tjelesnom obliku, poput goluba. I dođe glas s neba: 'Ti si Sin moj, Ljubljeni moj, koga sam odabrao'* (Lk 3,21-22). Isus se, dakle svjesno pridružuje narodu koji je zahvaćen Ivanovom propovijedi i daje se od njega krstiti, ali se razlikuje od toga naroda po tome što moli i u molitvi prihvaća poslanje namijenjeno mu od Oca. U tom svjetlu treba promatrati sve njegove kasnije molitve kao dio njegova poslanja od Oca.

Da je Isus do kraja ostao dosljedan svom poslanju koje mu je namijenio Otac, najbolje potvrđuje početak njegove veličanstvene molitve koju upućuje Ocu, a koja je s razlogom nazvana velikosvećeničkom molitvom. U njoj Isus nudi sebe kao novu žrtvu za grijeha naroda te tako postaje ujedno i novi Veliki svećenik i nova žrtva koja zamjenjuje sve stare žrtve. Uvodni redci te molitve glase: *Oče, došao je čas! Proslavi sina svoga, da i Sin tvoj proslavi tebe, i da, kao što si mu dao vlast nad svim ljudima, dadne život vječni svima koje si mu dao. A ovo je vječni život: spoznati tebe, jedinog pravog Boga, i onoga koga si poslao, Isusa Krista. Ja sam tebe proslavio na zemlji, izvršivši djelo koje si mi dao da učinim. A sada, Oče, proslavi ti mene kod sebe samom slavom koju imadoh kod tebe prije nego postade svijet*" (Iv 17,1-5).

ISUS SLAVI OCA NEBESKOGA

Ne znamo doduše kako je Isus najčešće molio, koji je bio sadržaj njegove molitve, kojim se riječima Ocu obraćao. Ipak, Matej nam je zabilježio jednu molitvu u obliku zanosnog hvalospjeva koji je Isus uputio Ocu: *Slavim te, Oče, Gospodaru neba i zemlje, što si ovo sakrio od mudrih i umnih, a objavio malenima. Dobro, Oče, jer je tebi tako bilo milo. Sve mi je predao Otac moj. Nitko ne pozna Sina nego Otac, i nitko ne pozna Oca nego Sin i onaj komu Sin htjedne objaviti* (Mt 11,25-27).

Treba reći kako je svaki hvalospjev u isto vrijeme i priznanje vjere i da se svako priznanje vjere vrlo lako

može pretvoriti u hvalospjev, to jest veličanje Boga. Tomu potpuno odgovara glagol kojim započinje naš tekst. U grčkom izvorniku on glasi *exhologoumai* – a to istovremeno znači „ja priznajem“ kao i „ja slavim“. Moramo se zapitati, što je potaknulo Isusa da se na ovakav način obrati Ocu, da ga priznajući slavi? U samome tekstu nalazi se više razloga za to.

Prvi razlog je više formalnog karaktera: Bog je nešto sakrio od mudrih i umnih, a objavio malenima. Tako se njemu svidjelo, tako mu je bilo milo. Već nam Stari zavjet svjedoči kako je Bog uvijek na strani malenih i nemoćnih. I Isus to naglašava bez ikakva osjećaja nelagode prema mudrima. Jer, to je jednostavno činjenica. I budući da je to tako, to je dovoljan razlog da on počne slaviti Oca. Isus ne kaže što je to Otac objavio, već samo kaže „to“. Ali iz evanđelja znademo da se to odnosi na čitavo Isusovo učenje i na njegovo čudesno djelovanje. Svoje prvo blaženstvo uputio je „siromasima duhom“ (Mt 5,3). A to su maleni, odbačeni i prezreni. Isus se u prvom redu obraćao takvima i oni su razumjeli njegovo učenje i prihvaćali ga. Iz redova takvih pozvao je i postavio Dvanaesticu.

Drugi razlog je u ljudima kojima se Isus obraća u Očevo ime. Mudri i umni su ostali prazni, jer nisu bili spremni slušati Isusa. Njima je Božja objava ostala skrivena, tako da oni kod zdravih očiju ne vide i kod zdravih ušiju ne čuju, pa se ne mogu ni obra-

titi i povjerovati. To je iskustvo već davno prije Isusa imao veliki prorok Izaija (usp. Iz 6,9sl). Kao i u Starom zavjetu, tako se i ovdje i prihvaćanje i odbijanje pripisuje Bogu. On je taj koji otvara ljudsko srce ili to srce zatvara, čini tvrdim. Dosta je prisjetiti se primjera egipatskog faraona, koliko je puta u Knjizi Izlaska ponovljeno da je Bog otvrdnuo njegovo srce, dok s druge strane čini sve moćnija čudesa kako bi ga potaknuo da pusti njegov narod.

No to se nikad ne događa bez vlastite čovjekove odluke i njegova stava. Ustvari Bog samo odgovara na ono što je čovjek već odlučio u svome srcu, jednoga prihvaća, a drugoga odbacuje. Upućujući ove riječi svome Ocu, Isus je zasigurno u prvome redu mislio na židovske pismoznance. Oni su svoj razum upotrijebili za to, kako bi stvorili cjelovitu sliku o Bogu i o svijetu i nisu spremni tu sliku mijenjati, pa zato i ne prihvaćaju Isusa. Oni su uvjereni da znaju sve što treba o Bogu znati i da posjeduju ispravno učenje.

OČEVA OBJAVA KAO RAZLOG ISUSOVA SLAVLJENJA OCA

Pitamo se, što je to Bog objavio malenima i poniznima? Tu smo već kod sadržaja Očeve objave po Isusu. A to je važniji razlog takvog obraćanja Ocu od onog formalnog o kojem smo govorili. Prepoznajemo ga odmah u prvoj rečenici: Otac je sve predao Sinu, sve mu je objavio, tako da možemo reći da je Isus svojom osobom Očeva nazočnost

Koji je smisao Isusove molitve, najbolje otkrivaju dvije molitve koje u nekom smislu uokviruju čitav njegov aktivni život, molitva kod krštenja na Jordanu, koju je zabilježio Luka i molitva kojom Isus dragovoljno prihvaća od Oca mu namijenjenu muku i smrt za narod, a koju nalazimo u Ivanovu evanđelju.

u svijetu. A tu nazočnost prepoznali su i prihvatili upravo maleni i ponizni, i to je razlog Isusova slavljenja Oca. Tu je dakle govor o spoznaji. Treba jasno reći da to nije znanje do kojeg se dolazi isključivo razumom, mozganjem, znanje koje je plod shvaćanja i zaključivanja. U biblijskom smislu spoznaja znači puno više. Slika „stabla spoznaje dobra i zla“ u raju zemaljskom označava sveobuhvatno znanje, neposredan uvid u razloge i uzroke stvari. U tome imaju jednakog udjela volja, srce i razum, sve troje.

Isus kaže: „Nitko ne pozna Sina nego Otac“, isti Otac kojemu se on tim uzvišenim riječima upravo obraća. Sin je dakle sam on, jer on Boga zove „svojim Ocem“. Tu po prvi put u Matejevu evanđelju doživljavamo to duboko jedinstvo između Boga i Isusa, koji govori kao čovjek, jedinstvo koje skriva duboku tajnu. Slike „Otac“ i „Sin“, koje poznamo iz našeg ljudskog života i iskustva ovdje su nositelj velike tajne o Bogu. Samo jedan, to jest Otac, poznaje Sina i samo jedan, to jest Sin poznaje Oca. A to poznavanje je u međusobnoj ljubavi, za koju Apostol s razlogom kaže: „Bog je ljubav“ (1 Iv 4,16).

Da Otac posve poznaje Sina, puno nam je lakše shvatiti nego da Sin potpuno pozna Oca, jer Isus je sve dosad kao čovjek o Bogu govorio ponizno i s naglašenim izrazom

poštovanja. To naravno ostaje i dalje tako. Za njega, koji je postao čovjekom i koji svoj život dijeli s ljudima, Bog je dobar Otac pred kojim on stoji s poštovanjem. Ali u dubini svoga bića on je jednak Ocu, pa tako i on može posve i u svemu poznavati Oca. Zato evanđelje može za nj reći: *Boga nitko nikada nije vidio; Jedinorođenac – Bog, koji je u krilu Očevu, on ga je objavio* (Iv 1,18).

Ali Sin ne posjeduje tu spoznaju samo za sebe, već je treba objaviti ljudima. Njegovo poslanje jest da navijesti kraljevstvo Božje i da ljudima objavi Oca. Ali to što je rečeno o Bogu to je također djelo i Sina, jer u Isusovu hvalospjevu kaže se: „komu Sin htjedne objaviti“. Štoga Isus govori, pa i o samom sebi, to dolazi do nas kao dar iz dubine Božjega bića. Nije se lako u to uživjeti. Židovi su slušali kako im jedan od njih, čovjek Isus iz Nazareta, govori da je Sin Božji, dok se oni pitaju: *Kako može tako govoriti, zar ovo nije sin Josipov i Marijin?* (usp. Mk 6,3)

Ta poteškoća bila je stalno prisutna u susretu ljudi s Isusom i njegovim učenjem. Ako se njega susreće isključivo kritičkim razumom, kao što su to činili pismoznanci i farizeji, tada njegov govor ostaje neshvatljiv, a Isus postaje kamen spoticanja. Samo otvorena spremnost „malenih“, a ne ohola sigurnost „mudrih“ i „umnih“ rađa shvaćanjem Isusove riječi i prihvaćanjem njegove osobe. Njegovim riječima, to znači: *Tko ne primi kraljevstva Božjega kao malo dijete, taj sigurno ne će ući u nj.* (Mk 10,15)

Isusov hvalospjev, upućen Ocu, ima i izvanjski razlog, konkretan povod: Neposredno prije toga evanđelist donosi Isusov oštar sud nad galilejskim gradovima, Korozainom, Betsaidom i Kafarnaumom, koji su često bili svjedoci njegova učenja i njegovih čudesnih djela, ali se nisu obratili. Ako je Matej ta dva teksta donio jedan nakon drugoga, očito je da te „mudre i umne“ treba tražiti u tim gradovima, koji su ostali ravnodušni na sve što je Isus govorio i činio u njima. A budući da je Isus, unatoč toj većini koja se nije dala pokrenuti, ipak i tu našao malenih koji su ga čuli i poslušali, bio je to dovoljan razlog da u jednom trenutku u obliku tog uzvišenog slavljenja Oca izbije njegova radost zbog tih malenih. U svakom slučaju evanđelist to promatra tako, a to iskustvo možemo i mi danas imati u našoj životnoj sredini.

U idućem broju: *Očenaš – molitva Isusovih učenika*

Sv. Leopold Bogdan Mandić proglašen zaštitnikom onkoloških bolesnika

Na plenarnom zasjedanju 15. studenoga u Rimu Talijanska je biskupska konferencija sv. Leopolda Bogdana Mandića proglasila zaštitnikom onkoloških bolesnika.

Nakon proslave zlatnog svećeničkog jubileja, 1940. godine, zdravlje o. Leopolda Bogdana Mandića počelo se naglo pogoršavati, gubio je na težini, sve je teže gutao hranu, bolovi su postajali sve jači... Tumor na jednaku neumljivo je napredovao te će naredne dvije godine o. Leopold proživjeti pretežno u postelji. Nesnosne bolove i tjelesnu slabost nadvladavao je snagom vjere te je povremeno ustajao i molio u bolesničkoj kapelici, i čak služio misu. Nakon jedne takve molitve, 30. srpnja 1942., iznenada ga je obuzela slabost te je, nakon bolesničkog pomazanja, i umro.

Napad na kršćanske hodočasnike u Egiptu

U Egiptu je u petak 2. studenoga izvršen novi krvavi napad na koptske kršćane. Prema prvim izvještajima, naoružane osobe napale su u provinciji Al-Minya autobus s hodočascima koji su se uputili u samostan Anba Samuel.

Glasnogovornik Koptske Crkve potvrdio je da je najmanje sedmero hodočasnika ubijeno, a mnogi su ranjeni.

U svibnju 2017. u sličnom terorističkom napadu na autobus koji je prevozio hodočasnike u taj isti samostan ubijeno je 30 osoba a više od dvadesetero ih je ranjeno. Tada je odgovornost za napad preuzela radikalna islamistička skupina.

Europarlamentarci pozvali pakistansku Vladu da zajamči siguran prolaz Asiji Bibi

„Najsnažnije potičemo Vladu Pakistana da zajamči siguran prolaz Asiji, njezinoj obitelji, i svima koji se nalaze pod prijetnjom zbog svog sudjelovanja u odluci da ju oslobode, do bilo koje države koja ih je spremna primiti. Željeli bismo istaknuti da, za dobrobit vašega naroda, želimo još snažnije surađivati s vašom Vladom te se nadamo Asijinu sigurnom prolazu kako bi se odnosi između naših država još više produbili. Što će se sljedeće dogoditi u ovoj tužnoj priči pokazat će svijetu je li Pakistan zemlja koja poštuje vladavinu prava ili zemlja u kojoj su politički interesi na prvome mjestu“, ističe se u pismu zastupnika Europskog parlamenta i nacionalnih parlamenata pakistanskom premijeru Imrahu Khanu, koje je potpisala i podržala i hrvatska zastupnica Marijana Petir.

Potpisnici pisma, njih gotovo dvije stotine, među kojima 84 zastupnika Europskog parlamenta čiju je podršku prikupila zastupnica Petir, izražavaju predanost vladavini prava te poštovanju temeljnih ljudskih prava – slobode vjeroispovijesti i slobode izražavanja te izražavaju nadu u daljnju suradnju svojih država s Pakistanom, ali pod uvjetom poštovanja vladavine prava.

Pismo je reakcija na odluku pakistanskih vlasti da Asiji Bibi ne će biti dopušten izlazak iz zemlje, unatoč tome što ju je pakistanski Vrhovni sud prošloga tjedna oslobodio optužbi, a jučer je napokon i puštena na slobodu. Oslobođajuća presuda uz ostanak u Pakistanu za Bibi tek

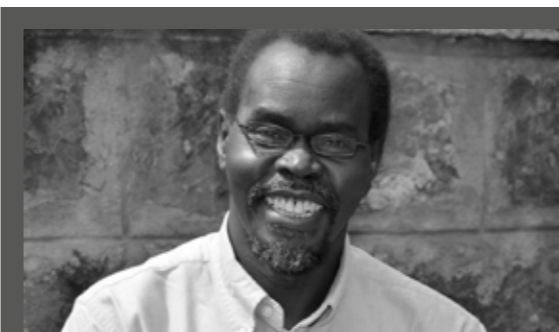
predstavlja stvarnu smrtnu opasnost, priopćeno je iz Ureda eurozastupnice Petir.

Asia Bibi, majka petero djece izašla je iz zatvora te se, kako su potvrdili iz pakistanske Vlade, nalazi na sigurnoj lokaciji unutar zemlje. Pakistanska vlada također je potvrdila da će dopustiti Bibi da s obitelji napusti zemlju. Istovremeno, nekoliko europskih zemalja ponudilo je azil i zaštitu Asiji Bibi i njezinoj obitelji. Dok su prosvjedi u Pakistanu na vrhuncu, a prijetnje primaju i suci Vrhovnog suda koji su Bibi oslobodili optužbi, pakistanskoj Vladi stižu apeli iz svih krajeva svijeta da osigura Bibi i njezinoj obitelji zaštitu i siguran izlazak iz zemlje.

Bibi je osuđena 2010. da je vrijeđala proroka Muhameda tijekom svađe sa susjedama. Bibi je u lipnju 2009. godine sa skupinom žena bila u berbi voća kada je izbila svađa oko čaše vode iz koje je Bibi pila. Ostale žene su rekle da sada one ne smiju koristiti tu čašu jer ju je Bibi, zbog svoje vjere, učinila „nečistom“. Kako su navodili svjedoci optužbe, žene su tada tražile od Bibi da se obrati na islam, a ona je navodno odgovorila vrijeđanjem Proroka. Nakon incidenta u polju, Bibi je pretučena u vlastitu domu gdje su ju nasilnici prisilili da prizna blasfemiju u strahu za vlastiti život. Brzo je i uhićena i osuđena, a njezina borba za slobodu trajala je dugih devet godina, sve do prošlog tjedna kada je posljednja sudska instanca odlučila da je to priznanje iznuđeno iz nje pod smrtnom prijetnjom.

U Kamerunu oteta trojica redovnika

U Kamerunu su 26. studenoga naoružane osobe otele trojicu redovnika. Riječ je o dvojici svećenika klaretinaca i bogoslovu te redovničke zajednice koju je osnovao sv. Antun Marija Claret kao Družbu Srca Marijina. Trojica redovnika oteta su na jednoj pokrajinskoj cesti na jugozapadu te afričke zemlje još u subotu 24. studenoga. O otmičarima se još ništa ne zna. Protekle srijede, 21. studenoga, na zapadu Kameruna ubijen je misionar podrijetlom iz Kenije, a početkom mjeseca na sjeverozapadu zemlje separatisti su oтели 79 učenika, no ubrzo su pušteni na slobodu. Vlasti nisu pojašnjavale okolnosti oslobađanja.

U Južnom Sudanu ubijen isusovac

Prvi domaći Kenijac u Družbi Isusovoj o. Victor Luke Odhiamboil ubijen je 14. studenoga u mjestu Cueibet u saveznoj državi Gok u Južnom Sudanu. Naoružane osobe provalile su u kuću u kojoj su živjela četvorica isusovaca i ubili Odhiamboila. Ostala trojica braće su neozlijeđeni. Jedan od napadača je uhićen, prenosi Vatican News 16. studenoga. Vlasti u Goku proglasile su trodnevnu žalost. Odhiambo je stupio u Isusovački red godine 1978. Djelovao je u školama u domovini Keniji, tanzanijskom Dar es Salaamu i naposljetku u Južnom Sudanu. General Družbe Isusove o. Arturo Sosa subrata je opisao kao „vrlo hrabroga, inteligentnoga i kreativnog čovjeka, koji je život darovao svome narodu“. O. Sosa pozvao je na molitvu i „za žrtve i sve koji posežu za nasiljem, da im Gospodin obrati srca“.

Susret pape Franje i hrvatskih biskupa protekao u bratskom ozračju

U sklopu pohoda *Ad limina apostolorum* biskupi Hrvatske biskupske konferencije susreli su se u ponedjeljak 12. studenoga s papom Franjom i u Državnom tajništvu Svete Stolice s tajnikom Svete Stolice za odnose s državama nadbiskupom Paulom Richardom Gallagherom.

U izjavi nakon susreta predsjednik HBK zadarski nadbiskup Želimir Puljić ocijenio je da je susret s Papom protekao u bratskom ozračju. Nadbiskup Puljić na početku susreta sa Svetim Ocem rekao je nekoliko uvodnih misli, istaknuvši da su hrvatski biskupi u pohod došli s dvije prtljage, „jedna je prtljaga naše prošlosti na koju smo ponosni, koja nas ispunja zahvalnošću, a druga je prtljaga naših pastoralnih izazova s kojima se suočavamo“.

Govoreći o pohodu *Ad limina apostolorum* kardinal Bozanić istaknuo je kako je to uvijek veliki događaj.

„To je redoviti događaj u Crkvi. Biskupi su došli svom Papi koji nas je primio u svoju kuću. Mi smo analizirali stanje Katoličke Crkve u Hrvatskoj, druga pitanja vezana uz hrvatski narod i osjetili širinu Katoličke Crkve koja se proteže diljem svijeta“, poručio je.

O kanonizaciji hrvatskog blaženika kardinala Alojzija Stepinca zagrebački nadbiskup je naglasio: „Zahvaljujući Svetoj Stolici koja je prva pokrenula proces za proglašenje blaženim i svetim Alojzija Stepinca, mi danas imamo blaženika. Taj proces, ne smijemo zaboraviti, započeo je prije pada komunizma. Tada je rimska biskupija započela proces jer to nije bilo moguće u Hrvatskoj“, naglasio je.

Na upit, hoće li taj proces kanonizacije uskoro biti završen, kardinal Bozanić je odgovorio: „Živimo u velikoj nadi. Crkva uvijek ima vremena!“

Papa primio novog veleposlanika BiH pri Svetoj Stolici

Papa Franjo primio je 16. studenoga u audijenciju novog veleposlanika Bosne i Hercegovine pri Svetoj Stolici Josipa Gelu u prigodi predaje vjerodajnica.

Veleposlanik Josip Gelo rođen je 19. ožujka 1966. Oženjen je i otac troje djece. Diplomirao je na Teološkom fakultetu u Zagrebu

1993. godine. Do sada je obavljao brojne funkcije. Bio je veleposlanik u Italiji, na Malti i u San Marinu te stalni predstavnik pri Organizaciji za prehranu i poljoprivredu Ujedinjenih naroda (FAO). Govori hrvatski, engleski, talijanski i njemački jezik.

SLAVA BOGU NA VISINI

MILE MAMIĆ

U TRENUTKU ISUSOVA ROĐENJA ODJEKIVALA JE BETLEHEMSKIM NEBOM RADOSNA PJESMA: SLAVA BOGU NA VISINI...

Evo Lukina izvješća o tom: „U tom istom kraju boravili pastiri; noćivahu pod vedrim nebom, bdijući nad standom svojim. Najedanput im pristupi anđeo Gospodnji, i sjaj ih Gospodnji obasja, pa se vrlo uplašiša. Anđeo im reče: 'Ne bojte se, jer vam, evo, donosim radosnu vijest o velikom veselju za sav narod: Danas vam se u Davidovu gradu rodio Spasitelj – Krist, Gospodin. I neka vam ovo služi kao znak: Naći ćete Djetešce povijeno u pelenice gdje leži u jaslama!' Odjedanput se anđelu pridruži mnoštvo vojske nebeske koja je hvalila Boga: 'Slava Bogu na visini i na zemlji mir ljudima dobre volje!'“ (Lk, 2,8-15).

Odatle je nastao kršćanski himan koji se opravdano zove *Anđeoski himan*. Po prvoj riječi taj se himan zove *Slava* (lat. *Gloria*). Riječ *himan* i *himna* nastala je iz grčkoga *hymnos*, lat. *hymnus*. Tako se je nazivala posebno svečana, zanosna pjesma u čast božanstvu, Bogu, pojedinoj božanskoj osobi, Blaženoj Djevici Mariji, svecima, pojedinim svetinjama itd. Ima ih puno. Posebna knjiga, zbirka himana nazivala se *himanarij*, pjevanje himana – *himanodija*, proučavatelj himana – *himanolog*, a znanost o himnima – *himanologija*. U nas je obično *hvalospjev*, *slavospjev* i sl. Neki su himni davno nastali i ušli u uobičajene dnevne molitve, časoslove i drugo. Neki su postali liturgijski. Spomenuti *himan* često je sastavni dio mise. Može se recitirati ili pjevati. Inspirirao je mnoge glazbenike da pokažu svoje glazbeno umijeće. Zato danas imamo više od 200 različitih skladba *Glorije*, *Slave*. Prva rečenica toga himna jest anđeoska. Anđeli su je pjevali. Ona

jest i božanska i ljudska jer su je anđeli pjevali Bogu i ljudima u trenutku Isusova rođenja. Njezin sadržaj je bogoljudski: Božansko i ljudsko čudesno se prožimaju. Riječi iz klasičnih jezika *himan* i *himna* u starijem hrvatskom jeziku bile su potpune istoznačnice. U novije doba narodi, države, državni savezi, političke, kulturne, interesne grupacije imaju svoju *himnu*. Došlo je do diferencijacije: U crkvenom jeziku ostao je *himan*, imenica muškoga roda, a u svjetovnom smislu obično je imenica ženskoga roda – *himna*. Dok (crkveni) *himni* pripadaju cijeloj kršćanskoj zajednici, svaka političko-interesna grupacija ima uglavnom po jednu *himnu*.

Anđeoski stih iz Lukina evanđelja kršćani su odmah prihvatili kao svoj, dopunjavali ga i usavršavali do konačnoga oblika. Taj je himan ulazio u molitvenike i liturgijske tekstove. Kršćani su, moleći, recitirajući, pjevajući taj himan, iskazivali čast svojem čovjekoljubnom Bogu. Božje čovjekoljublje najviše se očituje u Kristovu utjelovljenju, rođenju, životu, smrti i uskrsnuću. U 4. st. taj je himan uglavnom dobio konačni oblik na grčkom, a zacijelo i na latinskom.

U nastajanju toga himna očito se je pojavljivalo više i grčkih i latinskih inačica. Na temelju službenoga latinskoga prijevoda nastajali su razni prijevodi na zapadne jezike, pa i na hrvatski, a taj se prijevod u nekim pojedinostima ne podudara s danas općeprihvaćenim grčkim biblijskim tekstom. I u „anđeoskom“ dijelu himna postoje stanovita neslaganja. Latinski je jezik mjerodavan za liturgijske tekstove. Zato će se u liturgijskim jezicima zapadnog kršćanstva prema latinskom „et in terra pax hominibus bonae voluntatis“ uglavnom pojavljivati „dobre volje“. U grčkome je umjesto „bonae voluntatis“ genitiv jedne riječi „eudokias“, što otvara puno prijevodnih mogućnosti. Prevoditelji će slobodno posezati za grčkim izvornikom i nastojati što bolje prevesti grčki tekst. Fra Petar Bašić (u knjizi O hrvatskome crkvenome jeziku) dobro zapaža da se genitivni izraz „dobre volje“ (bonae voluntatis) može shvatiti kao subjektivni i objektivni genitiv, tj. da „dobra volja“ pripada ljudima, da su ljudi dobre volje ili da su ljudi objekt Božje volje, naklonosti, milosti, ljubavi (eudokias). Uglavnom ljudi to shvaćaju u prvom (subjektivnom) smislu, ali općeprihvaćeno stručno tumačenje je u prilog drugom (objektivnom) smislu. Zato se u mnogim prijevodima, pa i u misalima na nekim jezicima (talijanski, njemački, francuski) pojavljuju izrazi u skladu s tim drugim, objektivnim tumačenjem. Zato se i noviji hrvatski prijevodi priklanjaju tom drugom tumačenju, pa umjesto „ljudima dobre volje“ imaju: **ljudima, miljenicima njegovim** (Duda-Fučak 1973.; 1985.), **ljudima, koje ljubi** (Rupčić 1967.), **ljudima njegove milosti** (Rupčić 2000.). Može se očekivati da će se nešto od toga uskoro naći i u našim misalima i drugim liturgijskim knjigama. Čini mi se da je **ljudima, miljenicima njegovim** najbolji prijevod, ali da se ne shvati usko (kao da su neki ljudi miljenici Božji), nego široko (da su svi ljudi Božji miljenici). U tom svjetlu

treba shvatiti i odnos dviju temeljnih riječi i izraza: **Slava** Bogu i **mir** ljudima.

Te dvije temeljne riječi u prvom stihu Anđeoskog himna: *slava* (grčki δόξα, lat. *gloria*) i *mir* (grčki ειρήνη, lat. *pax*) svestrano su obrađene u Rječniku biblijske teologije. Slavi je posvećeno devet stupaca, a miru sedam.

Hebrejska riječ za „slava“ (kabod) stvara predodžbu težine, a ona se očituje veličinom, bogatstvom, snagom, moći itd. Ona kao i svetost u pravom smislu pripada samo Bogu. Kao Božji atribut Slava se poistovjećuje s Bogom: Vidio sam Božju slavu = Vidio sam Boga. Mir je Božji dar. U starijem hrvatskom jeziku riječ *mir* je imala i drugo značenje: značila je „svijet, mundus“. To se još čuva u riječi *svemir*. Može se u starijim tekstovima naći *mirski* u značenju „svjetovni“.

U trenutku Isusova rođenja anđeoski poklik: **Slava Bogu – mir ljudima** nije samo želja. To je navještaj božanskoga događaja: Krist, Bog i čovjek, u liku Djeteta je došao. On je rođen! On je među nama! Taj događaj je radi nas: Krist donosi nama na zemlji *mir*, šalom, ειρήνη, *pacem*, tj. spasenje. Bog i čovjek idu zajedno. Božja slava i ljudski mir se u Kristu i po njemu već ostvaruju. Božja objava se ostvaruje. Božja slava obasjava pastire i miljenike Božje. Obasjani tim svjetlom, imamo mir. To je znak novoga događaja: Slava i mir se zagriše, postadoše jedno.

Dok promatramo Dijete u jaslama, dok se klanjamo euharistijskom Isusu, dok ga primamo u svetoj pričesti, prigrlimo ga svim srcem i pjevajmo iz dna duše: Ti si mir naš!

Dok pjevamo Slavu, Svim na zemlji i druge božićne pjesme, nemojmo misliti samo na „dobrovoljce“, nego na sve ljude. Svi su ljudi **miljenici Božji**. „U Božjem Srcu ima mjesta za ljude sve.“ Božja ljubav nikog ne isključuje.

Neka vam je, poštovani čitatelji, sretan i blagoslovljen Božić, prvi i svaki Isusov dolazak i trajni ostanak s nama, u nama, među nama. To je Božje kraljevstvo na zemlji! Amen!

Tjedni molitveni program

zimski raspored (od 1. rujna do 31. svibnja)

PONEDJELJAK I SRIJEDA

7.30 h Sv. misa na hrvatskom
Prije podne Sv. mise na raznim jezicima
Tijekom dana Susreti po dogovoru
Poslije podne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
17 - 20 h **Večernji molitveni program i ispovijed**
17 h Radosna i žalosna otajstva krunice
18 h Sv. misa
19 - 20 h Blagoslov predmeta, molitva za zdravlje duše i tijela, slavna otajstva krunice

UTORAK

7.30 h Sv. misa na hrvatskom
Prije podne Sv. mise na raznim jezicima
Tijekom dana Susreti po dogovoru
Poslije podne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
17 - 20 h **Večernji molitveni program i ispovijed**
17 h Radosna i žalosna otajstva krunice
18 h Sv. misa
19 - 20 h Blagoslov predmeta, molitva za zdravlje duše i tijela, slavna otajstva krunice
21 - 22 h Euharistijsko klanjanje

ČETVRTAK

7.30 h Sv. misa na hrvatskom
Prije podne Sv. mise na raznim jezicima
Tijekom dana Susreti po dogovoru
Poslije podne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
17 - 20 h **Večernji molitveni program i ispovijed**
17 h Krunica
18 h Sv. misa, blagoslov predmeta
19 - 20 h Euharistijsko klanjanje

PETAK

7.30 h Sv. misa na hrvatskom
Prije podne Sv. mise na raznim jezicima
Tijekom dana Susreti po dogovoru
Poslije podne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
14 h Križni put uz Križevac
17 - 20 h **Večernji molitveni program i ispovijed**
17 h Radosna i žalosna otajstva krunice
18 h Sv. misa, blagoslov predmeta
19 - 20 h Čašćenje Križa

SUBOTA

7.30 h, 13 h Sv. misa na hrvatskom
Prije podne Sv. mise na raznim jezicima
Tijekom dana Susreti po dogovoru
Poslije podne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
17 - 20 h **Večernji molitveni program i ispovijed**
17 h Radosna i žalosna otajstva krunice
18 h Sv. misa
19 - 20 h Blagoslov predmeta, molitva za zdravlje duše i tijela, slavna otajstva krunice
21 - 22 h Euharistijsko klanjanje

NEDJELJA I BLAGDANI

8, 11, 18 h Sv. mise na hrvatskom
Ispovijed Prije podne za vrijeme Mise
Tijekom dana Susreti sa svjedocima
Poslije podne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
14 h Krunica na Brdu ukazanja
17 - 20 h **Večernji molitveni program i ispovijed**
17 h Radosna i žalosna otajstva krunice
18 h Sv. misa
19 - 20 h Blagoslov predmeta, molitva za zdravlje duše i tijela, slavna otajstva krunice

POTICAJ ZA LECTIO DIVINA

Iz preobilja biblijskih tekstova Crkva nam iz dana u dan nudi odubranu duhovnu hranu – misna čitanja iz Staroga i Novoga zavjeta. Iz broja u broj Glasnika mira u ovoj ćete rubrici naći kratice koje upućuju na biblijsku knjigu, poglavlje i redak misnih čitanja za razdoblje od 15. do 15. u mjesecu. Božja je riječ radosna vijest. Ona je živa i djelotvorna. Ako se izložimo njezinu djelovanju, ona ima snagu mijenjati nas.

Subota, 15. 12. 2018.

Liturgija kvatri
Po izboru iz Prigodnih i zavjetnih čitanja (str. 179.-189.): Kol 3, 12-17; Ps 145, 2-11; Lk 17, 11-19

Nedjelja, 16. 12. 2018.

TREĆA NEDJELJA DOŠAŠĆA
Sef 3,14-18a; Iz 12,2-4bcd.5-6; Fil 4,4-7; Lk 3,10-18

Ponedjeljak, 17. 12. 2018.

Post 49,2.8-10; Ps 72,1-4b.7-8.17; Mt 1,1-17

Utorak, 18. 12. 2018.

Jr 23,5-8; Ps 72,1-2.12-13.18-19; Mt 1,18-24

Srijeda, 19. 12. 2018.

Suci 13,2-7.24-25a; Ps 71,3-6b.16-17; Lk 1,5-25

Četvrtak, 20. 12. 2018.

Iz 7,10-14; Ps 24,1-4b.5-6; Lk 1,26-38

Petak, 21. 12. 2018.

Pj 2,8-14 (ili: Sef 3,14-18a); Ps 33,2-3.11-12.20-21; Lk 1,39-45

Subota, 22. 12. 2018.

1Sam 1,24-28; Otp. pj.: 1Sam 2,1.4-8; Lk 1,46-56

Nedjelja, 23. 12. 2018.

ČETVRTA NEDJELJA DOŠAŠĆA
Mih 5,1-4a; Ps 80,2ac.3b.15-16.18-19; Heb 10,5-10; Lk 1,39-45

Ponedjeljak, 24. 12. 2018.

Jutamja misa: 2Sam 7,1-5.8b-12.14a.16; Ps 89,2-5.27.29; Lk 1,67-79

Utorak, 25. 12. 2018.
ROĐENJE GOSPODINOVO

Polnočka: Iz 9,1-6; Ps 96,1-3.11-13; Tit 2,11-14; Lk 2,1-14 Zornica: Iz 62,11-12; Ps 97,1.6.11-12; Tit 3,4-7; Lk 2,15-20 Danja misa: Iz 52,7-10; Ps 98,1-6; Heb 1,1-6; Iv 1,1-18

Srijeda, 26. 12. 2018.

SV. STJEPAN PRVOMUČENIK
Dj 6,8-10; 7,54-60; Ps 31,3c-4.6ab.7b.8a.17.21ab; Mt 10,17-22

Četvrtak, 27. 12. 2018.
SV. IVAN, apostol i evanđelist

1Iv 1,1-4; Ps 97,1-2.5-6.11-12; Iv 20,1-8

Petak, 28. 12. 2018.

NEVINA DJEČICA, mučenici
1Iv 1,5 – 2,2; Ps 124,2-5.7b-8; Mt 2,13-18

Subota, 29. 12. 2018.

1Iv 2,3-11; Ps 96,1-3.5b-6; Lk 2,22-35

Nedjelja, 30. 12. 2018.

SVETA OBITELJ ISUSA, MARIJE I JOSIPA
1Sam 1,20-22.24-28; Ps 84,2-3.5b-6.9-10; 1Iv 3,1-2.21-24; Lk 2,41-52

Ponedjeljak, 31. 12. 2018.

1Iv 2,18-21; Ps 96,1-2.11-13; Iv 1,1-18

20 godina s vama u molitvi

RADIOPOSTAJA
mir
MEĐUGORJE

Tel.: ++387 36 653 580 uredništvo, 653 548 marketing

Fax: ++387 36 653 552, E-mail: radio-mir@medjugorje.hr

Uživo na internetu: www.radio-medjugorje.com

Radiopostaja "MIR" Međugorje djeluje od 25. studenoga 1997., a od blagdana sv. Franje 4. listopada 1999. emitira program preko interneta. Zahvaljujući satelitskom programu, glas naše Radiopostaje može se čuti u cijeloj Europi, na Bliskom istoku. Svaki dan emitira uživo kronicu i sv. mise iz crkve sv. Jakova u Međugorju. Iz studija se 24 sata emitiraju svakodnevni govorni i glazbeni programi. Radiopostaja "MIR" Međugorje djeluje u sklopu Informativnog centra "Mir" Međugorje.

Poslanje radiopostaje "MIR" Međugorje: povezati hodočasnike Kraljice Mira, naviještati zdrave vjerničke stavove, podupirati normalne općeljudske odnose, širiti ekumensko ozračje među ljudima.

Jajce 87,8 Mhz, Mostar 100 MHz, Banja Luka 87,8 MHz, Hercegovina 101,5 MHz, Lašvanska dolina 100 MHz, Split, Južna Hrvatska 101,5 MHz, Sarajevo i Srednja Bosna 96,1 Mhz, Bugojno, Uskoplje i okolica 101,8 Mhz, Sjeverozapadna Bosna 106,7 Mhz, Žepče, Tuzla, Usora, Posavina 100,1 Mhz, Dolina Neretve i Južna Hercegovina 98,3 Mhz, Rama, Konjic, Sjeverna Hercegovina 104,7 Mhz, Zagreb, Lika, Bihać, Srednja Hrvatska 107,8 Mhz, Satelit za Europu i Bliski istok: EUTELSAT 16°E

